

လယ်ကိပ်နှိတ်

သမ္မာဒိဋ္ဌိပနိ

တံ သံ ဝ ကိ

THAMARDEITHI DIPANI

BY

LEDI PANDITA

(Approved by the Text Book Committee.)

၂ ၁ ၅ ၇

မုံရွာမြို့

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

သဒ္ဓိဝိဟာရိကဏပည့်

လယ်တီပဏ္ဍိတ

ရေးသားစီရင်အပ်သော

သမ္မာဒိဋ္ဌိဗျူဟာပရိ

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသုံး
ဥပစာအောက်တန်းအတွက်
ပြောင်းထားသည်

[ဟံသာဝတီမူ]

*

ရန်ကုန်မြို့
ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်

၁၉၅၂

နိဒါန်း

သမ္မာဒိဋ္ဌိ
ဖြစ်ရေး

လူတိုင်း လူတိုင်း၏ ဘဝလုံခြုံမှုရေး
၌ အယူမသည်းရေး၊ အယူမှန်၊ အ
မြင်မှန်=သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည့် သ
ဘာဝ အကျဆုံး အရင်းအကျဆုံး အနုလောမ=စဉ်
တိုက်လျော်ကန်သင့်မြတ်ဆုံးသော သဘောတရားကြီး
တခုဖြစ်လေသည်။

အကြောင်းကား
ဤသို့

မှန်ပေသည် လောကကြောင်း လူ
ပြုစဉ်၌ ဖြစ်စေ၊ ဓမ္မကြောင်း လူပြု
စဉ်၌ ဖြစ်စေ..... လမ်းမှန် မကျင့်သုံး
မိဘ လမ်းလွဲ ကျင့်သုံးမိက...သို့ကျင့်သုံးမိသော လူပြု
စဉ်လမ်းစဉ်သည် ဖောက်ပြန်သော လမ်းစဉ်သာဖြစ်
ပြီး မူမမှန်သော အကျိုးတရားများကိုသာ ဖြစ်ပေါ်စေ
နိုင်မည်ဖြစ်ရာ အဘယ်မှာ ဘဝလုံခြုံရေးကို ရပါအံ့
နည်း၊ ချိုယွင်းပေါက်ပျက်သော ဘဝ ချိုတဲ့မှုကိုသာ
ရ,ရ ပေမည်။ လမ်းမှန် ကျရောက် အယူ မဖောက်
မသွေမှန်သော အယူမှန် အမြင်မှန် လမ်းမှန်=သမ္မာဒိဋ္ဌိ
ကို တည်ဆောက်ကျင့်သုံးမိမှသာ—အဖြစ်ကောင်းမွန်
ရေး တည်တံ့ခိုင်မြဲ၍ ချမ်းမြေ့လှသော ဘဝ လုံခြုံမှု
ရေးကို အေးအေးနှင့် ရရှိနိုင်ပေမည်ပင်။

လယ်တီ
ဆရာတော်ကြီး

သို့ ဖြစ်အင်ကို အစဉ် မြင်မိသော
ကျေးဇူးတော်ရှင် မုံရွာမြို့ လယ်တီ
ဆရာတော် ဘုရားကြီး သည်

(၁)

နိဂါန်း

သက္ကရာဇ် ၁၂၆၅-ခုနှစ်၌ သဗ္ဗာဓကိမြစ်၏ အနောက်
ဘက် လက်ပန်တောင်း တောင်၌ ဝါကပ် သီတင်းသုံး
နေတော် မူစဉ် ထို ဝါတွင်း၌ပင် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်
တိကနိပါတ်လာ ပါဠိတော်ဖြတ်ကို အရင်းတည်ထား၍
ပါဠိဘာသာဖြင့်ပင် “သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီ” အမည် ရှိသော
ကျမ်းကြီးတစ်ခုကို ရေးပြုစီရင်တော်မူခဲ့လေသည်။

ကျမ်း၏
ဂုဏ်ကျေးဇူး ထို သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီကျမ်းကြီး၌ ပါရှိ
သော အဓိပ္ပါယ် များသည် မည်
သည့်လူသားကိုမျှ လမ်းမှားလိုက်၍
အယူအမြင်ပျက်ပြားကာ၊ ဖောက်ပြန်ရေး=မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
ဖြစ်တို့ အနည်းငယ်မျှခွင့်မပေးဘဲ နည်းလမ်း မှန်ဆ
အယူမှန်ရ၍ ဘဝလုံခြုံမှုရေးကို ညွှန်းပြကာ တော်မှန်
ရေး=သမ္မာဒိဋ္ဌိဘက်သို့သာ သုံးသပ် သက်ဝင် စေနိုင်
သည်ဖြစ်သည့်ပြင် ဘာသာတပါးတို့၏ အခြေအမြစ်
ကိုလည်း စိစစ်သေချာ ကောင်းစွာသိရှိစေနိုင်ပြီး မိမိ
ဘာသာ၌လည်း အသိဉာဏ် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်းကို
ဖြစ်စေနိုင်သည်ဖြစ်ပါကြောင်း။

လယ်တီပဏ္ဍိတ
ဦးမောင်ကြီး ထိုအကျိုး တရား တို့ကို ဖြစ်စေနိုင်
သော သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီ ကျမ်းရင်းမှာ
ပါဠိ ဘာသာဖြင့်သာ ရေးသား အပ်
သည်ဖြစ်ရာ ထိုပါဠိဘာသာ၌ မကျွမ်းကျင် သူတို့အ
တွက် သက်ဝင်သုံးသပ်တို့မှာ မလွယ်ကူရကား ထိုသူ
တို့အတွက် သက်ဝင် ကြည့်ရှုနိုင်ရန် မြန်မာဘာသာ

သက်သက်ဖြင့်ရေးသားရမည်ဟု လယ်တီဆရာတော်
ဘုရားကြီးသည် တပည့်ကြီးဖြစ်သူ လယ်တီပဏ္ဍိတ
ဆရာဦးမောင်ကြီးအား အမိန့်တော်ရှိရာ ထိုမိန့်တော်မှ
ချက်ကိုထိပ်ထက်ပန်ဆင်ရသော၊ တက္ကသိုလ်မှ နှင်းအပ်
သော M. A. ဘွဲ့ကို ခံယူရသော လယ်တီပဏ္ဍိတ
ဆရာဦးမောင်ကြီးသည် ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနိကျမ်းကို
ဤသို့ မြန်မာဘာသာ သက်သက်ဖြင့် ရေးစီရင်ခဲ့ပေ
ကြောင်း။

ဟံသာဝတီ သို့လျှင်ရေးစီရင်ခဲ့သော ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိ
ဒီပနိ ကျမ်းကို ကြိုးပမ်း အားသစ်ခဲ့
မှ သော မူရင်းအတိုင်းပင် သန့်စင်နေ
ထား စိစဉ်သုတ်သင်ခြင်းအားဖြင့် ရှင်းလင်းပြတ်သား
စေကာ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသုံးပြဇာန်းချက် အား
လျော်စွာ ကျွန်ုပ်တို့၏ ပါဠိဆရာ - အယ်ဒီတာများ
ဖြစ်ကြသော ဦးကြင်မောင်၊ ဦးစိုးဝင်း၊ ဆရာကြင်၊
ဦးစိုးမြင့်၊ ဦးကျော်တင့်၊ ဦးသိန်း၊ ဦးသိန်းထွန်း၊
ဦးထွန်းမင်း၊ ဦးပြန့်တို့က သိုက်မြိုက် ကောင်းမွန်စွာ
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေအပ်ပါသတည်း။

“ဟံသာဝတီ”

မာတိကာ

.....

စာမျက်နှာ

ပဏာမ	၁
ဝါဒတိကာသမုဒ္ဒေသ	၂
ပုဗ္ဗေကတဝါဒနိဂ္ဂဟ	၃
ဣဿရနိမ္မာနဝါဒနိဂ္ဂဟ	၄
အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟ	၆
ဒိဋ္ဌိ ၃-မျိုး	၇
ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်း	၁၀
ဣဿရနိမ္မာနဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်း	၁၄
အဟေတုကဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်း	၁၈
ဒိဋ္ဌိ ၃-ပါး	၂၂
ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒနိဂ္ဂဟကိုပြဆိုခြင်း	၂၅
ကမ္မဿကာကို ရှင်းပြခြင်း	၃၂
ဌာနကြီး ၃-ပါး	၃၄
ကမ္မသာဓနီယဌာနကိုပြဆိုခြင်း	၃၅
မိဿကနယကိုပြဆိုခြင်း	၃၉
ဝိရိယသာဓနီယဌာန, ပညာသာဓနီယဌာန	၂-ပါးတို့ကို	
ပြဆိုခြင်း	၄၂
ကမ္မဿကာစသော ၅-ပုဒ်၏အဓိပ္ပာယ်	၄၇
ဣဿရနိမ္မာနဝါဒနိဂ္ဂဟကိုပြဆိုခြင်း	၅၄
အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟကိုပြဆိုခြင်း	၆၁
ကမ္မဿကာဝါဒကိုပြဆိုခြင်း	၆၇
အတ္တဒိဋ္ဌိကိုပြဆိုခြင်း	၇၆
အတ္တဒိဋ္ဌိကွာရာ၌ အကျိုးကိုပြဆိုခြင်း	၈၃
အတ္တနှင့်အနတ္တကိုပြဆိုခြင်း	၉၂

(စ)

မာတိကာ

စာမျက်နှာ

အတ္တနိယကိုအမြင်မျှပြဆိုခြင်း	၁၀၇
သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးငါးပါးကိုပြဆိုခြင်း	၁၁၄
နိဂုံးဂါထာများ	၁၃၂

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဗျာက

နမော တဿဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏာမ

ဒိဋ္ဌိဗန္ဓနဗန္ဓေယျ၊
တဏှာသောတေန ဝါဟိတေ။
သတ္တေ နာယက တာရေသိ၊
ဘဂဝန္တဿ တေ နမော။ ။

နာယက၊ လူသုံးပါးတို့၏ ရှေ့သွား ခရီးညွှန်ဖြစ်
တော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။ ဒိဋ္ဌိဗန္ဓန ဗန္ဓေယျ၊
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် ခွဲယှက်
တုတ်နှောင် အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ တဏှာ သောတေန၊
တဏှာပင်လယ်၊ ရေယဉ်ကျယ်သည်။ ဝါဟိတေ၊
ကမ်းလမ်းမမြင်၊ ဆုံးမထင်အောင်၊ အစဉ်တစိုက်
မျှောအပ်ကုန်သော။ ဝါ-တဏှာသောတေန ဝါဟိတေ၊

တဏှာရေအယဉ်ဖြင့် အစဉ်မျော၍ နေကြကုန်သော။ သတ္တေ၊ ပုထုဇ္ဇန်နွယ်၊ ပေါယယများစွာ သတ္တဝါတို့ကို။ တွံ၊ ရှင်ပင်ဘုရားသည်။ တာရေသိ၊ သဘောမဂ္ဂင်၊ ရထားယဉ်ဖြင့်၊ ဆယ်တင် ကယ်မတော်မူပေ၏။ ဘဂဝန္တဿ၊ ဘုန်းတော်ခြောက်စုံ၊ ကျေးဇူးဂုဏ်နှင့်၊ ပြည့်စုံတော်မူသော။ တေ၊ ရှင်ပင်ဘုရားအား။ နမော၊ ဝပ်တွားညွတ်ကျိုး ရှိခိုးဦးနှိမ်ပါ၏။

(ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားတော်မူအပ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီပါဠိ၏ သဘောအဓိပ္ပါယ်ကို အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနားလည်နိုင်ကြစေရန် မြန်မာဘာသာစကားပြင် သက်သက်ဖြင့် ရေးသားရမည်ဟူသော ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အမိန့်တော်မြတ်ကို ပန်ဆင်ခံယူသည်ဖြစ်၍ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒီပနီပါဠိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မြန်မာစကားပြင် သက်သက်ဖြင့် ရေးသား ပေအံ့သတည်း။)

ဝါဒတိကသမုဒ္ဒေသ

တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ တိတ္ထာယတနာနိ၊ ယာနိ ပဏ္ဍိတေဟိ သမနုယုန္တိယမာနာနိ သမနုဂ္ဂါဟိယ မာနာနိ သမနုဘာသိယမာနာနိ ပရိပေါ ဂစ္ဆိာ အင်္ဂါရိယာယ သဏ္ဌဟန္တိ။

ကတမာနိ တိဏိ ?။

(၁) သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏ ဖြာဟ္မဏာ ဧဝံ ဝါဒိနော ဧဝံ ဒိဋ္ဌိနော။ ယံကိဉ္စာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံဝါ ဒုက္ခံဝါ အဒုက္ခမသုခံဝါ။ သဗ္ဗန္တံ ပုဗ္ဗေကတဟေတူတိ။

(၂) သန္တိ ဘိက္ခုဝေ ဇကေ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ
ဇေဝံ ဝါဒိနော ဇေဝံ ဒိဋ္ဌိနော။ ယံကိဉ္ဇာယံ ပုရိသ ပုဂ္ဂလော
ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံဝါ ဒုက္ခံဝါ အဒုက္ခမသုခံဝါ။
သဗ္ဗန္တိ ဣဿရနိမ္မာန ဟေတူတိ။

(၃) သန္တိ ဘိက္ခုဝေ ဇကေ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ
ဇေဝံ ဝါဒိနော ဇေဝံ ဒိဋ္ဌိနော။ ယံကိဉ္ဇာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော
ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံဝါ ဒုက္ခံဝါ အဒုက္ခမသုခံဝါ။
သဗ္ဗန္တိ အဟေတု အပစ္စယာတိ။

ဝါဒတိကသမုဒ္ဒေသော နိဋ္ဌိတော။

ပုဗ္ဗေကတဝါဒနိဂ္ဂဟ

(၁-က) တတြ ဘိက္ခုဝေ ယေတေ သမဏ
ဗြာဟ္မဏာ ဇေဝံ ဝါဒိနော ဇေဝံ ဒိဋ္ဌိနော။ ယံကိဉ္ဇာယံ ပုရိသ
ပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံဝါ ဒုက္ခံဝါ အဒုက္ခ
မသုခံဝါ။ သဗ္ဗန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတူတိ။ ဘျာဟံ ဥပ
သင်္ကမိတွာ ဇေဝံ ဝဒါမိသစ္စံ ကိရ တုဗ္ဗေ အာယသ္မန္တော
ဇေဝံ ဝါဒိနော ဇေဝံ ဒိဋ္ဌိနော။ ယံကိဉ္ဇာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော
ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံဝါ ဒုက္ခံဝါ အဒုက္ခမသုခံဝါ။
သဗ္ဗန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတူတိ။ တေစ မေ ဇေဝံ ပုဋ္ဌာ
အာမာတိ ပဋိဇာနန္တိ။ ဘျာဟံ ဇေဝံ ဝဒါမိ။

(၁-ခ) တေန ဟာယသ္မန္တော ပါဏာတိ ပါတိ
နော ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ အဒိန္နာဒါယိနော
ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ အဗြဟ္မ စာရိနော၊

ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ မုဿ ဝါဒိနော
 ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ ပိသုဏ ဝါစိနော
 ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ ဗရသ ဝါစိနော
 ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ သမ္ပပ္ပလာ ပိနော
 ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ အဘိဇ္ဈာ လုနော
 ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ ဗျာပန္န စိတ္တာ
 ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ ပိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိ ကာ
 ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတုတိ။

(၁-ဂ) ပုဗ္ဗေ ကတံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သာရ
 တော ပစ္စာဂစ္ဆတံ နဟောတိ ဆန္ဒောဝါ ဝါယာ
 မောဝါ ဣဒံ ကရဏီယံ ဣဒံ အကရဏီယန္တိ။

(၁-ဃ) ဣတိ ကရဏီယာ ကရဏီယေ ခေါပန
 ဘိက္ခဝေ သစ္စတော ထေတတော အနုပလဘိ ယမာနေ
 မုဋ္ဌဿတိနံ အနာရက္ခာနံ ဝိဟရတံ န ဟောတိ ပစ္စတ္တံ
 သဟဓမ္မိကော သမဏဝါဒေါ။

(၁-င) အယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တေသု သမဏ
 ပြာဟ္မဏေသု ဇေဝါဒိသု ဇေဝိဒ္ဓိသု ပထမော သဟ
 ဓမ္မိကော နိဂ္ဂဟော ဟောတိ။

ပုဗ္ဗေကတဝါဒနိဂ္ဂဟော နိဋ္ဌိတော။

ဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒနိဂ္ဂဟ

(၂-က) တံတြိ ဘိက္ခဝေ ယေတေ သမဏ
 ပြာဟ္မဏာ ဇေဝံ ဝါဒိနော ဇေဝံ ဒိဋ္ဌိနော။ ယံကိဉ္ဇာယံ

ပုရိသ ပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံဝါ ဒုက္ခံဝါ
 အဒုက္ခမသုခံဝါ။ သဗ္ဗန္တိ ဣဿရ နိဗ္ဗာန ဟေတုတိ။
 တျာဟံ ဥပထကံမိတ္တာ ဇေ ဝဒါမိ သစ္စံ ကိရတုဗ္ဗေ
 အာယသ္မန္တော ဇေ ဝါဒိနော ဇေဒိဋ္ဌိနော။ ယံကိဉ္စာယံ
 ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံဝါ ဒုက္ခံဝါ
 အဒုက္ခမသုခံဝါ။ သဗ္ဗန္တိ ဣဿရ နိဗ္ဗာနဟေတုတိ။
 တေစ မေ ဇေ ပုဋ္ဌာ အာမာတိ ပဋိဇာနန္တိ။ တျာဟံ
 ဇေ ဝဒါမိ။

(၂-ခ) တေနဟာယသ္မန္တော ပါဏာတိ ပါတိနော
 ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိဗ္ဗာန ဟေတု၊ အဒိန္နာဒါယိနော
 ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိဗ္ဗာန ဟေတု၊ အဗြဟ္မစာရိနော
 ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိဗ္ဗာန ဟေတု၊ မုဿာဝါဒိနော
 ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိဗ္ဗာန ဟေတု၊ ပိသုဏဝါစိနော
 ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိဗ္ဗာန ဟေတု၊ ဗရုသဝါစိနော
 ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိဗ္ဗာန ဟေတု၊ သမ္ပပ္ပလာပိနော
 ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိဗ္ဗာန ဟေတု၊ အဘိဇ္ဈာလုနော
 ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိဗ္ဗာန ဟေတု၊ ဗျာပန္နမိတ္တာ
 ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိဗ္ဗာန ဟေတု၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ
 ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိဗ္ဗာန ဟေတုတိ။

(၂-ဂ) ဣဿရ နိဗ္ဗာနံ ခေါပန ဘိက္ခဝေ သာ
 ရတော ပစ္စာဂစ္ဆတံ နဟောတိ ဆန္ဒောဝါ ဝါယာ
 မောဝါ ဣဒံ ကရဏီယံ ဣဒံ အကရဏီယန္တိ။

(၂-ဃ) ဣတိ ကရဏီယာ ကရဏီယေ ခေါပန
 ဘိက္ခဝေ သစ္စတော ထေတတော အနုပလဘိ ယမာနေ

မုဋ္ဌသတိနိ အနာရက္ခာနိ ဝိဟရတံ နဟောတိ ပစ္စတ္တံ သဟဓမ္မိကော သမဏဝါဒေါ။

(၂-င) အယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တေသု သမဏ ဗြာဟ္မဏေသု ဇေဝါဒိသု ဇေဝိဋ္ဌိသု ဒုတိယော သဟ ဓမ္မိကော နိဂ္ဂဟော ဟောတိ။

ဣဿရနိမ္မာနဝါဒနိဂ္ဂဟော နိဋ္ဌိတော။

အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟ

(၃-က) တတြ ဘိက္ခဝေ ယေတေ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ ဇေဝါဒိနော ဇေဝိဋ္ဌိနော။ ယံကိဉ္ဇာယံ ပုရိ သပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံဝါ ဒုက္ခံဝါ အဒုက္ခမ သုခံဝါ။ သဗ္ဗန္တံ အဟေတု အပစ္စယာတိ၊ တျာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဇေဝါဒိသိ သစ္စံ ကိရတုဗ္ဗေ အာယာ ယသ္မန္တော ဇေဝါဒိနော ဇေဝိဋ္ဌိနော။ ယံကိဉ္ဇာယံ ပုရိသ ပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံဝါ ဒုက္ခံဝါ အဒုက္ခမ သုခံဝါ။ သဗ္ဗန္တံ : အဟေတု အပစ္စယာ တိ။ တေစ မေ ဇေဝါဒိ ပုဋ္ဌာ အာမာတိ ပဋိဇာနန္တိ။ တျာဟံ ဇေဝါဒိသိ။

(၃-ခ) တေနဟာယသ္မန္တော ပါဏာတိ ပါတိ နော ဘဝိဿန္တိ အဟေတုအပစ္စယာ၊ အဒိန္နာဒါယိနော ဘဝိဿန္တိ အဟေတု အပစ္စယာ၊ အဗြဟ္မစာရိနော ဘဝိဿန္တိ အဟေတု အပစ္စယာ၊ မုသာဝါဒိနော ဘဝိဿန္တိ အဟေတု အပစ္စယာ၊ ဝိသုဏ္ဍာဝါဒိနော

ဘဝိဿန္တိ အဟေတု အပစ္စယာ၊ ဗရုသဝါစိနော
 ဘဝိဿန္တိ အဟေတု အပစ္စယာ၊ သမ္ပပ္ပလာပိနော
 ဘဝိဿန္တိ အဟေတု အပစ္စယာ၊ အဘိဇ္ဈာလုနော
 ဘဝိဿန္တိ အဟေတု အပစ္စယာ၊ ဗျာပန္နစိတ္တာ
 ဘဝိဿန္တိ အဟေတု အပစ္စယာ၊ ဝိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ
 ဘဝိဿန္တိ အဟေတု အပစ္စယာတိ။

(၃-ဂ) အဟေတု အပစ္စယံ ခေါပန ဘိက္ခဝေ
 သာရတော ပစ္စာဂစ္ဆတံ နဟောတိ ဆန္ဒောဝါ ဝါယာ
 မောဝါ ဣဒံ ကရဏီယံ ဣဒံ အကရဏီယန္တိ။

(၃-ဃ) ဣတိ ကရဏီယာ ကရဏီယေ ခေါ
 ပန ဘိက္ခဝေ သစ္စတော ထေတတော အနုပလဘိ
 ယမာနေ မုဋ္ဌဿတိနံ အနာရက္ခာနံ ဝိဟရတံ နဟော
 တိ ပစ္စတ္တံ သဟာဓမ္မိကော သမဏဝါဒေါ။

(၃-င) အယံခေါ ဘိက္ခဝေ တေသု သမဏ
 ဗြာဟ္မဏေသု ဇေဝါဒိသု ဇေဝိဒ္ဓိသု တတိယော
 သဟာဓမ္မိကော နိဂ္ဂဟော ဟောတိ။

အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟော နိဋ္ဌိတော။

ဒိဋ္ဌိ ၃-မျိုး

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တိတ္ထာ ယတနာနိ၊ တိတ္ထိ၏
 ဖြစ်ပွားရာတို့သည်။ ဣမာနိတိဏိ၊ ဤဆိုလတ္တံ့ သောသုံး
 ပါးတို့တည်း။ ။ ယာနိ၊ အကြင်တိတ္ထိ ဖြစ်ကြောင်း
 ၃-ပါးတို့သည်။ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ ပညာရှိသောသူတို့သည်။
 သမနုယုဋ္ဌိယ မာနာနိ၊ ကောင်းစွာစိစစ်အပ်ကုန်သည်

ရှိသော်။ သမန္တဂ္ဂါဟိယမာနာနိ၊ ကောင်းစွာသက်ဝင်
စူးစမ်းအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သမန္တဘာသိယမာနာနိ၊
ကောင်းစွာ ဆွေးနွေး ပြောဆိုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။
ပရိပိဝါ၊ အတိုင်းထက်အလွန်သို့လည်း။ ဂစ္ဆာ၊ ရောက်၍။
အကိရိယာယ၊ အကိရိယဒိဋ္ဌိဖြစ်ရန်အလို့ငှါ။ ဝါ၊ တစုံ
တခုပြုဘွယ်မထား အလကားနေရန်အလို့ငှါ။ သဏ္ဌ
ဟန္တိ၊ တည်ကုန်၏။

တိဏိ၊ သုံးပါးတို့ဟူသည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်
တို့နည်းဟူမူကား။

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိ

(၁) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံပုရိသပုဂ္ဂလော၊
ဤသတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်စုသည်။ ယံကိဋ္ဌိ၊ အလုံးစုံသော။ သုခံ
ဝါ၊ ချမ်းသာမှုသုခကို၎င်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခ
ကို၎င်း။ အဒုက္ခမသုခံဝါ၊ လျစ်လျူ သဘောရှိသော
ဥပေက္ခာဝေဒနာကို၎င်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။
တံသဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှုအလုံးစုံသည်။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊
ရှေးကပြုခဲ့ဘူးသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင်ဖြစ်၏။
ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သာ ပြောဆိုဟောကြားလေ့ရှိကုန်
သော။ ဧဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်
သော။ ဧကေ၊ အချို့ကုန်သော။ သမဏာဗြာဟ္မဏာ၊
သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏဟူ၍ ဝန်ခံကြကုန်သော သူတို့သည်။
သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိဝါဒ
တည်း။

ဣဿရနိဗ္ဗာနဟေတုစိဋ္ဌိ

(၂) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံပုရိသ ပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်စုသည်။ ယံကိဋ္ဌိ၊ အလုံးစုံသော။ သုခံဝါ၊ ချမ်းသာမှုသုခကို၎င်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကို၎င်း။ အဒုက္ခမသုခံဝါ၊ လျစ်လျူသဘောရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို၎င်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှုအလုံးစုံသည်။ ဣဿရနိဗ္ဗာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်ဖြစ်၏။ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သာပြောဆိုဟောကြားလေ့ရှိကုန်သော။ ဧဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာ ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်သော။ ဇေကေ၊ အချို့ကုန်သော။ သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏာ၊ သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏဟူ၍ ဝန်ခံကြကုန်သောသူတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား ဣဿရနိဗ္ဗာနဟေတုစိဋ္ဌိဝါဒတည်း။

အဟေတု အပစ္စယစိဋ္ဌိ

(၃) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်စုသည်။ ယံကိဋ္ဌိ၊ အလုံးစုံသော။ သုခံဝါ၊ ချမ်းသာမှုသုခကို၎င်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကို၎င်း။ အဒုက္ခမသုခံဝါ၊ လျစ်လျူသဘောရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို၎င်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှုအလုံးစုံသည်။ အဟေတု အပစ္စယာ၊ ဇနကအကြောင်း၊ ဥပတ္တန္တက အကြောင်းမဘက် သက်သက် အလိုအလျောက်ဖြစ်ပေါ်၏။ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သာပြောဆို

ဟောကြားလေ့ရှိကုန်သော။ ဇေဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာထင်
မြင်မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်သော။ ဇကော၊ အချို့ကုန်သော။
သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏဟူ၍ ဝန်ခံကြကုန်
သောသူတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဟေ
တု အပစ္စယဝါဒတည်း။

ဝါဒတိကသမုဒ္ဒေသော၊ တိတ္ထိဝါဒသုံးပါးကို အကျဉ်းအားဖြင့်
ညွှန်ပြကြောင်း ဖြစ်သော စကားရပ်သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်း

(၁-က) တတြ၊ ထိုဝါဒ ၃-ပါးတို့တွင်။ ဘိက္ခဝေ၊
ရဟန်းတို့။ အယံပုရိသ ပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်စု
သည်။ ယံကိဋ္ဌိ၊ အလုံးစုံသော။ သုံခံဝါ၊ ချမ်းသာမှုသုခကို
၎င်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခကို၎င်း။ အဒုက္ခမသုခံဝါ၊
လျစ်လျူသဘောရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို၎င်း။ ပဋိ
သံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှု အလုံးစုံသည်။
ပုဗ္ဗေကတဟေတုတိ၊ ရှေးကပြုခဲ့ဘူးသော အကြောင်း
ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဇေဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သာ
ပြောဆိုဟောကြားလေ့ရှိကုန်သော။ ဇေဝံ ဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့
သာ ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်သော။ ယေတေသမဏ
ဗြာဟ္မဏာ၊ အကြင် ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သန္တိ၊
ရှိကုန်၏။ ဟေ၊ ထိုပုဗ္ဗေကတဟေတု အယူဝါဒရှိကုန်
သော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်
၍။ အဟံ၊ ငါတုရားသည်။ ဇေဝံဝဒါမိ၊ ဤသို့ပြောကြား
မြွက်ဆိုပေ၏။

ဆိုတော်မူဟန်ကား.....

အာယသ္မန္တော၊ ငါ့ရှင်တို့။ အယံ ပုရိသ ပုဂ္ဂလော၊
ဤသတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်စုသည်။ ယံ ကိဗ္ဗိ၊ အလုံးစုံသော။ သုခံ ဝါ
ချမ်းသာမှုသုခကို၎င်း။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကို၎င်း။
အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ လျစ်လျူ သဘောရှိသော ဥပေက္ခာ
ဝေဒနာကို၎င်း။ ပဒိုသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထို
ခံစားမှု အလုံးစုံသည်။ ပုဗ္ဗေကတ ဟေတုတိ၊ ရှေးက ပြု
ခဲ့ဘူးသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏ ဟူ၍။
တုမ္ပေ၊ သင်တို့သည်။ ဇေဝံ ဝါဒိနော၊ ဤသို့သာ ပြောဆို
ဟောကြားလေ့ရှိကုန်သည်။ ဇေဝံ ဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာ ထင်
မြင်မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်သည်။ သစ္စံ ကိရ၊ မှန်ကြကုန်သ
လော။ ဇေဝံ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးမြန်း
စုံစမ်းအပ်ကုန်သည် ရှိသော်။ တေစ၊ ထို ပုဗ္ဗေကတ
ဟေတုဒိဋ္ဌိ အယူရှိသော သူတို့ကလည်း။ အာမာတိ၊
ဪ-ဟုတ်ပါကုန်၏ ဟူ၍။ ပဒိုဇာနန္တိ၊ ဝန်ခံကြကုန်
၏။ တေ၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့ကို။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဇေဝံ ဝဒါမိ၊
ဤသို့ ဆိုပြန်၏။

တဖန်ဆိုတော်မူဟန်ကား.....

(၁-၁) တေနဟိ၊ ထိုသို့သင်တို့ အယူမှန်ပါတာပြီး
ကား။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသော ကံ
ကြောင့်။ ပါဏာတိ ပါတိနော၊ သူ့အသက်ကိုသတ်လေ့
ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေ
ကတ ဟေတု၊ ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသောကံကြောင့်။ အဒိန္နာ
ဒါယိနော၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးလေ့ရှိသော သူခိုးတို့သည်။

ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသောကံကြောင့်။ အဗြဟ္မစာရိနော၊ မမြတ်သော မေထုန် အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ ရှိသော သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသောကံကြောင့်။ မုသာဝါဒိနော၊ မမှန်ယွင်း ပါး မုသားကို ဆိုလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသော ကံကြောင့်။ ဝိသုဏ္ဍဝါဒိနော၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်သော စကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသော ကံကြောင့်။ ဗရုသဝါဒိနော၊ ယုတ်မာကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသော ကံကြောင့်။ သမ္မုပ္ပလာပိနော၊ ပြန်ဖျင်းပေါ့ပျက်သော စကားကိုဆိုလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသော ကံကြောင့်။ အဘိဇ္ဈာလုနော၊ ငြိမ့်စောင်းမြောင်းလေ့ ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသော ကံကြောင့်။ ဗျာပန္န စိတ္တာ၊ သူတပါးကို ညှဉ်းပန်းလိုသော စိတ်ရှိသော သူ တို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသောကံကြောင့်။ ဝိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ၊ မှားသော အယူရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ငါဘုရားဆိုတော်မူ၏။

(၁-ဂ) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ခေါပန၊ စင်စစ်။ ပုဗ္ဗေကတံ၊ ရှေးကကံကိုသာလျှင်။ သာရတော၊ အမြတ်တနိုးအားကိုးတရ အမှန်ပြုသဖြင့်။ ပစ္စာဂစ္ဆတံ၊ ယုံကြည်စွဲလမ်းကြကုန်သော သူတို့အား။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကိစ္စကို။ ကရဏီယံ၊ မချွတ်ပြုထိုက်၏။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကိစ္စကို။ အကရဏီယံ၊ မပြုထိုက် မပြုသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆန္ဒောဝါ၊ အာသာဆန္ဒသည်၎င်း။ ဝါယာမောဝါ၊ စွမ်းအန်လုံ့လဝီရိယသည်၎င်း။ နဟောတိ၊ မဖြစ်ပေါ်နိုင်။

(၁-ဃ) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ခေါပန၊ စင်စစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကရဏီယာကရဏီယေ၊ ပြုသင့်သည်ကိုပြု၊ မပြုသင့်သည်မှ ရှောင်ကြဉ်မှုကို။ သစ္စတော၊ မှန်ကန်သော အားဖြင့်။ ထေဟတော၊ ခိုင်မြဲသောအားဖြင့်။ အနုပလဘိယမာနေ၊ မရအပ်သည်ရှိသော်။ မုဋ္ဌဿတိနံ၊ သတိလွတ်ကင်း ချွတ်ယွင်းတိမ်းပါးကြကုန်လျက်။ အနာရက္ခာနံ၊ အစောင့်အရှောက်မရှိကြကုန်ဘဲ၊ ဝိဟရတံ၊ နေကြကုန်သောသူတို့အား။ ပစ္စတ္တံ၊ အသီးအသီး။ သဟဓမ္မိကော၊ တရားနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဝါ၊ တရားနှင့် လျော်သော။ သမဏဝါဒေါ၊ ကိလေသာကို ငြိမ်းအေးစေနိုင်သော သူတော်သူမြတ်တို့၏အယူဝါဒသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်ပေါ်လာနိုင်။

(၁-င) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံခေါ၊ ဤသို့ ပြောဆို နှိပ်နင်းခြင်းသည်။ ဇေဝံဝါဒိသု၊ ဤသို့ ပုဗ္ဗေကတဟေတု ဝါဒရှိကုန်သော။ ဇေဝံဒိဋ္ဌိသု၊ ဤသို့ ပုဗ္ဗေကတဟေတု

ဒိဋ္ဌိအယူရှိကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏေသု၊ ရဟန်း
ပုဏ္ဏားတို့၌။ ပထမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ သဟဓမ္မိကော၊
အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ နိဂ္ဂဟော၊ နှိပ်နင်းခြင်းရှိ
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုဗ္ဗေကတဝါဒနိဂ္ဂဟော၊ ပုဗ္ဗေကတဝါဒ အယူရှိသောသူတို့ကို
နှိပ်နင်းခြင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒကိုနှိပ်နင်းခြင်း

(၂-က) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တတြ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီး
သော ဝါဒ ၃-မျိုးတို့တွင်။ အယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တ
ဝါ ပုဂ္ဂိုလ်စုသည်။ ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ သုခံဝါ၊
ချမ်းသာမှုသုခကို၎င်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခကို၎င်း။
အဒုက္ခ မသုခံဝါ၊ လျစ်လျူသဘောရှိသော ဥပေက္ခာ
ဝေဒနာကို၎င်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုခံ
စားမှုအလုံးစုံသည်။ ဣဿရနိဗ္ဗာနဟေတုတိ၊ လောက
ကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှု
ကြောင့်ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဧဝံဝါဒီနော၊ ဤသို့သာ ပြောဆိုဟော
ကြားလေ့ရှိကုန်သော။ ဧဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာ ထင်မြင်
မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်သော။ ယေတေသမဏ ဗြာဟ္မဏာ၊
အကြင်ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေ၊
ထိုဣဿရနိဗ္ဗာနဟေတု အယူရှိကုန်သော သူတို့ကို။
ဥပသကံမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဧဝံ
ဝဒါမိ၊ ဤသို့ပြောကြားမြှောက်ဆိုပေ၏။

ဆိုတော်မူဟန်ကား.....

အာယသ္မန္တော၊ ငါ့ရှင်တို့။ အယံပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်စုသည်။ ယံကိဗ္ဗိ၊ အလုံးစုံသော။ သုခံဝါ၊ ချမ်းသာမှုသုခကို၎င်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကို၎င်း။ အဒုက္ခမသုခံဝါ၊ လျစ်လျူသဘောရှိသောဥပေက္ခာဝေဒနာကို၎င်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှု အလုံးစုံသည်။ ဣဿရနိဗ္ဗာနဟေတုတိ၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်ဖြစ်၏ဟူ၍။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ ဇေဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သာ ပြောဆိုဟောကြားလေ့ရှိကုန်သည်။ ဇေဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာ ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်သည်။ သစ္စံကိရ၊ မှန်ကြကုန်သလော။ ဇေဝံ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးမြန်းစုံစမ်းအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ တေစ၊ ထိုဣဿရ နိဗ္ဗာနအယူရှိသောသူတို့ကလည်း။ အာမာတိ၊ ဪ-ဟုတ်ပါကုန်၏ဟူ၍။ ပဋိဇာနန္တိ၊ ဝန်ခံကြကုန်၏။ တေ၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့ကို။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဇေဝံဝဒါမိ၊ ဤသို့ဆိုပြန်၏။

တဖန်ဆိုတော်မူဟန်ကား.....

(၂-ခ) အာယသ္မန္တော၊ ငါ့ရှင်တို့။ တေနဟိ၊ ထိုသို့သင်တို့ အယူမှန်ပါတာပြီးကား။ ဣဿရနိဗ္ဗာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။ ပါဏာတိပါတိနော၊ သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်

လတ္တံ့။ ။ ဣဿရနိဗ္ဗာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။ အဒိန္နာဒါယိနော၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးလေ့ရှိသော သူခိုးတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ။ ဣဿရနိဗ္ဗာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။ အဗြဟ္မစာရိနော၊ မမြတ်သောမေထုန် အကျင့်ကိုကျင့်လေ့ရှိသော သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ။ ။ ဣဿရနိဗ္ဗာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။ မုသာဝါဒိနော၊ မမှန်ယွင်းပါး မုသားကို ဆိုလေ့ရှိသော သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ။ ဣဿရနိဗ္ဗာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။ ဝိသုဏ္ဍာဝါစိနော၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်သောစကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ။ ဣဿရနိဗ္ဗာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။ ဗရသဝါစိနော၊ ယုတ်မာကြမ်းတမ်းသောစကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ။ ဣဿရနိဗ္ဗာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။ သမ္ပပ္ပလာပိနော၊ ပြန်ဖျင်းပေါ့ပျက်သော စကားကို ဆိုလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ။ ။ ဣဿရနိဗ္ဗာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရား

ဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။ အဘိဇ္ဈာလုနော၊ ငြိ။ ဂူစောင်း
မြောင်းလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်
လတ္တံ့။ ဣဿရနိဗ္ဗာနဟောတု၊ လောကကိုအစိုးရသူ ပရ
မေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။ ဗျာပန္န
စိတ္တာ၊ သူတပါးကို ညှဉ်းပန်း လိုသော စိတ်ရှိသော
သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣဿရနိဗ္ဗာန
ဟောတု၊ လောကကိုအစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊
ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။ ဝိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ၊ အယူ
မှားသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊
ဤသို့ ငါဘုရားဆိုတော်မူ၏။

(၂-ဂ)ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ခေါပန၊ စင်စစ်။ ဣဿ
ရနိဗ္ဗာနံ၊ ဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒကိုသာလျှင်။ သာရတော၊
အမြတ်တနိုးအားကိုးတခု အမှန်ပြုသဖြင့်။ ပစ္စာဂစ္ဆတံ၊
ယုံကြည်စွဲလမ်းကြကုန်သော သူတို့အား။ ဣဒံ၊ ဤအမှု
ကိစ္စကို။ ကရဏီယံ၊ မချွတ်ပြုထိုက်၏။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကိစ္စ
ကို။ အကရဏီယံ၊ မပြုထိုက် မပြုသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။
ဆန္ဒောဝါ၊ အာသာဆန္ဒသည်၎င်း။ ဝါယာမောဝါ၊ စွမ်း
အန်လုံ့လစီရိယသည်၎င်း။ နဟောတိ၊ မဖြစ်ပေါ်နိုင်။

(၂-ဃ)ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ခေါပန၊ စင်စစ်။ ဣတိ၊
ဤသို့။ ကရဏီယာကရဏီယေ၊ ပြုသင့်သည်ကိုပြု၊ မပြု
သင့်သည်မှ ရှောင်ကြဉ်မှုကို။ သစ္စတော၊ မှန်ကန်သော
အားဖြင့်။ ဝေတတော၊ ခိုင်မြဲသောအားဖြင့်။ အနုပလဘိ
ယမာနေ၊ မရအပ်သည်ရှိသော်။ မုဋ္ဌဿတီနံ၊ သတိ
လွတ်ကင်း ချွတ်ယွင်း တိမ်းပါးကြကုန်လျက်။ အနာ

ရက္ခာနံ၊ အစောင့်အရှောက်မရှိကြကုန်ဘဲ။ ဝိဟရတံ၊ နေကြကုန်သောသူတို့အား။ ပစ္စတ္တံ၊ အသီးအသီး။ သဟ ဓမ္မိကော၊ တရားနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ တရားနှင့် လျော်သော။ သမဏဝါဒေါ၊ သူတော်သူမြတ်တို့၏အယူ ဝါဒသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။

(၂-င) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံခေါ၊ ဤသို့ ပြောဆို နှိပ်နင်းခြင်းသည်။ ဇေဝါဒိသု၊ ဤသို့ဣဿရ နိမ္မာန ဝါဒရှိကုန်သော။ ဇေဝိဒ္ဓိသု၊ ဤသို့ ဣဿရနိမ္မာန အယူရှိကုန်သော။ သမဏ ဗြာဟ္မဏေသု၊ ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့၌။ ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ သဟဓမ္မိ ကော၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ နိဂ္ဂဟော၊ နှိပ်နင်း ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဣဿရနိမ္မာနဝါဒနိဂ္ဂဟော၊ ဣဿရနိမ္မာနဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်း သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

အဟေတုကဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်း

(၃-က) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တတြ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီး သော ဝါဒ ၃-မျိုးတို့တွင်။ အယံပုရိသ ပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်စုသည်။ ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာမှုသုခကို၎င်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကို ၎င်း။ အဒုက္ခမသုခံဝါ၊ လျစ်လျူသဘောရှိသောဥပေက္ခာ ဝေဒနာကို၎င်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထို ခံစားမှုအလုံးစုံသည်။ အဟေတု အပစ္စယာတိ၊ အ ကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဇေဝါဒိနော၊ ဤသို့သာ ပြော

ဟောလေ့ ရှိကုန်သော။ ဇေဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာ ထင်မြင်
မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်သော။ ယေတေသမဏာဗြာဟ္မဏာ၊
အကြင်ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေ၊
ထိုအဟေတု အပစ္စယအယူရှိကုန်သော သူတို့ကို။ ဥပ
သင်္ကမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဇေဝံဒါ
မိ၊ ဤသို့ဆိုပေ၏။

ဆိုတော်မူဟန်ကား

အာယသ္မန္တော၊ ငါ့ရှင်တို့။ အယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊
ဤသတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်စုသည်။ ယံကိဋ္ဌိ၊ အလုံးစုံသော။
သုခံဝါ၊ ချမ်းသာမှုသုခကို၎င်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခ
ကို၎င်း။ အဒုက္ခမသုခံဝါ၊ လျစ်လျူသဘော ရှိသော
ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကို၎င်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။
တံသဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှု အလုံးစုံသည်။ အဟေတု အပစ္စယာ
တိ၊ အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်၏ဟူ၍။ တုမှေ၊ သင်တို့သည်။
ဇေဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာ ပြောဆို ဟောကြားလေ့ရှိကုန်
သည်။ ဇေဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာ ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ ရှိကုန်
သည်။ သစ္စံကိရ၊ မှန်ကန်သလော။ ဇေဝံ၊ ဤသို့။ မေ၊
ငါဘုရားသည်။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးမြန်း စုံစမ်းအပ်ကုန်သည်
ရှိသော်။ တေ၊ ထိုအဟေတု အပစ္စယအယူရှိသော
သူတို့ကလည်း။ အာမာတိ၊ ဪ—ဟုတ်ပါကုန်၏ဟူ၍။
ပဋိဇာနန္တိ၊ ဝန်ခံကြကုန်၏။ တေ၊ ထိုအဟေတုအပစ္စယ
ဒိဋ္ဌိတို့ကို။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဇေဝံဒါမိ၊ ဤသို့
ဆိုပြန်၏။

တမန်ဆိုတော်မူဟန်ကား

(၃-ခ) အာယသ္မန္တော၊ ငါ့ရှင်တို့။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ သင်တို့အယူမှန်ပါတပြီးကား။ အဟေတု အပစ္စယာ၊ အကြောင်းတခုမျှ မရှိဘဲ။ ပါဏာတိ ပါတိနော၊ သူ၏ အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသော သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု အပစ္စယာ၊ အကြောင်း တခုမျှမရှိဘဲ။ အဒိန္နာဒါယိနော၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးလေ့ရှိ သောသူခိုးတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေ တု အပစ္စယာ၊ အကြောင်းတခုမျှမရှိဘဲ။ အပြဟ္မစာရိနော၊ မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသောသူတို့ သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု အပစ္စ ယာ၊ အကြောင်းတခုမျှ မရှိဘဲ။ မုသာဝါဒိနော၊ မမှန် ယွင်းပါး မုသားကို ဆိုလေ့ရှိသော သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု အပစ္စယာ၊ အကြောင်းတခုမျှ မရှိဘဲ။ ပိသုဏဝါစိနော၊ ချောပစ် ကုန်းတိုက်သောစကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသော သူတို့ သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု အပစ္စ ယာ၊ အကြောင်းတခုမျှ မရှိဘဲ။ ဗရသ ဝါစိနော၊ ယုတ်မာ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသော သူတို့ သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု အပစ္စ ယာ၊ အကြောင်းတခုမျှမရှိဘဲ။ သမ္ဗပ္ပလာပိနော၊ ပြန်ဖျင်း ပေါ့ပျက်သောစကားကို ဆိုလေ့ရှိသော သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု အပစ္စယာ၊ အကြောင်းတခုမျှမရှိဘဲ။ အဘိဇ္ဈာလုနော၊ ငြိစူစောင်း

မြောင်းလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟောတုအပစ္စယာ၊ အကြောင်းတခုမျှမရှိဘဲ။ ဗျာပန္နစိတ္တာ၊ သူတပါးကို ညှဉ်းပန်းလိုသောစိတ်ရှိသော သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟောတု အပစ္စယာ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းမရှိဘဲ။ ဖိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနော၊ အယူမှားသော သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ငါတရား ဆိုတော်မူ၏။

(၃-ဂ) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ခေါပန၊ စင်စစ်။ အဟောတုအပစ္စယံ၊ အဟောတုအပစ္စယဝါဒကို။ သာရတော၊ အမြတ်တနိုး အားကိုးတခု အမှန်ပြုသဖြင့်။ ပစ္စာဂစ္ဆတံ၊ ယုံကြည်ကုန်သောသူတို့အား။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကို။ ကရဏီယံ၊ မချွတ်ပြုထိုက်၏။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကို။ အကရဏီယံ၊ မပြုထိုက် မပြုသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆန္ဒောဝါ၊ အာသာဆန္ဒသည်၎င်း။ ဝါယာမောဝါ၊ စွမ်းအန်လုံ့လ ပီရိယသည်၎င်း။ နဟောတိ၊ မဖြစ်ပေါ်လာနိုင်။

(၃-ဃ) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ခေါပန၊ စင်စစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကရဏီယာ ကရဏီယေ၊ ပြုသင့်သည်ကို ပြု၊ မပြုသင့်သည်မှ ရှောင်ကြဉ်မှုကို။ သစ္စတော၊ မှန်ကန်သောအားဖြင့်။ ထေတတော၊ ခိုင်မြဲသောအားဖြင့်။ အနုပလဘိယမာနေ၊ မရအပ်သည်ရှိသော်။ မုဋ္ဌဿတိနံ၊ သတိလွတ်ကင်း ချွတ်ယွင်း တိမ်းပါးကြကုန်လျက်။ အနာရက္ခာနံ၊ အစောင့်အရှောက်မရှိကြကုန်ဘဲ။ ဝိယာရဓံ နေ

ကြကုန်သောသူတို့အား။ ပစ္စတ္တံ၊ အသီးအသီး။ သဟ ခမ္ပိကော၊ တရားနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝါ၊ တရားနှင့်လျော်သော။ သမဏဝါဒေါ၊ သူတော်သူမြတ်တို့၏ အယူဝါဒသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်ပေါ်လာနိုင်။

(၃-င) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံခေါ၊ ဤသို့ပြောဆိုနှိပ်နင်းခြင်းသည်။ ဇေဝါဒိသု၊ ဤသို့ အပစ္စယဝါဒရှိကုန်သော။ ဇေဝိဋ္ဌိသု၊ ဤသို့အပစ္စယ အယူရှိကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏေသု၊ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ တတိယော၊ သုံးခုမြောက်သော။ သဟ ခမ္ပိကော၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ နိဂ္ဂဟော၊ နှိပ်နင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟော၊ အဟေတုကဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တိကနိပါတ်အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၏
နိဿယပြီးပြီ။

ဒိဋ္ဌိ ၃-ပါး

ဤလောက၌ မှားယွင်း ချွတ်ချော်သော အမြင်ရှိသော ဒိဋ္ဌိတို့သည် သုံးပါးရှိကုန်၏။ သုံးပါးဆိုသည်ကား။.....

- (၁) ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိ။
- (၂) ဣဿရနိမ္မာနဟေတုဒိဋ္ဌိ။
- (၃) အဟေတု အပစ္စယဒိဋ္ဌိ။

ပုဗ္ဗေကတဟေတု
ဒိဋ္ဌိမျိုး

ဤသုံးပါးတို့တွင် အကြင် ရဟန်း
ပုဏ္ဏားတို့သည် ဤသို့ထင်မြင် မှတ်
ယူ ပြောဆိုလေ့ရှိကြကုန်၏။ ဤလော
က၌ အလုံးစုံသော သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည် ချမ်းသာ
မှုသုခကို၎င်း။ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကို၎င်း ချမ်းသာလည်း
မဟုတ် ဆင်းရဲလည်းမဟုတ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို
၎င်း ခံစားကြရကုန်၏။ ထိုသို့သော အလုံးစုံ ခံစားရမှု
ဟူသမျှသည် ရှေးရှေးသော ဘဝတို့က ပြုခဲ့ဘူးသော
အကြောင်းသက်သက်ကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ထင်
မြင် မှတ်ယူ ပြောဆိုလေ့ရှိကုန်၏။ ။(ဤ အယူဝါဒ
သည် ပုဗ္ဗေကတ ဟေတုဒိဋ္ဌိဝါဒမည်၏။)

ဣဿရနိဗ္ဗာနဟေတု
ဒိဋ္ဌိမျိုး

အကြင် ရဟန်း ပုဏ္ဏား တို့သည်
ဤသို့ ထင်မြင်မှတ်ယူ ပြောဆိုလေ့
ရှိကြကုန်၏။ ဤလောက၌ အလုံးစုံ
သော သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည် ချမ်းသာမှုသုခကို၎င်း။
ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကို၎င်း။ ချမ်းသာဆင်းရဲ မဟုတ်သော
ဥပေက္ခာဝေဒနာကို၎င်း ခံစားကြရကုန်၏။ ထိုသို့သော
အလုံးစုံ ခံစားရမှုဟူသမျှသည် လောကကို အစိုးရ
သော ဣဿရအရှင် ဘန်ဆင်းမှုကြောင့်သာ ဖြစ်၏။
ဤသို့ ထင်မြင်မှတ်ယူ ပြောဆိုလေ့ရှိကြကုန်၏။ ။
(ဤအယူဝါဒသည် ဣဿရနိဗ္ဗာနဟေတု ဒိဋ္ဌိဝါဒ
မည်၏။)

အဟေတုအပစ္စယ
ဒိဋ္ဌိမျိုး

အကြင်ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် ဤသို့
ထင်မြင်မှတ်ယူ ပြောဆိုလေ့ရှိကြကုန်

၏။ ဤလောက၌ အလုံးစုံသော သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည်
ချမ်းသာမှု သုခကို၎င်း။ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကို၎င်း။ ချမ်းသာ
ဆင်းရဲမဟုတ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို၎င်း ခံစား
ကြကုန်၏။ ထိုသို့သော အလုံးစုံခံစားရမှု ဟူသမျှသည်
တစုံတခုသော ဇနကဟိတ်အကြောင်း၊ ဥပတ္တန္တက
ပစ္စည်း^၁ အကြောင်းဟူ၍ မရှိ။ ပကတိအလိုလိုသာဖြစ်
၏။ ဤသို့ ထင်မြင်မှတ်ယူပြောဆိုလေ့ ရှိကြကုန်၏။ ။

(ဤအယူဝါဒသည် အဟောတု အပစ္စယဒိဋ္ဌိဝါဒမည်၏။)

ဤဝါဒ ၃-မျိုးကား အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် တိကနိ
ပါတ် ဒုတိယပဏ္ဏာသက၊ ဒုတိယဝဂ်အစဆုံးသုတ်၌လာ
၏။ ။ ပညာသနိပါတ် မဟာဗောဓိ ပရိဗ္ဗာဇကဇာတ်
၌လည်း ဤဝါဒများလာ၏။ ။ ဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒကို။
ဣဿရကာရဏဝါဒ ဟူ၍၎င်း။ ဣဿရကုတ္တိဝါဒဟူ၍
၎င်း အချို့နေရာ၌လာ၏။ ဤဝါဒ ၃-မျိုးကို အနည်းနည်း
အားဖြင့် နှိပ်နင်းတော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါ
အများတို့အား လမ်းမှန်ကျအောင် ဆုံးမ ဟောကြား
တော်မူ၏။ ။ (ထိုကြောင့် ဤဝါဒ ၃-ပါးတို့ကို နှိပ်နင်းရာ
နှိပ်နင်းကြောင်း စကားရပ်ကို အစဉ်အတိုင်း ပြဆိုအံ့။)

၁။ ဇနကဟိတ်—ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ဖြစ်စေသော အတိတ်ကံ
ဟူသော အကြောင်း။

၂။ ဥပတ္တန္တကပစ္စည်း—သတိ၊ ပညာ၊ ဝီရိယတို့၏ အစွမ်းဖြင့်
ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း။

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒနိဂ္ဂဟကိုပြဆိုခြင်း

ရှေ့ကံဟုသာ
ယုံမှတ်ပုံ

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒ၌။ ။ပုဂ္ဂိုလ်
သတ္တဝါ တို့သည်။ အလုံးစုံသော
ချမ်းသာမှု၊ဆင်းရဲမှု၊ ချမ်းသာဆင်းရဲ
မဟုတ်သော လျစ်လျူရှုမှုကို ခံစားကြကုန်၏။ ထိုမှ
တပါးသော လောက၌ ထင်ရှား ရှိကုန်သော အယုတ်၊
အမြတ်၊ မိုက်မှု၊ လိမ်မာမှု၊ ပြည့်စုံမှု၊ အစိုးမရမှုအစရှိကုန်
သော အရာဌာန အမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်း ခံစားတွေ့ကြုံကြ
ရကုန်၏။ ထိုသို့အမျိုးမျိုးသော သုခ၊ ဒုက္ခ၊ သမ္ပတ္တိ၊ ဝိပတ္တိ
မှုတို့ကို ခံစားတွေ့ကြုံရမှုသည်။ ရှေးရှေးဘဝတို့ကမိမိ
တို့ ပြုခဲ့ဘူးသောကံ၏ အစွမ်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏။
တစ်စုံတယောက်သော အရှင် ဘန်ဆင်းမှုကြောင့် ဖြစ်
သည်လည်းမဟုတ်။ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ယောက်ျားတော်
တကာတို့ ပြုအပ်သော လုံ့လပယောဂကြောင့် ဖြစ်
သည်လည်းမဟုတ်။ အကြောင်းကင်း၍ ဖြစ်သည်လည်း
မဟုတ်။ ဤသို့ပုဗ္ဗေကတဝါဒ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ယူကုန်၏။ ဤ
အယူဝါဒသည်။ အလုံးစုံသော ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ရှိသော
အကြောင်းစုကို ပယ်မြစ် ဟန့်တား၏။ ထိုအယူဝါဒ
သည် အကြောင်းအကျိုးမသင့်။ တဖြင့်တပါးယွင်းမှား
သော အယူဖြစ်၍။ ဒိဋ္ဌိဝါဒမည်လေသည်။

အကယ်၍ ထိုပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒသည် မှန်ကန်
ခိုင်မြဲခဲ့သည်ဖြစ်အံ့။ ဤလောက၌ သူ့အသက်ကို သတ်
လေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ရှေးက ကံအတွက်ကြောင့်သာ

လျှင် သူ၏အသက်ကို သတ်ကြရကုန်၏။ အကြင်မျှ
 လောက် ကာလပတ်လုံး ရှေးက မိမိပြုခဲ့ဘူးသော ကံ
 သည်။ သုစရိုက်မှုတို့ကို ပြုလုပ်ရန် စီမံတိုက်တွန်းဆဲ
 ဖြစ်၏။ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး သုစရိုက်မှုနှင့်
 ပြည့်စုံကြကုန်လျက် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ဖြစ်၍ နေကြကုန်
 ၏။ အကြင်အခါ၌မူကား ရှေးကပြုခဲ့သော ကံသည်။
 အကုသိုလ် ဒုစရိုက်မှုတို့ကိုပြုရန် တိုက်တွန်း၏။ ထိုအခါ
 ၌မူကားထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုရှေးကံ၏ အတွက်
 ကြောင့် သူ၏အသက်ကို သတ်ကြရကုန်၏။ သူ၏ဥစ္စာ
 ကို ခိုးယူကြရကုန်၏။ မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်ကို
 ကျင့်ကြရကုန်၏။ မသားဆိုးကြရကုန်၏။ ကုန်းတိုက်ကြ
 ရကုန်၏။ ဗရသဝါစာကိုပြောဆိုကြရကုန်၏။ အကျိုးမရှိ
 ပြန်ဖျင်းပေါ့ပျက်သော စကားကို ပြောဆို ကြရကုန်၏။
 ငြူစောင်းမြောင်းကြရကုန်၏။ သူတပါးကို ညှဉ်းပန်း
 လိုသောစိတ်ရှိကြရကုန်၏။ မှားသောအယူကိုယူကြရ
 ကုန်၏။

ဤသို့ကောင်းမှု မကောင်းမှု အလုံးစုံသည်။ ရှေး
 ကံ၏ အတွက်ကြောင့်သာလျှင်ဖြစ်သည်။ စင်စစ်မှန်
 ခဲ့သည်ရှိသော်။ လောက၌ သူတော်ကောင်း တို့၏
 တရားကိုကြားနာခြင်း။ အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းခြင်း။
 တရားအားလျော်စွာ ကျင့်ခြင်း အစရှိကုန်သော တရား
 တို့သည် သူတော်ကောင်း ပညာရှိဖြစ်ကြရန်အကြောင်း
 တို့ပေတည်းဟု လောက၌ ထင်ရှားကုန်၏။ ထိုတရားတို့

သည်လည်း အကျိုးမရှိ အလကားတရားတို့သာဖြစ်ကုန်
၏။ ။အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ။သူတော်ကောင်း
ပညာရှိဖြစ်ရန်၊ သူမိက်သူယုတ်ဖြစ်ရန် အကြောင်းများ
သည် ရှေးကပြုခဲ့သောကံလျှင် အကြောင်းရှိ၏။ အခြား
တပါး အကြောင်းမရှိဟု ယုံကြည် ကြသောကြောင့်
တည်း။

စင်စစ်ကေန့် အမှန်နေရာကျမူကား။ ဤလောက၌
သူတော်ကောင်းကိုမှီဝဲခြင်း။ သူတော်ကောင်းတရားကို
ကြားနာခြင်းစသော တရားတို့ကို ပြုကျင့်သော သူတို့မှ
သာလျှင် သမဏဗြာဟ္မဏဟု ဆိုအပ်သော သူတော်
ကောင်းအဖြစ်သို့ရောက်နိုင်ကြကုန်၏။ မပြုမကျင့်ဘဲနေ
သောသူတို့မူကား။ သူတော်ကောင်းအဖြစ်ကို မရောက်
နိုင်ကြကုန်။ ဤသို့ဖြစ်နေမှုများသည် လောက၌ပစ္စက္ခ
အားဖြင့် အထင်အရှားဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ
၌ အားထုတ် ပြုလုပ်ခြင်း ပစ္စုပ္ပန် လုံ့လ ပယောဂ
အကြောင်းကို ပယ်သော ပုဗ္ဗေကတဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
ပုဗ္ဗေကတဝါဒအယူကို။ မိစ္ဆာဝါဒဟုဆိုအပ်သတည်း။

ဤကား နိဂ္ဂဟတမျိုးတည်း။

စိတ်ကောင်းဆန္ဒ
စီရိယ ကင်းနိုင်ပုံ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပုဗ္ဗေကတ
ဝါဒအယူကို အမြတ်တနိုး အားကိုး
ကြီးတချုချီ ယုံကြည်ကြကုန်၏။ ဤ
ပုဗ္ဗေကတဝါဒသည်သာလျှင် အမှန်ဆုံးဖြစ်၏။ တပါး

သော အယူဝါဒစုသည် အချည်းနှီး အလကား အမှား တို့သာတည်းဟူ၍ မြဲမြံစွာနှလုံးသွင်းကြကုန်၏။ ဤသို့ ပုဗ္ဗေကတဝါဒကိုသာ အမြတ်တနိုး အားကိုးတချပြု၍ ယုံကြည်သော သူတို့အား အကြင်အမှုကို ငါတို့မချွတ် ပြုသင့်ပြုထိုက်၏။ ထိုအမှုကို ငါတို့ပြုကျင့်ကုန်အံ့ဟူ၍ ၎င်း။ အကြင်အမှုကို ငါတို့မပြုသင့်မပြုထိုက်ချေ။ ထိုအမှု မျိုးကို ငါတို့မပြုဘဲ ရှောင်ကြဉ်ကုန်အံ့ ဟူ၍၎င်း။ စိတ် ထားဆန္ဒစိရိယမဖြစ်နိုင်ကြကုန်ရာ။ ။ အဘယ့်ကြောင့် နည်းဟူမူ။ ။ ပြုထိုက်သည်ကိုပြုခြင်း။ မပြုထိုက်သည် ကို မပြုဘဲ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းများသည် ရှေးကံသာလျှင် အကြောင်းရှိ၏။ ရှေးကံကြောင့်သာဖြစ်၏။ စိတ်ထားဆန္ဒ စိရိယတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်မဟုတ်ဟု ယုံကြည် ကြ သောကြောင့်တည်း။

စင်စစ်ဧကန် အမှန်နေရာကျမှုကား။ ဤလောက၌ ကုသိုလ်ဆန္ဒ သမ္မာဝါယာမတို့ ရှိကုန်မှသာလျှင် ပြုသင့် သည်ကိုပြုခြင်း။ မပြုသင့်သည်မှရှောင်ကြဉ်ခြင်းများဖြစ် မြောက်ပြီးစီးနိုင်၏။ ကုသိုလ်ဆန္ဒ သမ္မာဝါယာမတို့မရှိခဲ့ လျှင် မဖြစ်မြောက် မပြီးစီးနိုင်ချေ။ ဤသို့ဖြစ်နေမှုများ သည် လောက၌ ပစ္စက္ခ အားဖြင့်ပင် ထင်ရှားလှ၏။ ထို ကြောင့် အလုံးစုံပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းဖြစ်သော လုံ့လ ပယောဂစိတ်ဆန္ဒတို့ကိုပယ်၍။ ရှေးကံကိုသာလျှင်အမြဲ ယုံကြည်သောသူတို့၏ ဝါဒကို မိစ္ဆာဝါဒဟု သိအပ် သတည်း။

ဤကား နိဂ္ဂဟတမျိုးတည်း။

သူတော်တရား
ပျက်ပြားနိုင်ပုံ

ပြုသင့် ပြုထိုက်သော အမှုကိုပြုခြင်း။
မပြုသင့် မပြုထိုက်သောအမှုကို မပြု
ခြင်းငှါ စိတ်ထား ဆန္ဒစီရိယမဖြစ်နိုင်
ကြကုန်သည်ရှိသော်။ ထိုပုဗ္ဗကတ ဟေတုဒိဋ္ဌိတို့အား
ပြုသင့်သည် မပြုသင့်သည် ဟူသော အမှတ်သညာမှ
ကင်းကြကုန်သဖြင့် ပြုသင့်ပြုထိုက်သော သုစရိုက်မှုကို
မပြုဘဲနေခြင်း။ မပြုသင့်မပြုထိုက်သော ဒုစရိုက်မှုကိုပြု
ခြင်းအမှုတို့သည်ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဤသို့ပုဗ္ဗကတဝါဒကို
သာ မြဲစွာယူ၍ သတိ လွတ်ကင်းလျက် အစောင့်
အရှောက်မရှိဘဲ နေကြကုန်သောသူတို့အား တရားနှင့်
လျော်သော သမဏဝါဒ မဖြစ်နိုင်ကြကုန်ရာ။ ပြုသင့်
ပြုထိုက်သောအမှုကို ပြည့်စုံစွာ ပြုလေ့ရှိသောကြောင့်
၎င်း။ မပြုသင့်သောအမှုကို ဝေးစွာ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ
သောကြောင့်၎င်း။ လောက၌ သမဏဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်
ပြောဆိုမှု။ ဗြာဟ္မဏဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုမှု။ သူတော်
ကောင်း သူမြတ်လောင်းဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုမှုများ
သည်ရှိ၏။ ထိုပုဗ္ဗကတဟေတုဒိဋ္ဌိတို့၏ အယူ၌ကား။
တရားနှင့်လျော်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏ သပ္ပုရိသ
ဟူသော ဝေါဟာရ မည်သည် မရှိနိုင်။ ။အဘယ့်
ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ။ပကတိဖြစ်သော အင်္ဂါရိက္ခလူ
တို့၏၎င်း။သမဏဗြာဟ္မဏ သပ္ပုရိသဟူ၍ သမုတ်အပ်
ကုန်သော သူတို့၏၎င်း။ ပြုသင့် ပြုထိုက်သော အမှု။
မပြုသင့် မပြုထိုက်သော အမှုကိုစွဲ၍ ထူးထွေတွယ်မရှိ
သောကြောင့်တည်း။

စင်စစ်ဇောန် အမှန်နေရာကျမှုကား လောကန္တိ ပြုသင့်ပြုထိုက်သောအမှု၊ မပြုသင့် မပြုထိုက်သောအမှု မည်သည်ရှိ၏။ အကြင်သူတို့သည် ပြုသင့် ပြုထိုက်သော သုစရိုက်မှုကိုလည်း မပြုကြကုန်။ မပြုသင့် မပြုထိုက်သော ဒုစရိုက်အမှုကိုလည်း ပြုလေ့ရှိကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ပကတိမနုဿ မည်ကုန်၏။ အကြင်သူတို့သည်မူကား မြဲမြံ စောင့်ရှောက်သော သတိတရားနှင့်ပြည့်စုံကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြုသင့် ပြုထိုက်သော သုစရိုက်မှုကို ပြည့်စုံစွာ ပြုကြကုန်၏။ မပြုသင့် မပြုထိုက်သော ဒုစရိုက်မှုကို ဝေးစွာ ရှောင်ကြဉ်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် သမဏဗြာဟ္မဏသပ္ပုရိသမည်ကုန်၏။ ဤသို့ခွဲခြမ်း၍ ယူခြင်းသည် အကြောင်းတရားနှင့် လျော်သော သမဏဝါဒ၊ ဗြာဟ္မဏဝါဒမည်၏။ ။

ပုဗ္ဗေကတဒိဋ္ဌိတို့သည်မူကား သတိတရားဖြင့် မြဲစွာ စောင့်ရှောက်ခြင်း စသော ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းစုကို ပယ်ရှား၍ ရှေးကပြုခဲ့ဘူးသော ပုဗ္ဗေကတကိုသာလျှင် စွဲမြဲယုံကြည်ကုန်၏။ ထိုကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ဝါဒကို မိစ္ဆာဝါဒဟု သိအပ်သတည်း။

ဤကား နိဂ္ဂဟတမျိုးတည်း။

ပြုလုပ်အမှုမရှိ ဤပုဗ္ဗေကတ ဟေတု ဒိဋ္ဌိဝါဒကို အကြံမပြုနိုင်ပုံ သေချာစွာ ပညာရှိတို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် စိစစ်အပ်သည် ရှိသော်။ လောကန္တိ ရှိရှိသမျှသော အခွင့်ကိစ္စအရာဌာနတို့ကို မပြုမလုပ်ဘဲ အလကားနေသော အကိရိယဖြစ်ဘွယ်သာ ရှိလေ

တော့၏။ ။အဘယ်သို့ အကိရိယဖြစ်ဘွယ်ရှိသနည်း ဟူမူ။ ။ဤပုဗ္ဗေကတ ဝါဒကို မြဲမြံစွာ ယူသောသူ တို့သည် သူတော်တကာတို့ ပြုအပ်သော အမှု၊ သူ တော်တကာတို့၏ စွမ်းအန် လုံ့လ ဝီရိယ ဟူသမျှကို အလုံးစုံပယ်ကုန်၏။ ဝီရိယ၏ အရာဌာန၊ ပညာ၏ အရာဌာနတို့ကိုလည်း ပယ်ကုန်၏။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနှင့် စပ်ယှဉ်သော အကျိုး၊ တမလွန်နှင့် စပ်ယှဉ်သော သမ္မရာယိကအကျိုး ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပညာရှိတို့ သမုတ်ပညတ်ထားအပ်သော အကျိုးစီးပွား ဟူသမျှ ကိုလည်း မဟုတ်မမှန်ဟု မှတ်ယူစွဲမြဲကုန်၏။ ။ ထိုပုဗ္ဗေကတ ဟေတုဒိဋ္ဌိတို့အား လောက၌ ပြုသင့် ပြုထိုက်သော သူတော်တကာတို့၏ အမှုကိစ္စဟူသမျှ ကို ပြုလုပ်အားထုတ်ရန်ဆန္ဒသည်၎င်း။ ဝီရိယသည် ၎င်း မဖြစ်နိုင်ကုန်ရာ။ ဤသို့လျှင် ဤ ပုဗ္ဗေကတဝါဒ သည် အကိရိယဖြစ်ဘွယ်ရှိလေသတည်း။

အကြင်သူတို့သည် ဤပုဗ္ဗေကတဒိဋ္ဌိကို စွဲလမ်း၍ ကျင့်ကြံလိုက်နာကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် လောက၌ အချည်းနှီး အကျိုးမမျှား အလကား၊ မောဃ၊ တုစ္ဆ၊ နိရုတ္တကတို့သာ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ အမှိုက်၊ သရိုက်၊ ဖွဲ၊ ပြာ၊ သစ်သား၊ ထင်းကုလားတုံးတို့နှင့်သာ တူကုန်ရာ၏။ ထိုကြောင့် ငါတို့၏မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ဤပုဗ္ဗေ ကတ ဝါဒကို ကောင်းကောင်း နှိပ်နင်း၍ပယ်ရှားတော် မူ၏။

ကမ္မဿကာကိုရှင်းပြခြင်း

စောဒနာချက် ဤနေရာ၌ စကားဝင်ဘွယ် ရှိသည် ကား။ ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ ပုဗ္ဗေကတဝါဒကို ကောင်းကောင်းကြီး နှိပ်နင်း ပယ်ရှား၍ တားမြစ်တော်မူသည် မှန်ခဲ့ပြားအံ့။ ထိုသို့ တားမြစ်ရိုး မှန်ခဲ့ပါလျှင်။ ။ ကမ္မဿကာ မာဏဝသတ္တာ၊ ကမ္မဒါယာဒါ၊ ကမ္မယောနီ၊ ကမ္မဗန္ဓု၊ ကမ္မပ္ပဒိုဿရဏာ။ ။ ဟူသော သုဘသုတ်ပါဠိတော်ကို အဘယ်အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူပါသနည်း။ ။ (ဤကား စကားဝင်ပုံတည်း။)

ဖြေဆိုချက် (၁) ပုဗ္ဗေကတ အယူကို ယူလေ့ရှိ ကုန်သော သူတို့သည် ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသော အတိတ် ကံသည်သာလျှင် ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှု၏ အကြောင်းသာ တည်းဟူ၍သာ ယုံကြည်ကြကုန်၏။ အလုံးစုံသော ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်သော ဝိရိယအရာ၊ ပညာအရာတို့ကို ပယ်ရှား တားမြစ်ကြကုန်၏။ ဤ ပုဗ္ဗေကတ ဟောဘုဒိဋ္ဌိဝါဒသည် ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းတဘက်ကို ပစ်ပယ်သောကြောင့် ဧကပက္ခဟိနဝါဒမည်၏။

(၂) လောကကိုအစိုးရသောအရှင် ဘန်ဆင်းမှုကို ယုံကြည်ကုန်သော ဣဿရနိမ္မာနဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှုဟူသမျှသည် လောကကို အစိုးရသောအရှင် ဘန်ဆင်းခြင်း

လျှင်အကြောင်းရင်းရှိ၏ဟု ယုံကြည်ကြကုန်၏။ အလုံးစုံသော အတိတ်ကံ အကြောင်းကို၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန်ကံ အကြောင်းကို၎င်း တားမြစ်ကြကုန်၏။ ဤ ဣဿရ နိမ္မာနဝါဒသည် အတိတ်ကံအကြောင်း ပစ္စုပ္ပန်ကံ အကြောင်းနှစ်ပါးစုံကို ပစ်ပယ်သောကြောင့် ဥဘယပက္ခ ဟိနဝါဒမည်၏။

(၃) အကြောင်းဟူသမျှကို ပစ်ပယ်သော အဟေတုကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာမှု ဆင်းရဲမှုများသည် အကြောင်းမရှိ ပကတိအလိုလိုဖြစ်၏ဟု အလုံးစုံသော အကြောင်းဟူသမျှကို ပယ်ရှားတားမြစ်၏။ ဤ အဟေတုက ဝါဒသည်ကား အလုံးစုံ အကြောင်း ချိုးသောကြောင့် သဗ္ဗဟိနဝါဒမည်၏။

ထိုသို့ဝါဒသုံးပါးရှိသည့်အနက်။ ဣဿရနိမ္မာနဝါဒ၊ အဟေတုကဝါဒ နှစ်ပါးတို့ကို မြဲမြံစွာ နှိပ်နင်းပယ်ရှားတော် မူလိုသောကြောင့် ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားသည်။ “ကမ္မဿကာ မာဏဝ သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ” ဟူ၍ ဟောတော်မူလေသတည်း။

ဆိုဘွယ်တနည်းကား

ကမ္မဿကာ၏ ယခုင် ပါဠိတော်၌။ “ကမ္မဿကာ အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန် သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ” ဟူ၍သာ H.177-3 [ဟံသာဝတီမူ]

လျှင် သာမညအားဖြင့် ဘုရားဟောတော်မူ၏။ “ပုဗ္ဗေ
ကတကမ္မဿကာ သတ္တာ ပုဗ္ဗေကတ ကမ္မဒါယာဒါ”
ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ထူးခြားသီးသန့်၍ ဟောတော်မူ
ချေ။ ထိုသို့ဖြစ်လေသောကြောင့် ကမ္မဿကာ၊ ကမ္မဒါ
ယာဒါ ဟူသောဝါဒနှင့် အတိတ်ကံ ပစ္စုပ္ပန်ကံ နှစ်ပါးလုံး
ကိုပင် ရသင့်၏။ ဤသို့ အနက် ယူလိုက်သည်ရှိသော်
ကမ္မဿကာ ဟူသောနေရာ၌ သတ္တဝါတို့သည် အတိတ်
ကံ တည်းဟူသော မိမိဥစ္စာလည်း ရှိကြကုန်၏။ ပစ္စုပ္ပန်
ကံ တည်းဟူသော မိမိဥစ္စာလည်း ရှိကြကုန်၏။ ဤသို့
ထင်ရှားသန့်ရှင်းသောအနက်ကို ရအပ်၏။

ဌာနကြီး ၃-ပါး

ဤနေရာ၌ အတိတ်ပစ္စုပ္ပန် ကံနှစ်ပါးတို့၏အကြောင်း
ကို ကောင်းစွာနည်းပြ ညွှန်ကြားပေအံ့။

ဤလောက၌ သုံးပါးသော အရာဌာနကြီးတို့သည်
ထင်ရှားရှိကြကုန်၏။ ဌာနကြီး ၃-ပါးကား……

- (၁) ကမ္မဿာဓနိယဌာန။
- (၂) ဝိရိယဿာဓနိယဌာန။
- (၃) ပညာဿာဓနိယဌာန။

ကံ၏အတွက် ပြီးစီးသော အရာဌာနသည် ကမ္မ
ဿာဓနိယဌာနမည်၏။ ။ ဝိရိယအတွက်ပြီးစီးသော
အရာဌာနသည် ဝိရိယဿာဓနိယဌာနမည်၏။ ။ ပညာ

အတွက်ပြီးစီးသော အရာဌာနသည် ပညာသာဓနိယဌာနမည်၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင် (၁) ကမ္မသာဓနိယ ဌာနသည် လည်း အောက်ပါအတိုင်း နှစ်ပါးရှိပြန်၏။

(၁) အတိတကမ္မသာဓနိယဌာန။

(၂) ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနိယဌာန။

အတိတ်ကံ၏ အတွက် ပြီးစီးသော အရာဌာနသည် အတိတကမ္မသာဓနိယဌာနမည်၏။ ပစ္စုပ္ပန်ကံ၏ အတွက် ပြီးစီးသော အရာဌာနသည် ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနိယဌာနမည်၏။

ကမ္မသာဓနိယဌာနကိုပြဆိုခြင်း

<p>အတိတ ကမ္မသာဓနိယဌာန</p>	<p>သုဂတိဘုံဘဝ၊ ဒုဂ္ဂတိဘုံဘဝ တို့၌ လေးပါးသော ပဋိသန္ဓေ တို့တွင် တပါးပါးဖြင့် ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းသည်၎င်း။ သုဂတိဘဝတို့တွင်လည်း မြင့်မြတ်သော အမျိုး၌ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း။ ယုတ်ညံ့သော အမျိုး၌ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းများသည်၎င်း။ ပဋိသန္ဓေတည်နေသောအခါမှစ၍ စက္ခုသောတ စသည်တို့၏ ပြည့်စုံမှု၊ ချတ်ယွင်းမှုသည်၎င်း။ ပဋိသန္ဓေဉာဏ်ပညာ၏ပြည့်စုံမှု၊ ချတ်ယွင်းမှုသည်၎င်း။ ကြွင်းသော အင်္ဂါကြီးငယ် တင့်တယ်သော ရုပ်လက္ခဏာတို့၏ ပြည့်စုံမှု၊ ချတ်ယွင်းမှု စသော သမ္ပတ္တိ၊ ဝိပတ္တိ ဟူသမျှ တို့သည်၎င်း။ အတိတ်ဘဝက ပြုခဲ့သော သုစရိုက်ကံ၊ ဒုစရိုက်ကံ အတွက်</p>
-------------------------------	--

ပြီးစီး ဖြစ်ပေါ်ရသောကြောင့် အတိတ်ကမ္မသာဓနိယ
ဌာနတို့မည်ကုန်၏။ ။ထိုဆိုပြီးအရာဌာနတို့ကို ပစ္စုပ္ပန်
ကံဖြင့် ပြီးစီးဖြစ်ပေါ်အောင် မတတ်နိုင်ကုန်။ ။ထို
စကားမှန်၏ အတိတ်ကံ အတွက်ကြောင့် သုဂတိဘုံ၌
ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ထိုသုဂတိအတ္တဘောကို
မစွန့်ဘဲ ပစ္စုပ္ပန်၌ ဉာဏ်စွမ်း ဝီရိယစွမ်းတည်းဟူသော
ပစ္စုပ္ပန်ကံဖြင့် ဒုဂ္ဂတိ အတ္တဘောဖြစ်အောင် ပြုခြင်းငှါ
မတတ်နိုင်ကုန်။ ။အတိတ်ကံ အတွက်ကြောင့် ဒုဂ္ဂတိ
ဘုံ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ထိုဒုဂ္ဂတိအတ္တဘောကို
မစွန့်ဘဲ ပစ္စုပ္ပန်ကံဖြင့် သုဂတိအတ္တဘောဖြစ်အောင် ပြု
ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကုန်။ ။အတိတ်ကံ အတွက်ကြောင့်
ပဋိသန္ဓေတည်နေစဉ်အခါ စက္ခုဈာတုံကုန်သော ဇစ္စန္ဓ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဝတ္တိကာလ၌ တစုံတယောက်သော
လူနတ်ဗြဟ္မာ တို့သည်၎င်း။ ဣဿရ အရှင်သည်၎င်း။
ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ဉာဏ်စွမ်း ဝီရိယစွမ်း တန်ခိုးအစွမ်း
ဖြင့် စက္ခုပသာဒကိုဖြစ်ပေါ်အောင် မတတ်နိုင်ကုန်။

အတိတ်ကံအတွက်ဖြစ်ရသော ကမ္မစက္ခုပသာဒ
သည်။ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ပဝတ္တိကာလ၌ တစုံတခုသော
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် အကြွင်းမဲ့ ပျက်စီးလေသည်ရှိ
သော် ထိုပျက်လေသော စက္ခုပသာဒကို တစုံ
တယောက်သော လူနတ်ဗြဟ္မာတို့သည်၎င်း။ ဣဿရ
အရှင်သည်၎င်း။ ဉာဏ်စွမ်း ဝီရိယစွမ်း တန်ခိုးအစွမ်း
တို့ဖြင့် တဘန် ဖြစ်ပေါ်အောင် ပြုခြင်းငှါ မတတ်နိုင်
ကုန်။ ။အတိတ်ကံအတွက် ပြီးစီးဖြစ်ပေါ်သော သောတ

ပဿာဒ စသည် တို့ကိုလည်း ဤစက္ခု အတိုင်းပင် သိလေ။

အတိတကမ္မဿာဓနိယဌာန အမြွက်ပြီး၏။

^{ပစ္စုပ္ပန်}
 ကမ္မဿာဓနိယဌာန ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မဿာဓနိယ အရာ၌ရှေးဦး
 စွာ ပစ္စုပ္ပန်ကံကို ဆိုအပ်၏။ ။
 အကျဉ်း အားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌
 ချမ်းသာမှု ဆင်းရဲမှု၏ အလို့ငှါ ကြံစည်အားထုတ် ပြု
 လုပ်အပ်ကုန်သော သုစရိုက် ဒုစရိုက်ဖြစ်သော ကာယ
 ကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုတို့သည် ပစ္စုပ္ပန်ကံမည်ကုန်
 ၏။ ။(ကံဆိုသော စကားနှင့် အမှုဆိုသော စကား
 အတူတူဟူ၍မှတ်။)

အကျယ်အားဖြင့် ဤလောက၌ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုး
ခြင်း။နွား၊ ကျွဲ၊ ဆိတ်၊ သိုးတို့ကိုစောင့်ရှောက်မွေးမြူခြင်း။
ကုန်စည် ဘောက်ကားခြင်း စသော များလှစွာသော
ကမ္မာယာတာန အမှုမျိုး တို့သည်လည်း ထင်ရှား ရှိကုန်
၏။ ။အဋ္ဌာရသသိပ္ပဟုဆိုအပ်ကုန်သော အတတ်ကြီး
၁၈-ပါး အစရှိသော များလှစွာသော သိပ္ပာယ်တာန
အတတ်မျိုးတို့သည်လည်း ထင်ရှားရှိကုန်၏။

ဗေဒင် သုံးပုံလျှင် အရင်းရှိကုန်သော မြေကြီး၏
ကြန်အင် လက္ခဏာ တို့ကိုသိသော ဘူမိဝိဇ္ဇာအတတ်။
လူတို့၏ ကြန်အင် လက္ခဏာကို မြင်လျှင် အကျိုးပေး
မပေးစသည်ကိုသိနိုင်သော အင်္ဂုရိဇ္ဇာအတတ်။ ကြယ်
နက္ခတ် တို့ကိုမြင်လျှင် မည်သို့ ဖြစ်မည်ဟု သိမြင်နိုင်

သော နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာအတတ် ဤသို့စသည်ဖြင့် များလှစွာ
 သော ဝိဇ္ဇာဌာနမျိုး တို့သည်လည်း ထင်ရှား ရှိကုန်
 ၏။ ။ထိုမှတစ်ပါး အကြားအမြင်ဖြင့်ပြီးသော ပညာဌာန
 မျိုး။အကြံအစည်ဖြင့်ပြီးသော ပညာဌာနမျိုး။ ဘာဝနာ
 ဖြင့်ပြီးသော ပညာဌာနမျိုးတို့ သည်လည်း ထင်ရှားရှိ
 ကုန်၏။ ။ထိုပြဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော ကမ္မာယတန၊ သိပ္ပာ
 ယတန၊ ဝိဇ္ဇာဌာန၊ ပညာဌာနတို့ကို ပြုလုပ်အားထုတ်
 ခြင်း၊ စိရင်ခြင်း၊ ဖြစ်စေခြင်းများသည် ပစ္စုပ္ပန်ကံမည်
 ၏။ ။ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဤလောက၌ အကျိုးမများ
 အလကား အချည်းနှီးဖြစ်ကုန်သော ဥစ္စာစည်းစိမ်ပျက်
 စီးကြောင်း။အသက်ချမ်းသာပျက်စီးကြောင်း။ ကျန်းမာ
 မှု၏ ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း။ ဂုဏ်ကြွက်သရေ
 ပျက်စီးကြောင်း။ သီလပျက်စီးကြောင်း။ အသိအလိမ္မာ
 ဉာဏ်ပညာ ပျက်စီးကြောင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော
 အထောင်မကသော မိုက်မှု၊ ဖျင်းမှု၊ အပျင်းအလေမှု တို့
 သည်လည်း ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ထိုအမှုတို့ကိုပြုလုပ်အား
 ထုတ်ခြင်းသည်လည်း ပစ္စုပ္ပန်ကံပင်မည်၏။ ။ထိုသို့
 ဆိုခဲ့ပြီးသော ပစ္စုပ္ပန်ကံတို့၏ အတွက်ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်
 ကာလ၌ ပြည့်စုံထွန်းကားမှု အမျိုးမျိုး။ ပျက်စီးဆုတ်
 ယုတ်မှုအမျိုးမျိုးများသည်လည်း ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ထို
 ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ပြည့်စုံမှု၊ ပျက်စီးမှုသည် ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မ
 သာဓနီယဌာနတို့မည်ကုန်၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနီယဌာန အမြွက်ပြီး၏။

မိဿကနယကိုပြဆိုခြင်း

အတိတ်ကံသည်လည်း အောက်ပါအတိုင်း သုံးပါး
ရှိပြန်၏။

- (၁) မဟန္တ-ကြီးသော အတိတ်ကံ။
- (၂) မဇ္ဈိမ - အလတ်သော အတိတ်ကံ။
- (၃) အပ္ပက-နည်းငယ်သော အတိတ်ကံ။

ပစ္စုပ္ပန်ကံသည်လည်းအောက်ပါအတိုင်းသုံးပါးပင်
ရှိပြန်၏။

- (၁) ဝုဒ္ဓိဘာဂိယ-ကြီးပွားရန်အဘို့ ရှိလိမ့်သောကံ။
- (၂) ဌိတိဘာဂိယ-တည်တန့်ရုံအဘို့ရှိလိမ့်သောကံ။
- (၃) ဟာနုဘာဂိယ-ယုတ်လျော့ရန် အဘို့ ရှိလိမ့်
သောကံ။

မဟန္တာတိတကမ္မမူလကတိက

အတိတ်ကံကြီးသူ
၃-ယောက်

အကြင် သူတို့သည် ကြီးမားသော
အတိတ်ကံ အတွက်ကြောင့် များ
သော ဥစ္စာစည်းစိမ်ရှိသော မင်းမျိုး
သေဋ္ဌေး သူကြွယ်မျိုးတို့၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့ကြီးသော
အတိတ်ကံ အတွက် မြင့်မြတ်သောအမျိုး၌ ဖြစ်သော
သူတို့တွင် အကြင်သူတို့သည် ပဝတ္တိကာလ၌ ကြီးပွား
ရန်အဘို့ရှိသော ဝုဒ္ဓိဘာဂိယပစ္စုပ္ပန်ကံအမှုကို ခြံဝံ့ပြု
လုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား လောကီစီးပွားချမ်းသာတို့
သည်၎င်း၊ အစိုးရခြင်းဂုဏ်တို့သည်၎င်း၊ ကြီးပွားတိုး

တက်ကုန်၏။ တည်တန့်ရုံသာ မနေကုန်။ ဆုတ်လည်း
မဆုတ်ယုတ်ကုန်။

အကြင်သူတို့သည်မူကား တည်တန့်ရုံအဘို့ ရှိသော
ဌာတိဘာဂိယ ပစ္စုပ္ပန်ကံကို ဖြစ်ပြုလုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့
အား စီးပွားချမ်းသာ ဂုဏ်ကြက်သရေတို့သည် မတိုး
မပွားကုန် တည်တန့်ရုံမျှသာ ရှိကုန်၏။ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း
သို့မူကားမရောက်ကုန်။

အကြင် သူတို့သည်မူကား ယုတ်လျော့ရန် အဘို့
ရှိသော ဟာနဘာဂိယပစ္စုပ္ပန်ကံကို ဖြစ်ပြုလုပ်ကုန်၏။
ထိုသူတို့အား စည်းစိမ်ချမ်းသာ ဂုဏ်ကြက်သရေတို့
သည် ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီး လေကုန်၏။ တည်တန့်နိုင်ရုံမျှ
မရှိလေကုန်။ တိုးပွားရန်မူကား ဝေးလေကုန်၏။

ဤကား—မဟန္တဖြစ်သော အတိတ်ကံကိုမူတည်ပြီးလျှင် ပစ္စုပ္ပန်
ကံသုံးခုကို မူလီသွင်း၍ နှိုးနှောပုံတည်း။

မဇ္ဈိမာတိတကမ္မမူလကတိက

အတိတ်ကံအလတ် အကြင်သူတို့သည် အလယ်အလတ်
ရှိသူ ၃-ယောက် ဖြစ်သော အတိတ်ကံ အတွက်
ကြောင့် အလယ်အလတ် စည်းစိမ်
ဥစ္စာရှိကုန်သော သူကြွယ်မျိုးတို့၌ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့
တွင် အကြင်သူတို့သည် ဂုဋ္ဌဘာဂိယဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်
ကံကို ဖြစ်ပြုလုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား စည်းစိမ်ဥစ္စာ
အရှိန်အဝါ ကြက်သရေတို့သည် တိုးပွားကုန်၏။

အကြင်သူတို့သည်မူကား ဌိတိဘာဂိယ ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကံကို ဖြစ်ပြုလုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား စည်းစိမ် ဥစ္စာ အရှိန်အဝါ ကြက်သရေတို့သည် တည်တန်ရုံ သာရှိကုန်၏။ တိုးပွားခြင်းမရှိ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းလည်း မရှိကုန်။

အကြင်သူတို့သည်မူကား ဟဒနဘာဂိယဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကံကို ဖြစ်ပြုလုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား စည်းစိမ် ဥစ္စာ အရှိန် အဝါကြက်သရေတို့သည် ဆုတ်ယုတ် ပျက်စီးကုန်၏။ တည်တန်ရုံမျှပင် မရှိလေ။ တိုးပွားရန် မူကား ဝေးလေစွ။

ဤကား မဇ္ဈိမဖြစ်သောအတိတ်ကံကို မူတည်ပြီးလျှင် ပစ္စုပ္ပန် ကံသုံးခုကို မူလီသွင်း၍ နှီးနှောပုံတည်း။

အပ္ပါတိတကမ္မမူလကတိက

အတိတ်ကံငယ်သူ
၃-ယောက်

အကြင်သူတို့သည် သေးနုတ် သိမ်ငယ်ငယ်စွာသော အတိတ်ကံအတွက် ကြောင့် သူဆင်းရဲမျိုးတို့၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ဂုဋ္ဌိဘာဂိယဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကံကို ဖြစ် အားထုတ်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့အား စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ သည် တိုးပွားကုန်၏။

အကြင်သူတို့သည် ဌိတိဘာဂိယ ပစ္စုပ္ပန်ကံကို ဖြစ်အားထုတ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား ဥစ္စာစည်းစိမ်တို့ သည် နဂိုရအတိုင်းတည်တန်ရုံသာ ရှိကုန်၏။ မတိုး မပွား မဆုတ်မယုတ်ကုန်။

အကြင်သူတို့သည် ဟာနဘာဂိယဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်
ကံကိုမှီဝဲပြုလုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား စီးပွားဥစ္စာတို့
သည် နဂိုရ်အတိုင်း မတည်နိုင်ဘဲ ဆင်းရဲသည်ထက်
ဆင်းရဲကုန်၏။

ဤကား အပ္ပကဖြစ်သော အတိတ်ကံကို မူတည်ပြီးလျှင် ပစ္စုပ္ပန်
ကံသုံးခုကို မူလီသွင်း၍ နှီးနှောပုံတည်း။

ဤသို့လျှင် လောက၌ အတိတ်ကမ္မသာ ခနိယဌာန၊
ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မသာ ခနိယဌာန ဟူ၍ ကြီးကျယ်သော အရာ
ဌာနကြီးနှစ်ပါးရှိလေသတည်း။

ကမ္မသာ ခနိယ ဌာနကို အမြွက်မျှပြဆိုသော စကားရပ်ပြီး၏။

ဝိရိယ သာ ခနိယဌာန၊ ပညာ သာ ခနိယဌာန ၂-ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ဝိရိယစွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်းတို့ မည်သည်ကား ဆိုခဲ့ပြီး
သော အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံ ၂-ပါးကို ပြီးစီးစေရန်
အလို့ငှါသာ ဖြစ်ကုန်၏။ ။ ဝိရိယစွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်းတို့
သည် ကြီးမားကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ ကြီးမားသော မဟန္တ
ကံတို့သည် ပြီးစီးလေကုန်၏။ ။ ဝိရိယစွမ်း၊ ဉာဏ်
စွမ်းတို့သည် အလယ် အလတ်မျှသာ ဖြစ်ကုန်အံ့။
အလယ်အလတ်ဖြစ်သော မဇ္ဈိမကံတို့သည် ပြီးစီးလေ
ကုန်၏။ ။ ဝိရိယစွမ်းတို့သည် သေးသိမ် နှုတ်ဖွဲ့ကုန်
သည်ဖြစ်အံ့။ သေးသိမ်သော အပ္ပကကံတို့သည် ပြီးစီး
လေကုန်၏။ ။ ထို့ကြောင့် နှစ်ပါး အပြားရှိသော

ကမ္မသာဓနီယဌာနသည် ကြီးကျယ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဝီရိယသာဓနီယဌာန၊ ပညာသာဓနီယဌာနများသည်လည်း ကြီးမားလေတော့သည်သာလျှင်တည်း။

ဝီရိယသာဓနီယဌာန၊ ပညာသာဓနီယဌာန နှစ်ပါးကို အမြွက်မျှ ပြဆိုသော စကားရပ် ပြီး၏။

အတိတ် ပစ္စုပ္ပန်ကံနှစ်ရပ်နှင့် ဥာဏ်ဝီရိယ ဆက်စပ်နေပုံ

ဤသို့လျှင် အနုမတဂ္ဂသံသရာပြင်၌ ကျင်လည်ကြရကုန်သော သတ္တဝါတို့အား နှစ်ပါး အပြားရှိသော အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံများ သည်သာလျှင် ချမ်းသာမှုဆင်းရဲမှု၏ ပဓာန အကြောင်းရင်းကြီးဖြစ်၏။ ဆိုပြီးသော ကံနှစ်ပါးမှတစ်ပါးကုန်သောကာလဒေသစသော အကြောင်း တို့သည်ကား အပဓာန အကြောင်းတို့သာတည်း။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာမှုဆင်းရဲမှု၏ ပဓာနအကြောင်းရင်းဖြစ်ကုန်သော အတိတ်ကံ ပစ္စုပ္ပန်ကံ နှစ်ပါးတို့ကို တပေါင်းတည်း ပြုတော်မူ၍။ “ကမ္မဿကာ မာဏာဝ သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ” ဟူသောစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူလေသတည်း။

ပဓာန အကြောင်းရင်းကို ထုတ်ဘော်၍ ဟောကြားတော်မူလိုက်သည်ရှိသော် အပ္ပဓာန အကြောင်းများသည်လည်း ဟောခြင်းကိစ္စ ပြီးလေ တော့၏။ ထို့ကြောင့် ထိုကမ္မဿကာစသော ပါဠိတော်၌ ပဓာန

ဖြစ်သော ကံနှစ်ပါးတို့ကို သရုပ်အားဖြင့် ဟောကြား
တော်မူလိုက်သည် ။ ရှိသော် သူတော်ကောင်းတို့ကို
မှီဝဲခြင်း။ သူတော်ကောင်းတို့၏တရားကို ကြားနာခြင်း။
တရား အားလျော်စွာ ကျင့်ခြင်း စသော သမ္ဘာရ
အကြောင်းတို့ကြောင့် ဆိုပြီးကံနှစ်ပါးတို့သည် ပြီးစီး
ကုန်၏။ ထိုကြောင့် ဆိုခဲ့ပြီးသော သမ္ဘာရ အကြောင်း
တို့ကိုလည်း ထိုကမ္မဿကာ ဟူသော ပါဠိတော်၌
ဟောတော်မူခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးလေတော့သည်သာလျှင်
ဟု မှတ်အပ်၏။

မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားရှိတော်မူသော လက်ထက်
တော်အခါ၌ သုဘလုလင် အစရှိသော အကြင်သူတို့
သည် အတိတ်ကံကိုစွဲ၍ မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်
ထားကြကုန်၏။ ထိုသူတို့အား မဇ္ဈိမနိကာယ် ဥပရိပဏ္ဏာ
သ ပါဠိတော်လာ။ စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ်၊ မဟာကမ္မ
ဝိဘင်္ဂသုတ် စသည်တို့၌ အတိတ်ကံကို ဝေဖန်၍
မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားဖြေဆိုတော်မူ၏။

သိင်္ဂါလ သေဋ္ဌေးသား စသော အကြင်သူတို့သည်
ပစ္စုပ္ပန်ကံကိုအစွဲပြု၍ မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထား
ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့အား ဒိဃနိကာယ် ပါထိကဝဂ်
လာ သိင်္ဂါလသုတ် စသည်တို့၌၎င်း။ သုတ္တနိပါတ်
ဝါသေဋ္ဌသုတ် စသည်တို့၌၎င်း ပစ္စုပ္ပန်ကံကို ဝေဖန်
၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် အဋ္ဌနိပါတ် စသည်တို့၌ ဥဗ္ဗာန
သမ္ပဒါ၊ သဒ္ဓါသမ္ပဒါ စသည်တို့ကို ဝေဖန်သဖြင့်

အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံနှစ်ပါးကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။

အကြင်သူတို့သည်မူကား ဝိရိယ၏အကျိုးကို၎င်း၊ ပညာ၏အကျိုးကို၎င်း ကောင်းစွာ မသိမမြင်နိုင်ကြကုန်။ ထိုသူတို့အား အရာမကသော ဇာတ်တော်တို့၌၎င်း၊ သုတ္တန်ပါဠိတော် အရပ်ရပ်တို့၌၎င်း ဝိရိယ၏အကျိုး၊ ဉာဏ်ပညာ၏အကျိုးကို ဝေဖန်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။

သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား ချမ်းသာသုခကို ဖြစ်စေတတ်သော အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံတို့ မည်သည် ဝိရိယစွမ်း ဉာဏ်စွမ်းတို့နှင့် ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ ထိုကြောင့် အကြင်အရာဌာနတို့၌ အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံများကို ဟောကြားတော်မူ၏။ ထိုအရာ ဌာနတို့၌ ဉာဏ်ဝိရိယတို့သည်လည်း အကျုံးဝင်ကုန်သည်ဟူ၍ သိအပ်ကုန်၏။

ဝိရိယနှင့် ဉာဏ်တို့မည်သည် ထိုထိုကံအမှု အမျိုးမျိုးကို ပြီးစီးစေရန်အလို့ငှါသာ ဖြစ်ကုန်၏။ တပါးသော အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်သည်မဟုတ်။ ။ ထိုစကား မှန်၏။ အားထုတ်သင့် အားထုတ်အပ်သော အမှုမရှိခဲ့လျှင် ဝိရိယသည် အဘယ်အမှုကို အားထုတ် လိမ့်မည်နည်း။ ။ သိသင့် သိအပ်သော ဥပယုတရား မရှိခဲ့လျှင် ဉာဏ်သည် အဘယ်ကို သိနိုင်တော့မည်နည်း။ ထိုကြောင့် အကြင်အရာဌာနတို့၌ ဉာဏ်ဝိရိယကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုအရာ၌ ဝိရိယ ဉာဏ်တို့အတွက်

ပြီးစီးသော ကံနှစ်ပါးသည်လည်း အကျုံးဝင်လေ
တော့၏ဟု မှတ်အပ်၏။

အကျဉ်းအားဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားတို့
သည် အောက်ပါအတိုင်း သုံးပါးအပြားရှိကုန်၏။

(၁) ဒိဋ္ဌဓမ္မကတ္တ— မျက်မှောက်အကျိုးစီးပွား။

(၂) သမ္ပရာယိကတ္တ— တမလွန်အကျိုးစီးပွား။

(၃) ပရမတ္ထ— လောကုတ္တရာ အကျိုး
စီးပွား။

မြတ်စွာဘုရားသခင် ဟောတော် မူအပ်သော
ပိဋကတ်သုံးပုံသည်လည်း ဤအကျိုးစီးပွား သုံးပါးကို
စွဲ၍ဖြစ်ရ၏။ အကြင် ပိဋကတ်တော်တို့၌ ဒိဋ္ဌဓမ္မ
အကျိုးကို ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုပိဋကတ်တော်တို့၌
ပစ္စုပ္ပန်ကံသည် ပါဝင်၏ဟုသိအပ်၏။ အကြင်ပိဋကတ်
တော်တို့၌ တမလွန် အကျိုးကို ဟောတော်မူ၏။ ထို
ပိဋကတ်တော်တို့၌ အတိတ်ကံသည်ပါဝင်၏ဟု သိအပ်
၏။ အကြင်ပိဋကတ်တော်တို့၌ သုညတဓမ္မနှင့် စပ်သော
ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ကို
ဟောတော်မူ၏။ ထိုပိဋကတ်တော်တို့၌ ပရမတ္ထ ဖြစ်
သော လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွား ပါဝင်၏ဟု သိအပ်
၏။ ထိုလောကုတ္တရာအကျိုးကိုလည်း ရှေ့ဖြစ်သော
ဒိဋ္ဌဓမ္မအကျိုး။ သမ္ပရာယိက အကျိုးတို့၌ ရေတွက်
အပ်၏။ ထိုကြောင့် သုညတဓမ္မနှင့်စပ်သော တရားကို
ဟောတော်မူရာ ပိဋကတ်တော်တို့၌လည်း အတိတ်ကံ
ပစ္စုပ္ပန်ကံ နှစ်ပါး ပါဝင်၏ဟု သိအပ်၏။ ထိုကြောင့်

ပိဋကတ်သုံးပုံသည်လည်း အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံနှင့် ပါးအတွက်ကြောင့် ဖြစ်ရပြီးစီးရ၏ဟု သိအပ်၏။ ။
ဤသို့ ဖြစ်သောကြောင့် “ကမ္မဿကာသတ္တာ၊ ကမ္မဒါယာဒါ” ဟူ၍ ဟောတော်မူလျှင် “ဉာဏဝီရိယဿကာသတ္တာ၊ ဉာဏဝီရိယဒါယာဒါ” ဟူ၍ ဟောတော်မူခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးလေ၏ဟု ပညာရှိတို့ သိလေတော့သည်သာလျှင်တည်း။

(အနက်ကား။ ။သတ္တာ၊သတ္တဝါတို့သည်။ ဉာဏဝီရိယဿကာ၊ ဉာဏဝီရိယဟု ဆိုအပ်သောဥစ္စာ ရှိကုန်၏။ ဉာဏဝီရိယဒါယာဒါ၊ ဉာဏဝီရိယ၏ အမွေကို ခံရကုန်၏။) ။ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ကုသိုလ်ကံအရာ၌ ပြလိုက်သော နည်းအမြွက်နှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော ပါဠိတော်တို့၏အနက်ကို နှိုးနှောပုံတည်း။

ကမ္မဿကာ စသော ၅-ပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်

ကမ္မဿက ယခုအခါ၌ “ကမ္မဿကာ သတ္တာ၊ ကမ္မဒါယာဒါ၊ ကမ္မယောနိ၊ ကမ္မဗန္ဓု။ ကမ္မပ္ပဒိုဿရဏာ” ဟူသော ပါဠိတော်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အမြွက်ပြဆိုအံ့။

အတ္တနောဇ္ဇဒန္တိသကံ။ ။အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဇ္ဇဒံ၊ ဥစ္စာတည်း။ ဇ္ဇုတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သကံ၊ သကမည်

၏။ သကံ၊ မိမိဥစ္စာ။ ။(သတ္တဝါတို့၏ အသီးအသီး ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာဆိုလိုသည်။)

ကမ္မဇေဝသကံဇေတသန္တိကမ္မဿကာ။ ။ဇေတသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့အား။ ကမ္မဇေဝ၊ ကံသည်သာလျှင်။ သကံ၊ မိမိကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာသည်။ အတ္ထိ၊ရှိ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တေ၊ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ကမ္မဿကာ၊ ကမ္မဿကာ မည်ကုန်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။လောက၌။ မိမိတို့နှင့်စပ်သော အနက်။ သူတပါးတို့နှင့်မဆက်ဆံသောအနက်ကြောင့်။ မိမိတို့ သိမ်းဆည်း အပ်ကုန်သော ရွှေငွေ ဘဏ္ဍာ ရတနာတို့ကို။ မိမိကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။ အကယ်၍သာ မိမိနှင့်စပ်သောအနက်သဘော သူတပါး တို့နှင့် မဆက်ဆံသော အနက်သဘောတို့ကြောင့် မိမိ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာမည်နဲ့ပါလျှင် ထိုရွှေငွေ ဘဏ္ဍာ ရတနာ တို့ကို မိမိကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာတို့ဟူ၍ မဆိုထိုက်ကုန်သေး။ ထိုစကားမှန်၏။ ထိုရွှေငွေဘဏ္ဍာရတနာတို့သည် တခု တည်းသောဘဝ၌သာလျှင် မိမိတို့နှင့်စပ်ဆက်ပိုင်ဆိုင် ကုန်၏။ဘဝတပါးသို့ပြောင်းသွားရသည်ရှိသော် မစပ် မဆက် မပိုင်မဆိုင်ကုန်။ ဘဝတပါးသို့ မလိုက်ကုန်။ တခုတည်းသောပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌သော်လည်း မိမိတဦး တည်းနှင့်သာ ဆက်ဆံသည် မဟုတ်ကုန်။ ရေ၊မီး၊မင်း၊ ခိုးသူ စသည်တို့နှင့်လည်း ဆက်ဆံလျက် ရှိကုန်၏။ ထို ကြောင့် ထိုရွှေငွေ ဘဏ္ဍာ ရတနာတို့ကို မိမိကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာဟူ၍ မပြောပလောက်ကုန်။ ။စင်စစ်ဇေတန် အမှန်

နေရာကျမူကား။ မိမိပြုအပ်သော သုစရိုက် ဒုစရိုက် ကံစုသည် သာလျှင် ဆိုခဲ့ပြီးသော မိမိနှင့် စပ်သော အနက် သူတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော အနက်ကြောင့် မိမိကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာတို့မည်ကုန်၏။ ။ထိုစကား မှန်၏။ မိမိပြုအပ်သော သုစရိုက်ကံ၊ ဒုစရိုက်ကံစုသည် ဘဝ အရာ ဘဝအထောင်တို့ တိုင်အောင်၎င်း။ ကမ္ဘာအရာ ကမ္ဘာအထောင်တို့ တိုင်အောင်၎င်း။ မိမိနှင့် စပ်လျက် ရှိကုန်၏။ သူတပါးတို့နှင့်မစပ်ကုန်။ ရေ၊ မီး၊ မင်း၊ ခိုးသူ စသော တပါးသောသူတို့နှင့်လည်း မဆက်ဆံကုန်။ ။ ဤသို့သော အနက်သဘောကိုရည်၍။ “ကမ္မဿကာ သတ္တာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ ။ကမ္မဒါယာဒါ စသော နောက်ပုဒ်တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း သိလေ။
ကမ္မဿကပုဒ်ပြီး၏။

ကမ္မဒါယာဒါ ကမ္မဒါယာဒါ ဟူသော ပုဒ်၌။ ။
ကမ္မဿဒါယံ အာဒိယန္တိတိ ကမ္မဒါ
ယာဒါ။ ။ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည်။
ကမ္မဿ၊ ပြုပြုသမျှသောကံ၏။ ဒါယံ၊ အမွေကို။ အာဒိ
ယန္တိ၊ ခံယူကြရကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တေ၊
ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ကမ္မဒါယာဒါ၊ ကမ္မဒါယာဒါမည်
ကုန်၏။

ဤလောက၌ မိခင်၊ ဘခင်တို့၏အမွေကို ခံယူသော သားသမီးတို့ကို အမွေခံဒါယာဒါဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ထိုသို့သော အမွေခံတို့ကို စင်စစ်အမွေခံတို့ဟူ၍ မဆို ထိုက်ကုန်သေး။ ။အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ။အမွေ

ဖြစ်သော ရွှေငွေ ဘဏ္ဍာ ရတနာတို့သည် အမြဲထာဝရ
မဟုတ် တာဝကာလိက၊ နေတ္တခဏ ဥစ္စာမျှသာ ဖြစ်၏။
ထိုသို့ တာဝကာလိက ဥစ္စာမျှကိုသာ အမွေ ခံရသော
ကြောင့် စင်စစ်အမွေခံ မဆိုလိုက်လေသတည်း။ ။
စင်စစ် မူကား။ အကြင် သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည်။
သုစရိုက် ဒုစရိုက်ကံကိုပြု၍ ထိုမိမိပြုသော ကံ၏အမွေ
ကို ခံကြရကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည်သာလျှင် ဘဝ
တိုင်း အစဉ်လိုက်သော အမွေကို ခံရသောကြောင့်
စင်စစ်အမွေခံတို့ မည်ပေကုန်၏။

ကမ္မဒါယာဒပုဒ်ပြီး၏။

ကမ္မယောနိ

ချမ်းသာ ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဥပါယ်
ကို ယောနိဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ။ကမ္မ
မေဝ ယောနိ ဇေတသန္တိ ကမ္မယောနိ။ ။ဇေတသံ၊
ထိုသတ္တဝါတို့အား။ ကမ္မမေဝ၊ ကံသည်သာလျှင်။ ယော
နိ၊ ချမ်းသာကြောင်း ဆင်းရဲကြောင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။
ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ကမ္မ
ယောနိ၊ ကမ္မယောနိမည်ကုန်၏။ ။အဓိပ္ပါယ် သိသာပြီ။

ကမ္မယောနိပုဒ်ပြီး၏။

ကမ္မဗန္ဓု

ဤလောက၌ မိမိနှင့် စပ်နွယ်သော
ဆွေမျိုးမိတ်ရင်း သူငယ်ချင်း တို့ကို
ဗန္ဓုဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ကမ္မမေဝဗန္ဓု ယေသန္တိ ကမ္မဗန္ဓု။ ။ယေသံ၊
အကြင်သတ္တဝါတို့အား။ ကမ္မမေဝ၊ ကံသည်သာလျှင်။

ဗန္ဓု၊ အဆွေအမျိုးသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ကမ္မဗန္ဓု၊ ကမ္မဗန္ဓုမည်ကုန်၏။

ဤလောက၌ တာဝကာလိကမိတ်ဆွေတို့ကို စင်စစ်မိတ်ဆွေမဆိုထိုက်ကုန်။ ဘဝအဆက်ဆက် မိတ်ဘက်ဆွေရင်း သူငယ်ချင်း အဘော်သဟာယ်ဖြစ်သော ကံကို သာလျှင်။ စင်စစ်မိတ်ဆွေဟူ၍ ဆိုထိုက်ချေသည်။

ကမ္မဗန္ဓုပုဒ်ပြီး၏။

ကမ္မပ္ပဒိုဿရဏံ ဤလောက၌ ထိုထိုနတ်ကို ကိုးကွယ်သောအမျိုးသားတို့အား။ ထိုကိုးကွယ်အားထားရာနတ်သည် ပဒိုဿရဏမည်၏။ ။ ဗိဿဏျိုးနတ်ကို ကိုးကွယ်သောသူတို့အား ဗိဿဏျိုးနတ်သည် ပဒိုဿရဏမည်၏။ ။ ယာမနတ်ကို ကိုးကွယ်သောသူတို့အား ယာမနတ်သည် ပဒိုဿရဏမည်၏။ ။ ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်သောသူတို့အား ရတနာသုံးပါးသည် ပဒိုဿရဏမည်၏။

ကမ္မဇေ ပဒိုဿရဏံ ယေသန္တိ ကမ္မပ္ပဒိုဿရဏာ။ ။ ယေသံ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့အား။ ကမ္မဇေ၊ ကံသည်သာလျှင်။ ပဒိုဿရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ကမ္မပ္ပဒိုဿရဏာ၊ ကမ္မပ္ပဒိုဿရဏမည်ကုန်၏။

အမြဲမပြတ်တည်ရာ၊ မှီရာ၊ လည်းလျောင်းရာ ဟူသော အနက်ကြောင့် အသီးအသီး ကိုးကွယ်ကြသော

ဗိဿဏ်ဦးနတ်၊ ယာမနတ် စသည်တို့သည် ပဋိဿရဏ မည်ကုန်၏။ ။အကယ်၍ တည်ရာ၊ မှီရာ၊ လည်းလျောင်းရာ ဟူသောအနက်ကြောင့် ပဋိဿရဏ မည်လျှင် ကံမှတပါးသော တည်ရာ၊ မှီရာ၊ လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော တာဝကာလိက အရာဟူသမျှတို့ကို ပဋိဿရဏဟူ၍ မဆိုထိုက်ကုန်သေး။ ။စင်စစ်မူကား။ ဘဝ အဆက်ဆက် ကမ္ဘာ အဆက်ဆက် အမြဲလျှင် တည်ရာ၊ မှီရာ၊ လည်းလျောင်းရာ ဖြစ်သော ကံကိုသာ လျှင်ဧကန် စင်စစ် ပဋိဿရဏ ဟူ၍ ဆိုထိုက် ချေသည်။ ။ထိုစကား မှန်၏။ လောက၌ လူအပေါင်းတို့သည်။သဗ္ဗညု မြတ်စွာ ဘုရားကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ကြကုန်၏။ ထိုသို့ဆည်းကပ်ခြင်းအမှုသည်လည်း ကုသိုလ်ကံကိုရကြရန် အသိအလိမ္မာညဏ်ပညာတည်းဟူသော ပညာပဋိ သံယုတ္တကံကိုရကြရန်အလို့ငှါ သာ ဖြစ်၏။စင်စစ်အားဖြင့်။ထိုဘုရားကို ကိုးကွယ်မှုအတွက် ကြောင့် ရအပ်သောပုညကမ္မ၊ ပညာကမ္မတို့သည်သာ လျှင်။မိမိတို့၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်ကုန်၏။

ဤကားအတိတ်ကံအဖို့၌ ကမ္မဿကာစသော ပါဠိတော်မြတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ပေတည်း။

ပစ္စုပ္ပန်၌
ကမ္မဿကာစသည်
ငါးပါး

ပစ္စုပ္ပန်ကံ အဖို့၌ကား။ ။သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည်။ပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌ကုန် သွယ်လယ်လုပ်ခြင်းစသော မိမိတို့၏ ထိုက်သင့်ရာ အမှု အမျိုးမျိုး တို့ဖြင့် အသက်မွေးမှုကြကုန်၏။ ။ထိုသို့မိမိပြုသောပစ္စုပ္ပန်ကံ

ဟုဆိုအပ်သော ဥစ္စာရှိသောကြောင့်ကမ္မဿကာ မည်ကုန်၏။ ။ထိုပစ္စုပ္ပန်ကံ၏ အမွေကို ခံရသောကြောင့် ကမ္မဒါယာဒ မည်ကုန်၏။ ။ထိုပစ္စုပ္ပန်ကံလျှင် ချမ်းသာကြောင်းဆင်းရဲကြောင်း ရှိသောကြောင့် ကမ္မယောနိ မည်ကုန်၏။ ။ထိုပစ္စုပ္ပန်ကံလျှင် အဆွေခင်ပွန်းရှိသောကြောင့် ကမ္မဗန္ဓု မည်ကုန်၏။ ။ထိုပစ္စုပ္ပန်ကံလျှင် တည်ရာ၊မှီရာ၊ လည်းလျောင်းရာရှိသောကြောင့် ကမ္မပ္ပဋိဿ ရဏမည်ကုန်၏။

ပဓာနအကြောင်းရင်း ဖြစ်သောကံကို ဟောတော်မူအပ်သည် ရှိသော်။ ထိုကံ ပြည့်စုံ ပြီးစီးရန် အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ကလျာဏမိတ္တ၊ပဏ္ဍိတသေဝန၊ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ စသည်တို့သည်လည်း ထိုပါဠိတော်၌ အတွင်းဝင်လေကုန်၏။

ဆိုဘွယ် အထူးကား။ ။ကမ္မဿကာ သတ္တကမ္မဒါယာဒါဟူသော ပါဠိတော် စကားဖြင့် ဤဆိုလတ္တံ့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား သိစေတော်မူ၏။ မိမိတကြိမ်တခါပြုအပ်သော သုစရိုက်ကံ၊ ဒုစရိုက်ကံများသည် ဘဝအရာ ဘဝအထောင် တို့၌ ၎င်း။ကမ္ဘာအရာ ကမ္ဘာ အထောင်တို့၌၎င်း။ ထိုထက် မကကာလတို့၌၎င်း။အကြင်အခါအကျိုး ပေးခွင့်ကိုရ၏။ ထိုအခါ သုစရိုက်ကံသည် ချမ်းသာခွင့်ကိုပေးလျက် ဒုစရိုက်ကံသည် ဆင်းရဲခွင့်ကိုပေးလျက် အစဉ်တစိုက် လိုက်လေ၏။ထိုကြောင့် ကောင်းမြတ်သော သုစရိုက်ကံကို မိမိ၏ အသက်ထက်ပင် ကောင်းစွာ ချစ်ခင်သင့်

ချစ်ခင်ထိုက်။စောင့်ရှောက်သင့် စောင့်ရှောက်ထိုက်လှ
ချေ၏။ ။ယုတ်မာသော ဒုစ္စရိုက်မှုကိုကား။မိမိ၏ သေ
ရလိမ့်သော ဘေးထက်ပင် အရေးတကြီး ကြောက်
သင့် ကြောက်ထိုက်။ ရှောင်ရှားသင့် ရှောင်ရှားထိုက်
ချေ၏။

ဤကား ဗုဒ္ဓဘာသာဟု ဆိုအပ်သော စတုတ္ထကမ္မဿကာ ဝါဒ၌
အမြဲမျှဆုံးဖြတ်ချက်တည်း။

ပုဗ္ဗေကတနိဂ္ဂဟပြီး၏။

ဣဿရနိဗ္ဗာန ဝါဒနိဂ္ဂဟကို ပြဆိုခြင်း

ဘန်ဆင်းသူကို ဣဿရနိဗ္ဗာန ဝါဒအရာ၌။ ။ငါတို့
ယုံမှတ်ပုံ မြတ်စွာ ဘုရား ဟောကြားတော် မူ
အပ်သော။ ဒိဃနိကာယ် ဗြဟ္မဇာလ
သုတ်၊ ဧကစ္စသဿတဝါဒ အရာ၌၎င်း။ ။မဇ္ဈိမနိ
ကာယ်မူလပဏ္ဏာသ၊ ဗြဟ္မနိမန္တနသုတ်၌၎င်း။ ။ထိုမှ
တပါးဗြဟ္မ သံယုတ် ပါဠိတော် စသည်တို့၌၎င်း။ ။
ဗြဟ္မာဟောတိ မဟာဗြဟ္မာ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် လာ
သော။ ပထမချာန်ဘုံမဟာဗြဟ္မာမည်သည်ရှိ၏။ ။
ထိုသို့လာသော မဟာဗြဟ္မာကိုသာလျှင်။ ဤဣဿ
ရနိဗ္ဗာနဝါဒ၌ လောကကို အစိုးရသော အရှင်ဟူ၍
ဆိုအပ်၏။ ။ထိုမဟာဗြဟ္မာသည်ပင်လျှင် အလုံးစုံ

သော ဩကာသလောက၊ သတ္တလောက၊ သင်္ခါရ
လောကဟူသမျှကို ဘန်ဆင်း၏။ အလုံးစုံသောသတ္တ
ဝါတို့၏ ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှုများနှင့် ပြည့်စုံမှု၊ ပျက်စီး
မှုများကိုလည်း ဘန်ဆင်း၏။ ။ ထိုအရှင်သည် နိစ္စထာ
ဝရ ဖြစ်၏ စင်စစ်ကို မြင်စွမ်းနိုင်၏။ မိမိအလိုသို့ လိုက်
စေနိုင်၏။ အလုံးစုံကိုသိနိုင်၏။ အလုံးစုံကိုမြင်နိုင်၏။
ကြီးမားသော တန်ခိုးအာနုဘော်ရှိ၏။ စင်စစ် အမြဲတည်
သော ဘုရားကြီးတစ်ဆူ ဖြစ်တော်မူ၏။ ဤကား ဣဿ
ရနိမ္မာနဝါဒပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အယူဝါဒတည်း။

ဤဣဿရနိမ္မာန ဝါဒသည်။ ကမ္ဘာဦး ကာလ၌
ဗြဟ္မာဘုံမှစ၍ ဖြစ်ပြီးလျှင်။ လူ့ဘုံနတ်ဘုံတို့၌။ ပုဗ္ဗေနိဝါ
သဉ္ဇဏ်ကိုရကုန်သော။ အချို့သာ မြ၏။ အချို့ကား
မမြဟု ယူလေ့ ရှိကုန်သော ဧကစ္စသဿတဝါဒီရဟန်း
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အတွက် လောက၌ ဖြစ်ထွန်းလာ၏။ ။
ထိုဣဿရ နိမ္မာနဝါဒ၏ ဖြစ်ပေါ် လာပုံသည် ဗြဟ္မဇာ
လသုတ်၌ထင်ရှား၏။ ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားထင်ရှား ပွင့်
တော်မမူမီ၊ ဣန္ဒြိယ တိုင်းတို့၌ ထိုဣဿရနိမ္မာန ဝါဒကို
ပြောဟူက မျိုးတို့သည် စွဲမြဲ၍ ချီးမြှောက်ကြကုန်၏။ ငါ
တို့ မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်တော်မူလာသောအခါ၌
မူကား။ ထိုဣဿရ နိမ္မာနဝါဒသည်။ ဣန္ဒြိယတိုင်းတို့၌
ထွန်းကားခွင့်ကို ကောင်းစွာမရလေ။

ဤဣဿရအရှင် ဘန်ဆင်းမှုကို ယုံကြည်သောသူ
တို့သည်။ ဣဿရနိမ္မာန ဝါဒမည်ကုန်၏။

(ဤဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒ၌။ နိဂ္ဂဟသုံးမျိုးကို ပုဗ္ဗေ ကတ
ဝါဒ၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နိဂ္ဂဟသုံးမျိုးကိုမှီ၍ သိလေ။ ။
အဓိပ္ပါယ်တူပြီ။)

ကိုယ်ပြုမှုသာ
ကိုယ်ဥစ္စာ

ဣဿရ အရှင် ဘန်ဆင်း မှုကို ယုံ
ကြည်ကြကုန်သော ဣဿရနိဗ္ဗာန
ဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်ကား။ “ကမ္မဿ
ကာ သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ” ဟူသောပါဠိ တော်ကို
အမြဲအစွဲပြု၍ပယ်ရှားကြကုန်၏။ ထိုသို့ ပယ်ရှားကြကုန်
သော်လည်း။ မိမိတို့၏ ကမ္မဿကာအဖြစ် ကမ္မ ဒါယာ
ဒါအဖြစ်ကို မသိကြကုန်။ ထိုစကား မှန်၏။ ဣဿရ
အရှင် ဘန်ဆင်းမှုကိုယုံကြည်ကြ ကုန်သော ဣဿရ
နိဗ္ဗာနဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ကမ္မဿကာ သမား
ကမ္မဒါယာဒါသမားတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ ။ ထင်ရှား စေ
အံ့။ ။ ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဿာဓနိယအရာ၌ ဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒီ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အကြင်သူတို့သည် ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးမှု
ဖြင့် အသက်မွေးကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် မိမိတို့ပြုအပ်
သော ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးမှု အတွက်ပင် ကမ္မဿကာ
သမားဖြစ်ကုန်၏။ (ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးမှု တည်းဟူသော
ဥစ္စာရှိကုန်၏ဟူလို။) အကြင်သူတို့သည် ကုန်သွယ်မှု
ဖြင့်အသက်မွေးကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် မိမိတို့ ပြုအပ်
သော ကုန်သွယ်မှုအတွက်ပင် ကမ္မဿကာသမား ဖြစ်
ကုန်၏။ (ကုန်သွယ်မှုလျှင် ဥစ္စာ ရှိကုန်၏ ဟူလို။) အ
ကြင်သူတို့သည်အစိုးရ အမှုတော်ထမ်း ကံဖြင့်အသက်
မွေးကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုမိမိတို့ ပြုအပ်သော

အစိုးရ အမှုတော်ထမ်း ကံအတွက်ပင် ကမ္မဿကာ သမားဖြစ်ကုန်၏။ (အစိုးရအမှုတော်ထမ်းကံသည် ပင် လျှင် ဥစ္စာရှိကုန်၏ဟူလို။) ကြွင်းသော ကမ္မာယတန အမှုမျိုး၊ သိပ္ပာယတနအမှုမျိုး၊ ဝိဇ္ဇာဌာနအမှုမျိုး၊ ပညာ ဌာနအမှုမျိုးတို့၌လည်း ကမ္မဿကာဖြစ်ပုံကို အကျယ် သိလေ။

အကြင် သူတို့သည်။ ဣဿရ အရှင်ကို ယုံကြည် ကြကုန်၏။ ဣဿရ အရှင်ကို ကိုးကွယ် အားထားရာ ဟူ၍ ဆည်းကပ်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့ သည်လည်းအမှု အမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်ကုန်မှ သာလျှင် ဥစ္စာစည်းစိမ်ဂုဏ် သိမ်ကြက်သရေ အမျိုးမျိုးကို ရနိုင်ကုန်၏။ အမှုအမျိုး မျိုးကို မပြုမလုပ်ကုန်ဘဲ။ ထိုဣဿရ အရှင်ကို ကြည် ညီယုံကြည်၍ နေကာမျှနှင့် ဥစ္စာစည်းစိမ်တို့ကို မရနိုင် ကုန်။

အကြင်သူတို့သည် ထိုဣဿရအရှင် ကိုမယုံကြည် ကြကုန် ပစ်ပယ် ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည်လည်း အမှု အမျိုးမျိုးကို ပြုကုန်မှသာလျှင် ဥစ္စာ စည်းစိမ် ဂုဏ်သိမ် ကြက်သရေ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရနိုင်ကုန်၏။ အမှု အမျိုးမျိုးတို့ကို မပြုဘဲနေကြလျှင် ဥစ္စာစည်းစိမ် တို့ကို မရနိုင်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ဤလောက၌ မိမိပြု အပ်သော အမှုကံသည်သာလျှင် မိမိအား ချမ်းသာ စည်းစိမ်ကို ပေး၏။ တစ်စုံတစ်ခုသော စည်းစိမ် ကိုမျှ ဣဿရအရှင်က မပေးနိုင်ဟု ပညာရှိတို့ ရိပ်မိသိမြင် ကြကုန်၏။

မိမိပြုမှုကံကြောင့်
အကယ်ခံရပုံ

ထိုမှတစ်ပါး။ အကြင် သူတို့သည်
ဣဿရ အရှင်ကို အကြွင်းမဲ့ ယုံ
ကြည်မြတ်နိုး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်
ကြကုန်၏။ အသက်ရှည်သမျှကာလပတ်လုံး ချစ်ခင်မြတ်
နိုးကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် သေလေသောအခါကာလ
၌ ဣဿရအရှင်၏ ကယ်တင်တော်မူခြင်းကို ခံကြရကုန်
၏။ အကြင်သူတို့သည် ဣဿရအရှင်ကို မယုံကြည်ကြ
ကုန် ပစ်ပယ်ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏။ ထိုသို့မယုံကြည်သောသူတို့
သည် သေသောအခါကာလ၌ ထိုဣဿရအရှင်၏ကယ်
တင်တော် မူခြင်းကို မခံကြရကုန်။ ။ ဤကား ဣဿ
ရနိဗ္ဗာနဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အယူဝါဒပေတည်း။

ထိုစကားရပ်၌ ဣဿရအရှင်ကို ယုံကြည်ခြင်းအမှု၊
ကိုးကွယ်ခြင်းအမှု၊ ချစ်ခင်မြတ်နိုးခြင်းအမှုကို ပြုလုပ်
သောသူတို့ကိုသာလျှင် ထိုဣဿရအရှင်က ကယ်တင်
တော်မူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ ထိုအရှင်ကို မယုံကြည်
မကိုးကွယ်သော သူတို့ကို ကယ်တင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။
ဤသို့သောအနက်အဓိပ္ပါယ်သည် ထိုဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒီ
၌လည်းထင်ရှားပြီးစီးပြန်၏။ ။ ထို့ကြောင့် မိမိပြုလုပ်
သော ဣဿရအရှင်ကို ယုံကြည်မှု၊ ကိုးကွယ်မြတ်နိုးမှု
များသည်သာလျှင် မိမိကိုယ်ကို ကယ်တင်နိုင်၏။ ထို
ဣဿရအရှင်မူကား ကယ်တင်တော် မမူနိုင်။ ဤသို့
သောအနက် အဓိပ္ပါယ်သွားသည်လည်း ထင်ရှားပေါ်
လာပြန်၏။

ထင်ရှားစွာပြဆိုပြီးအံ့။ ။ဤပစ္စုပ္ပန်လောက၌ ထို
ဣဿရအရှင်ကို ယုံကြည်ကြကုန်သော ဣဿရနိဗ္ဗာန
ဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနိယအရာ၌ တစုံတခုမျှ အထူး
အပြားမရှိကုန်။ အလုံးစုံရှိရှိသမျှသော သတ္တဝါတို့သည်
မိမိတို့၏ အသီးအသီးသော ပစ္စုပ္ပန်အမှုအမျိုးမျိုးတို့ကို
ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ကြ၍ အသက်ကို မွေးမြူကြရကုန်
၏။ ပစ္စုပ္ပန်ကံအတွက်နှင့်လည်း ကမ္မဿကာသမားတို့
သာဖြစ်၍ နေကြသည်ကို မျက်မြင်ဒိဋ္ဌပင်ဖြစ်ကုန်၏။

အတိတ ကမ္မသာဓနိယဌာန တို့၌လည်း တစုံတခု
အထူးမရှိကြကုန်။ အတိတ်ကံအတွက်နှင့်လည်း ကမ္မ
ဿကာသမားတို့သာ ဖြစ်၍နေကြသည်ကို မျက်မြင်
ဒိဋ္ဌ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ဣဿရ အရှင်ကို ကိုးကွယ်
အားထား ကြရသည့်အတွက် အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံ
နှစ်ပါးကိုလွှတ်၍ တစုံတရာထူးထွေသော အကျိုးစီးပွား
ဖြစ်ထွန်းသည်ကို မတွေ့မမြင်ကြရကုန်။

မြတ်သူနည်း၍
ယုတ်သူများသော
လောက

ဤ လောက၌ အမျိုး မြတ်သော
သတ္တဝါတို့လည်း ရှိကုန်၏။ အမျိုး
ယုတ်သော သတ္တဝါတို့လည်းရှိကုန်
၏။ ဥစ္စာ စီးပွား များစွာ ရှိသော
သတ္တဝါ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါး ရိက္ခာပင်ပန်းသောသတ္တဝါ၊
အသက်ရှည်သောသတ္တဝါ၊ အသက်တိုသောသတ္တဝါ၊
အနာရောဂါ နည်းပါးသောသတ္တဝါ၊ အနာရောဂါများ

သောသတ္တဝါ, အဆင်းလှသောသတ္တဝါ, အရုပ်ဆိုးသော
သတ္တဝါ, သီလရှိသောသတ္တဝါ, သီလမဲ့သောသတ္တဝါ,
ပညာရှိသောသတ္တဝါ, ပညာမဲ့သောသတ္တဝါ, မိုက်သော
သတ္တဝါ, ရူးသောသတ္တဝါ, ခိုးသူသတ္တဝါ, ထားပြ
သတ္တဝါ, နှုနာရှိသောသတ္တဝါ, ကန်းသောသတ္တဝါ,
နားပင်းသောသတ္တဝါ, ဆွံ့သောသတ္တဝါ, အမိကိုသတ်
သောသတ္တဝါ, အဘကိုသတ်သောသတ္တဝါ, လူကိုသတ်
သောသတ္တဝါ, ခိုးတတ်သောသတ္တဝါ, မမြတ်သော
မေထုန်အကျင့်ကို ကျင့်သောသတ္တဝါ, လိမ်လည်လှည့်
ဖြား မုသား ပြောဆိုသောသတ္တဝါ, ကုန်းတိုက်တတ်
သောသတ္တဝါ, ကြမ်းကြုတ်ခက်ထန်စွာ ပြောဆိုတတ်
သောသတ္တဝါ, အကျိုးမရှိ အဖျင်းအသိမ်စကားကိုပြော
ဆိုတတ်သောသတ္တဝါ, ငြူစုတတ်သောသတ္တဝါ,
သူတပါးကိုညှဉ်းပန်းလိုစိတ်ရှိသောသတ္တဝါ, အယူမှား
သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သတ္တဝါတို့သည်လည်း ထင်ရှားရှိကြ
ကုန်၏။ ဤလောက၌ မွန်မြတ်ပြည့်စုံသော အဘို့ရှိသော
သတ္တဝါတို့သည် အလွန်တရာနည်းကုန်၏။ ယုတ်ညံ့
ဖျင်းသိမ်သော အဘို့ရှိသော သတ္တဝါတို့သည်သာလျှင်
များစွာအားကြီးကုန်၏။

ကမ္မဝါဒီတို့
ယူမှတ်ပုံ

ဤအရာ၌အတိတ်ကံ, ပစ္စုပ္ပန်ကံနှစ်ပါး
ကိုယုံကြည်ကြကုန်သော ကမ္မဿက
ဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤသို့ယုံကြည်
ရင်းရှိကြကုန်၏။ ။အတိတ်ကံ အတွက် ပြီးစီးသော
အတိတ်ကမ္မဿာဓနီယ အရာဌာနတို့၌ မွန်မြတ်သော

အတိတ်ကံ အထူးထူးတို့ကြောင့် မွန်မြတ် ပြည့်စုံသော
 အဘို့ရှိသောသတ္တဝါအထူးထူးတို့ဖြစ်လာကုန်၏။ ယုတ်
 ညံ့သောအတိတ်ကံအထူးထူးတို့ကြောင့် ယုတ်ညံ့သော
 အဘို့ရှိသော သတ္တဝါအထူးထူးတို့ဖြစ်လာကုန်၏။ ။
 ထိုမှတစ်ပါး ပစ္စုပ္ပန်ကံအတွက်ပြီးစီးသော ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မ
 သာဓနီယအရာဌာနတို့၌လည်း ကောင်းစွာပြုလုပ် အား
 ထုတ်အပ်သော မွန်မြတ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကံ အထူးထူး
 တို့ကြောင့် မွန်မြတ်သော အဘို့ရှိသော သတ္တဝါအထူး
 ထူးတို့ ဖြစ်လာကုန်၏။ မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သော
 ယုတ်ညံ့သော ပစ္စုပ္ပန်ကံအထူးထူးတို့ကြောင့် ယုတ်
 ညံ့သော အဘို့ရှိသော သတ္တဝါအထူးထူးတို့ ဖြစ်လာ
 ကုန်၏။ ။ ဤကား ကမ္မဿကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ထင်မြင်
 မှတ်ယူပုံတည်း။

ဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒနိဂ္ဂဟပြီး၏။

အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟကိုပြဆိုခြင်း

အတိတ်, ပစ္စုပ္ပန် အဟေတုကဝါဒ၌ အောက် ပုဗ္ဗ
 ကံ ၂-ပါးကိုပစ်ပယ်ပုံ ကတနိဂ္ဂဟအခဏ်းဝယ်အတိတ်ကံ
 အတွက်ကြောင့် ပြီးစီးသော အတိ
 တကမ္မသာဓနီယဌာနကိုပြဆိုခဲ့၏။ ထိုအတိတကမ္မ သာ
 ဓနီယ အရာဌာနများသည် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အတိုင်း
 အတိတ်ကံဟု ဆိုအပ်သော ဟေတုအကြောင်းကြောင့်
 လည်း ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဉာဏ်စွမ်းဝီရိယစွမ်းဟု ဆို

အပ်သော ပစ္စယ အကြောင်း ကြောင့်လည်းဖြစ်သည် မဟုတ်။ တစုံတရာအကြောင်းမရှိဘဲ မိမိအလိုလို ဓမ္မတာတတ်တိုင်း ပေါက်လွှတ်သာဖြစ်၏။ ဓမ္မတာအားဖြင့် ပြီး၍ ဓမ္မတာသိဒ္ဓိဖြစ်၏။ ထိုအတိတ ကမ္မသာဓနီယဌာနမှတစ်ပါး ပစ္စုပ္ပန်ကံအတွက် ပြီးစီးသောပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနီယဌာနကိုလည်းအောက် ပုဗ္ဗေကတဝါဒ နိဂ္ဂဟတွင်ပင် ပြဆိုခဲ့၏။ ထိုပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနီယဌာနများသည်လည်း ဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ဖြစ်စေတတ်သော ဟေတုအကြောင်း ထောက်ပံ့တတ်သော ပစ္စယ အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည် မဟုတ် အကြောင်းမဲ့ သက်သက်သာ ဖြစ်ကုန်၏။

အလုံးစုံသော သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည် အခန့်သင့်၍ ဖြစ်ခွင့်ရှိသည် အားလျော်စွာ အလုံးစုံ ကိုင်းရှိုင်းသော သဘောရှိကြကုန်၍ ဘာဝပရိဏတတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဖြစ်စေတတ်သော ဇနက အကြောင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အထောက်အပံ့ အဆောက်အဦ ဖြစ်သော ပစ္စယအကြောင်း ကြောင့်လည်း ဖြစ်သည် မဟုတ်။ တစုံတယောက် ဘန်ဆင်းမှုကြောင့် ဖြစ်သည် လည်းမဟုတ်။ မိမိ၏ သဘောဓမ္မတာအားဖြင့် ဖြစ်ခွင့် ရှိရာသို့ ကိုင်းရှိုင်းကြကုန်၏။ ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ ပြည့်စုံခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း၊ မိုက်မဲခြင်း၊ လိမ်မာခြင်း စသော လောက၌ များပြားလှစွာသော အခိုက်အတန့် အထူးထူးသို့ အကြောင်းမဲ့ အလိုလို ကျရောက်ကြကုန်၏။ ။ ဤကား အဟေတုကဝါဒတည်း။

(ဤအဟောတုက ဝါဒ၌လည်း နိဂ္ဂဟ သုံးမျိုးကို ပုဗ္ဗေကတဝါဒ၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နိဂ္ဂဟသုံးမျိုးကို မှီ၍ သိလေ။)

အလိုအလျောက် မဖြစ်နိုင်ပုံ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမီ နာရဒ ဇာတ်တော်၌ ဂုဏ်ကဿပ စသော တိတ္ထိတို့သည် ထိုအဟောတုက ဝါဒ ကို စွဲမြဲမှတ်ယူကုန်၏။ ။မြတ်စွာဘုရားသခင်၏ လက် ထက်တော်၌လည်း မက္ခလိဂေါသာလ အစရှိသော အစေဉ္စကတက္ကနွန်းတို့သည် ဤအဟောတုက ဝါဒကို စွဲမြဲမှတ်ယူကြကုန်၏။ ။ဤသို့အဟောတုက အယူရှိ ကုန်သော အဟောတုကဝါဒ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြတ်စွာ ဘုရား၏အလိုတော်ဖြစ်သော ကမ္မဿကဝါဒကို ပယ် ရှားကြကုန်၏။ ။ထိုသို့ ပယ်ရှားကြကုန်သော်လည်း။ ထိုအဟောတုကဝါဒပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ပင် ကမ္မဿ ကာသမားဖြစ်နေကြသည်ကို မသိကြကုန်။ အကယ်၍ အဟောတုကဝါဒ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဆိုတိုင်း အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည် တစုံတရာအကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်ကြ ကုန်သော အဟောတု အပစ္စယတို့ ဖြစ်ကြကုန်သည်ဖြစ် အံ့၊ ကမ္ဘာဦးကာလ ရှေးမဆွကပင်လျှင် အတိတကမ္မ သာဓနီယဌာနတို့၌ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ မထူးမ ပြား တသားတည်းတူကုန်၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနီယ အရာဌာနတို့၌လည်း အလုံးစုံတူမျှကုန်ရာ၏။ သေးငယ် သောအမှုကို ပြုကုန်သော်၎င်း။ ကြီးကျယ်သောအမှုကို ပြုကုန်သော်၎င်း။ မိုက်မိုက်မဲမဲ ပြုကုန်သော်၎င်း။ လိမ်

လိမ်မာမာပြုကြကုန်သော်၎င်း အထူးမရှိကြကုန်ရာ။ ။
အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ။ပြုပြုသမျှ ကံအကြောင်း
ကြောင့် ဖြစ်ကြရသည်မဟုတ် မိမိတို့ဘာသာဓမ္မတာ
အလျောက်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ကံ,ဉာဏ်,ဝိရိယ
အလျောက်
ထူးခြားပုံ

မိန်းမမြို့တို့မှာ သားသွီး မပေါက်
ဘွားနိုင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အဟော
တုက ဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အယူအား
ဖြင့် အလုံးစုံသောဆန္ဒ ဝိရိယ တို့၏
၎င်း။အလုံးစုံသောကံတို့၏၎င်း အကျိုးတစ်စုံတရာမျှမရှိ။
မြို့သည်ပင်မည်၏။ ထိုကြောင့် အလုံးစုံသော သတ္တဝါ
ဟူသမျှတို့သည် ဘယ်မျှလောက် ကြီးမား မြင့်မြတ်
သော အမှုအမျိုးမျိုးကို ပြုကုန်သော်လည်း တစ်စုံတရာ
အကျိုးထူးမရှိ။ တစ်စုံတစ်ရာ မပြုမလုပ်ဘဲ အလကား
နေသောသူတို့နှင့် အတူအမျှသာ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ။
စင်စစ်မူကား ထိုညဏ်ဝိရိယတို့သည်၎င်း။ကံတရားတို့
သည်၎င်း။ အကျိုးမပေးဘဲ မြို့သောတရားတို့ မဟုတ်
ကြကုန်။ ကေန့်မချအကျိုးပေးကုန်သော သဗလတရား
တို့သာဖြစ်ကုန်၏။ဆန္ဒ,ဝိရိယ,ပညာတို့၏ အားရှိအားမဲ့
ထူးထွေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကံ အမှုတို့၏
အကြီးအကျယ် အထူးထူး အပြားပြားသည် လောက၌
ထင်ရှား၏။ကံတို့၏ ထူးထွေသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ကံ၏
အကျိုးတို့သည်လည်း အထူးထူးအထွေထွေ ထင်ရှား
ကုန်၏။

ထိုကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနီယဌာနတို့၌ သတ္တဝါတို့၏ ပြည့်စုံမှု၊ ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်မှု၊ ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှုတို့သည် စင်စစ်ဟေတုအကြောင်း၊ ပစ္စယအကြောင်းရှိသော သဟေတု သပစ္စယတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ဖြစ်နေပုံသည် ပစ္စုပ္ပန်လောက၌ ပစ္စက္ခအားဖြင့်ထင်ရှားလှ၏။ ပစ္စုပ္ပန်၌ ထင်ရှားသကဲ့သို့ နောင်အနာဂတ်ဘဝတို့၌ ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ ပြည့်စုံခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း အလို့ငှါဖြစ်ကုန်သော ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ ပညာ စသော တရားတို့သည်၎င်း။ သုစရိုက်ကံ၊ ဒုစ္စရိုက်ကံတို့သည်၎င်း မြဲခြင်းမရှိ စင်စစ် အကျိုးပေးလတ္တံ့သော တရားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့၏ မြဲခြင်းမရှိ အကျိုးပေးလိမ့်သော သဘော ရှိသောကြောင့် ထိုကံတရား တို့၏ အထူးထူးအထွေထွေသို့ လိုက်၍ နောင်အနာဂတ်ဘဝတို့၌ အတိတကမ္မသာဓနီယအရာဝယ် သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာအမျိုးမျိုး၊ ဆင်းရဲအမျိုးမျိုးတို့သည် ထင်ရှား ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့ ဟူ၍ ပညာရှိတို့ ယုံကြည်ကြကုန်၏။

ဥပမာအားဖြင့် သစ်ပင်မျိုး မြက်ပင်
 အကျိုးမြင်က မျိုးတို့၏ အထူးထူး အထွေထွေ ကို
 အကြောင်းကိုပါ မြင်ရလျှင်ထိုမြက်သစ်ပင်တို့၏မျိုးစေ့
 သိသင့်ပုံ တို့သည်လည်း ထူးထွေကုန်၏ဟု သိ

ကြကုန်သကဲ့သို့။ ထိုအတူအတိတကမ္မသာဓနီယဌာနတို့၌ ပြည့်စုံမှု၊ ပျက်စီးမှု၊ ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှု အထူးထူး အထွေထွေတို့ကို မြင်ရ၍လည်း အတိတ်ကံတို့၏ ထူးထွေပုံ ထိုအတိတ်ကံတို့ပြီးစီးရန် အဆောက်အဦတို့၏

ထူးထွေဟန်ကိုလည်း ကေနသိသင့်သိထိုက်၊ ယုံကြည်သင့်ယုံကြည်ထိုက်၏။

သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားရှင်တို့သည်ကား အတိတ်ကံအထူးထူးတို့ အတွက်ကြောင့် အတိတကမ္မသာဓနိယအရာ၌ ချမ်းသာ ဆင်းရဲ အထူးထူးကို၎င်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံအတွက်ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနိယအရာ၌ ချမ်းသာ ဆင်းရဲ အထူးထူးကို၎င်း မျက်မှောက်ထင်ထင် သိမြင်ထိုးထွင်း တော်မူကြပေကုန်၏။ ထိုကြောင့် သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤအဟေတုကဝါဒကို မြဲမြံစွာ နှိပ်နင်း၍ အတင်းပယ်ရှားတော်မူ၏။

အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟပြီး၏။

ကမ္မဿကဝါဒကိုပြဆိုခြင်း

အကြောင်း
၃-ပါး

ပုဗ္ဗေကတ ဝါဒနိဂ္ဂဟ အရာ၌လည်း ကမ္မဿကာ အကြောင်းကို ကောင်းစွာပြဆိုခဲ့ပြီ။ သို့ဖြစ်၍ ဤနေရာ၌ ရှေ့ကမဆိုဘဲ ကြွင်းကျန်သော အရာမျှကိုသာ ပြဆိုပေအံ့။ ။ ဤလောက၌ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးခြင်းအမှုကို ပြုသောသူတို့အား ထိုထွန်ယက်စိုက်ပျိုးမှု၏ ပြည့်စုံသို့ရန်ပျက်စီးသို့ရန်။

(၁) ဟေတု အကြောင်း။

(၂) ပစ္စယ အကြောင်း။

(၃) သမ္ဘာရ အကြောင်း

တို့သည် များစွာရှိကုန်၏။

ထိုအကြောင်း တို့တွင်—

(၁) စပါးမျိုးစေ့နှင့် လယ်လုပ်သမားတို့သည် ဖြစ်စေတတ်သော ဟေတုအကြောင်းမည်ကုန်၏။

(၂) စိုက်ပျိုးရာလယ်မြေ၌တည်သောမြေဆီဩဇာတို့သည် ဖြစ်စေရန် ထောက်ပံ့ တတ်သော ပစ္စယအကြောင်းမည်ကုန်၏။

(၃) မိဗန်းရွာခြင်းသည်၎င်း။ လယ်သို့ ကောင်းစွာဝင်ရန် ရေမြောင်းသည်၎င်း။ မြစ်ချောင်းသည်၎င်း။ မိဗန်းရွာရန် အကြောင်းဖြစ်သော မိဗန်းတိမ်၊ မိဗန်းသက်လေ၊ တေဇောဓာတ်ငွေ့ တို့သည်၎င်း။ နေ လနက္ခတ်တာရာတို့သည်၎င်း။တိုင်းနိုင်ငံ၌ နေထိုင်ကြကုန်သောလူတို့၏ အကျင့်အာစာရတို့သည်၎င်း အဆောက်အဦ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူး ပြုတတ်သော သန္တာရအကြောင်းတို့မည်ကုန်၏။

လောကမျက်မြင် ဤအရာ၌ စပါးမျိုးစေ့သည် အောင်အောင်မြင်မြင်အနှစ်အဆန်ရှိခဲ့ပါလျှင် လယ်လုပ်မှုပြည့်စုံအောင်မြင်လေ၏။ ကောင်းစွာအသီးအနှံရှိ၍ လိုတိုင်းသော အကျိုးကိုပေး၏။ နဂိုရ်ပကတိမျိုးစေ့သည် မအောင်မမြင် အဖျင်းအသွန်တို့သာ ဖြစ်ခဲ့ပါလျှင် လယ်လုပ်မှု ပျက်စီး၍ အချည်းနှီးအကျိုးမရှိဖြစ်လေတော့၏။ အကယ်၍ပင် မျိုးစေ့သည် အောင်အောင် မြင်မြင် အနှစ်သာရ ရှိစေကာမူ တောင်သူ

ယောကျာ်း လယ်သမားသည် ထွန်ချိန်၊ ပုတ်ချိန်၊
 စိုက်ချိန်၊ ပျိုးချိန် စသည်ကို ကောင်းစွာသိ၍ ထွန်ယက်
 စိုက်ပျိုးမှု စသော ပြုသင့် ပြုထိုက် သမျှကို ပြည့်စုံလုံ
 လောက်စွာ ပြုလုပ်ပါမှသာလျှင် လယ်လုပ်မှု အောင်မြင်
 ပြီးစီးလေ၏။ ထိုသို့မပြုလုပ်ခဲ့လျှင်မူကား ပျက်စီးရပြန်
 လေ၏။ ထိုသို့ပင် တောင်သူယောကျာ်း လယ်သမား
 သည် ကောင်းစွာ အားထုတ် ပြုလုပ်ပြန်ပါသော်လည်း
 မိနင်းမှန် မိနင်းကောင်း မှသာလျှင် လယ်လုပ်မှု ပြည့်စုံ
 အောင်မြင်၏။ မိနင်းမကောင်းပြန်လျှင် ပျက်စီးပြန်လေ
 ၏။ မိနင်းပင် ကောင်းပါသော်လည်း လယ်၏ အနီး
 အပါး၌ ရေ လိုလျှင် သွင်းရန် ရေမြောင်း၊ ရေများလျှင်
 လွှတ်ရန် ထုတ်ရန် ရေမြောင်း စုံလင်မှသာလျှင် လယ်
 လုပ်မှုပြည့်စုံပြီးစီး၏။ ရေမြောင်း မကောင်းလျှင်လည်း
 ပျက်စီးရပြန်၏။ မြစ်ရေကိုမှီရသောလယ်တို့တွင် မြစ်
 ရေအယဉ်သည်အခါအခွင့်သင့်တင့်သောအခါတွင် စီး
 ဝင်မှသာပြည့်စုံ၏။ ရေဝင်သင့်သောအခါ ရေမဝင်၊ မဝင်
 သင့်သောအခါ၌ များစွာရေဝင်ပြန်လျှင်လည်း ပျက်စီး
 ရပြန်၏။ မြစ်ရေ မည်သည်လည်း အထက်အညာတွင်
 ရှိသော တောတောင်ယမား တို့၌မိနင်းရှာမှ သာလျှင်
 စီးဝင်လာနိုင်၏။ အထက်အညာရှိ တောတောင်၌ မိနင်း
 မရှာပြန်လျှင်လည်း မြစ်ရေမလာပြီ။ မိနင်းမည်သည်
 လည်း မိနင်းရှာရန်အကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံမှသာလျှင်ရှာ
 သွန်းနိုင်၏။ မိနင်းရှာရန်အကြောင်းနှင့် မပြည့်စုံခဲ့လျှင်
 လည်းမိနင်းမရှာနိုင်ပြန်။

မျက်မြင်ဥပမာနှင့် ကံတရား ဤသို့စသည်ဖြင့် လယ်လုပ်စိုက်ပျိုး
 မှုတခုမှာပင် အထောင်မကများလှ
 စွာသော ပြည့်စုံရန် အကြောင်း၊

ပျက်စီးရန် အကြောင်းတို့သည် ရှိကုန်သကဲ့သို့ထိုအတူ
 အလုံးစုံသော ပစ္စုပ္ပန် ကံတို့၏ ပြည့်စုံ ပျက်စီးရန်
 အကြောင်းတို့သည်လည်း ထောင်သောင်းမကရှိကုန်၏။
 အလုံး စုံသော အတိတ် ကံတို့၏ ပြည့်စုံ ပျက်စီးရန်
 အကြောင်းတို့သည်လည်း ထောင်သောင်းမကများလှ
 ကုန်၏။

ဤဆို အပ်ပြီးသည်ကား လောကကြီး ဖြစ်နေပုံ၏
 အကြောင်းရှိသည်ကို အမြွက်မျှ နည်းပြကြောင်းစကား
 ရပ်တည်း။

မူချနှင့် နိသန္ဓ နောင် တမလွန် ဘဝတို့၌ ချမ်းသာ
 ဆင်းရဲကိုဖြစ်စေတတ်သော အတိတ်
 ကံ၏ အကျိုးသည်(၁)မူချအကျိုး။(၂)နိသန္ဓအကျိုးဟူ၍
 နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကံနှင့် အကျိုး ၂-ပါး ဤအရာ၌ ပစ္စုပ္ပန်ကံကိုပြဆိုအံ့။ ။
 တဦးသောသူသည် ကြီးကျယ်သော
 အတတ် ပညာတခုကို သင်ကြား၏
 အကြင်မျှလောက် ထိုအတတ်ပညာသည် ပြီးစီးအောင်
 မြင်ခြင်းသို့မရောက်သေး။ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး
 ထိုအတတ်ပညာ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် များစွာ
 သော ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုးကိုခံစားရ၏။တရံတခါ၌သာ
 ချမ်းသာကိုတွေ့ရ၏။ထိုအတတ်ပညာကြီးသည် ပြီးစီး

အောင်မြင်ခဲ့သည်ရှိသော်။ များစွာသော ဥစ္စာပစ္စည်းတို့ကိုလည်းရလေ၏။ အမျိုးမျိုးသော အစိုးရဂုဏ်တို့ကိုလည်းရလေ၏။ အမျိုးမျိုးသော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကိုလည်း ရလေ၏။ ထိုအတတ် ပညာတတ်သော သူတယောက်ကိုအဖွဲ့ပြု၍ တပါးသောမိတ်ဆွေခင်ပွန်းတို့သည်လည်း ချမ်းသာအမျိုးမျိုးကိုရလေကုန်၏။

နိသန္ဒအကျိုး ထိုစကား ရပ်၌ သင်ကြား သော အတတ်ပညာ မပြီးစီးမီ ချမ်းသာ ဆင်းရဲအမျိုးမျိုးကို ခံစားရခြင်း။ ထိုအတတ်ပညာ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တပါးသော မိတ်ဆွေ ခင်ပွန်းအပေါင်းတို့ ချမ်းသာကို ရခြင်းများသည်။ ထိုအတတ်ပညာ၏ အကျိုးရင်းမဟုတ် အကျိုးဆက် အကျိုးများဖြစ်၍ (၂) နိသန္ဒအကျိုးမည်၏။

မုချအကျိုး ထိုအတတ်ပညာ ပြီးစီး အောင်မြင် သည်ရှိသော်။ အတတ် ပညာကို သင်ကြားတတ်မြောက်သောသူ၏ များစွာသော ဥစ္စာပစ္စည်းများကိုရခြင်း။ အမျိုးမျိုးသော အစိုးရဂုဏ်တို့ကိုရခြင်း။ အမျိုးမျိုးသော စည်းစိမ် ချမ်းသာကိုရခြင်း များသည်။ ထိုအတတ်ပညာ၏ လိုရင်းအကျိုးစစ် ဖြစ်သောကြောင့် (၁) မုချအကျိုးမည်၏။

အဆိုးကံ၌
အကျိုး ၂-တန် ဤနည်းအတူ တဦးသောယောက်ျား သည် တယောက်သောသူကို သတ်လေ၏။ အသတ်ခံရသော သူသည်

လည်းသေ၏။ သေလေသောသူ၏ ရန်သူတို့သည် သတ်သောယောက်ျားကို ပူဇော် မြတ်နိုးကြကုန်၏။ ဥစ္စာစည်းစိမ် စသည်ကိုလည်း ပေးကြကုန်၏။ သေလေသောသူ၏ အမျိုးအဆွေတို့သည်ကား။ ထို သတ်သောသူကို မုန်းထားကြကုန်၏။ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် မူလည်းပြန်လှန်၍ သတ်ကြသော်လည်း သတ်ကြကုန် ၏။ အစိုးရ မင်းစိုးရာဇာတို့အား တိုင်ကြား၍ သတ်စေ သော်လည်း သတ်စေကြကုန်၏။ ဤသို့သောအကျိုး စုသည် ထိုသတ်ဖြတ်သောကံ၏ (၂) နိသန္ဒအကျိုး ဆက်မည်၏။

ထိုသူသတ်ယောက်ျားသည် စုတိမနေ သေလွန် သောကာလ၌ မိမိသတ်ခဲ့သော ပါဏာတိပါတကံ ကြောင့် အပါယ်ဘုံသို့ကျရောက်၍ ကြီးကျယ်လှစွာ သော ဆင်းရဲဝေဒနာကို ခံစားရလေ၏။ ဤအပါယ်သို့ ကျသောအကျိုးသည် (၁) မချအကျိုးရင်းမည်၏။

ထိုသူသတ်ယောက်ျားသည် တပါးသော ကုသိုလ် အတွက် အပါယ်မှလွတ်၍ တာဝန် လူဖြစ်ပြန်ပါသော် လည်းအနာရောဂါများခြင်း။ အသက်တိုခြင်း။ ရန်သူများ ခြင်း စသော ဒုက္ခအကျိုးများကို ဝေ့ရ၏။ ဤအကျိုး သည်လည်း ပါဏာတိပါတကံ၏ (၁) မချအကျိုးရင်း မည်၏။

ထိုပါဏာတိပါတကံရှိသောသူကို အကြောင်းပြု၍ ထိုသူနှင့်စပ်သော ဆွေမျိုးတို့သည် အမျိုးမျိုးသော ဆင်းရဲဒုက္ခကို ဝေ့ကြုံခံစားကြရကုန်၏။ ဤအကျိုး

သည် ထိုပါဏာတိပါတကံ၏ (၂) နိသန္ဓအကျိုးဆက်
မည်၏။ ။ကုသိုလ်ကံအရာ၌လည်း ဤနည်းကိုမှီ၍
သိလေ။

နိသန္ဓ အကျိုးသည်လည်း ကံပြုစဉ်အခါ၌ ပေး
သောအကျိုး၊ ကံရင့်ကျက်၍ အကျိုးပေးချိန်တန်သော
ကာလ၌ပေးသော အကျိုးဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

နိသန္ဓ အနုအရင်း ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ကံပြုစဉ် အခါ၌
ပေးသော အကျိုးသည် ဖြောင့်မှန်
ခိုင်မြဲသည်ဟူ၍မရှိ။ ကောင်းသော ကလျာဏကံကို
ပြုစဉ်အခါ၌လည်း ဆင်းရဲဒုက္ခကို ခံစားရ တတ်၏။
မကောင်း ယုတ်မာသော ပါပကံကို ပြုစဉ်အခါ၌လည်း
ချမ်းသာသုခကို ခံစားရတတ်၏။ ကံရင့်ကျက်၍
အကျိုးပေးချိန်တန်သောအခါ၌ ပေးသောအကျိုးသည်
ကား ဖြောင့်မှန်ခိုင်မြဲလေ၏။ကောင်းသော ကလျာဏ
ကံအတွက်ကြောင့် ချမ်းသာသုခ ကိုသာ ခံစားရ၏။
ဆင်းရဲဒုက္ခကိုမခံစားရ၊ ယုတ်မာသောပါပကံအတွက်
ကြောင့် ဆင်းရဲဒုက္ခကိုသာ ခံစားရ၏။ချမ်းသာသုခကို
မခံစားရ။

မူချကျိုးနှင့် အဓိဋ္ဌိ
မူချ အကျိုးသည်ကား စင်စစ်အား
ဖြင့် ဖြောင့်မှန်ခိုင်မြဲ၏။ ကောင်း
သောကလျာဏကံ၏ အကျိုးသည်
သုခသာဖြစ်၏။ ဒုက္ခမဖြစ် မကောင်း ယုတ်မာသော
ပါပကံ၏ အကျိုးသည်ဒုက္ခသာဖြစ်၏။ သုခမဖြစ်နိုင်။

မချအကျိုးမည်သည် ကံပြုသောသူ၏ အတ္တတ္တသန္တာန်
 နှိသာလျှင်ဖြစ်၏။ ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော သူတပါးတို့သန္တာန်
 နှိမဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ထိုကံကိုပြုသောသူသည် ကံ၏
 အကျိုးကို ခံစားပြီး၍ သေလေသည်ရှိသော်။ မချအကျိုး
 ကုန်ခန်းလေတော့၏။ ကျန်ရစ်သည်ဟူ၍မရှိ။

နိသန္ဓနှင့် နိသန္ဓအကျိုးသည်မူကား ဗဟိဒ္ဓဖြစ်
 သော သူတပါးတို့၏သန္တာန်လည်း
 သန္တာန် ၂-ပါး ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကံပြုသောသူ သေ
 လေသော်လည်း ထိုနိသန္ဓအကျိုးဆက် မကုန်ခန်းလေ။
 တြင်းကျန်ရစ်၍ သူတပါးတို့၏ ချမ်းသာတို့ရန် သော်
 ၎င်း။ ဆင်းရဲတို့ရန်သော်၎င်း ဖြစ်လေ၏။

နိသန္ဓဗလကိုထင်ရှားစွာပြဆိုဦးအံ့။ ။ အကြင်တစ်စုံ
 တစ်ယောက်အမျိုးအနွယ်၌ ရှေးရှေးဘဝက ဖြည့်ဆည်း
 ပူးခဲ့သော ပါရမီ သမ္ဘာရရှိသော ဘုန်းရင်၊ ကံရင်
 သမ္ဘာရင်သည် ပဋိသန္ဓေ တည်နေ လာ၏။ ထို
 ဘုန်းရှိသူ ပဋိသန္ဓေ တည်နေသော အခါမှစ၍ ထိုအ
 မျိုးသားတို့၏ အမှု အမျိုးမျိုးတို့သည် ပြည့်စုံ ပြီးစီး
 ကုန်၏။ ဥစ္စာစီးပွား၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွန်သင်း၊
 မြွေရံတို့လည်း တိုးပွားကုန်၏။ မင်းမျိုးဖြစ်ခဲ့လျှင် ပညာရှိ
 သော အမတ်ကြီးတို့ ပေါ်ပေါက် လာကုန်၏။ ရဲရင့်
 သောကိုယ်အား ညွှတ်အားနှင့် ပြည့်စုံသောစစ်သူကြီး
 တို့သော်လည်း ပေါ်ပေါက်လာကုန်၏။ ဆင်ဝိသေသ၊
 မြင်းဝိသေသ၊ သွေးကညာ ရတနာ ဝိသေသတို့သော်

လည်း ပေါ်ပေါက်လာကုန်၏။ မိမိတို့သည် မူလည်း
ထိုသူငယ် ပဋိသန္ဓေတည်ရာ မြို့ရွာ နိုင်ငံ၌ ကောင်းစွာ
ရွာသွန်းကုန်၏။ ကောက်စပါးသီးနှံ တို့သည်လည်း ကုန်
တံလောက်စွာ သီးကြကုန်၏။ တိုင်းနိုင်ငံသည်လည်း
ဝပြောစည်ပင် ကြည်လင် ချမ်းမြေ့စွာဖြစ်၏။ ဤကား
ဘုန်းကံရှိသော သူတယောက်၏ နိသန္ဓအကျိုးဆက်
ပေတည်း။

ဤကိုရည်၍ ဓမ္မပဒပါဠိတော်၌—

ဒုဗ္ဗတော ပုရိသာဇညော၊

န သော သဗ္ဗတ္ထ ဇာယတိ။

ယတ္ထ သော ဇာယတေ ပေါသော၊

တံ ကုလံ သုခမေတိ။ ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

ပုရိသာဇညော၊ ဘုန်းကံကြီးမားသော ယောက်ျား
အာဇာနည်ကို။ ဒုဗ္ဗတော၊ ရခဲလှစွာ၏။ သော၊ ထိုဘုန်းကံ
ကြီးမား ယောက်ျား အာဇာနည်သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံး
စုံသော မြို့ရပ်ရွာနှင့်၊ ဝံသာကုလ ဟူသမျှ၌။ န ဇာ
ယတိ၊ ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်လာသည် မဟုတ်။ ယတ္ထ၊
အကြင်အမျိုး၌။ သောပေါသော၊ ထိုဘုန်းကံကြီးမား
ယောက်ျားအာဇာနည်သည်။ ဇာယတေ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ
၏။ တံကုလံ၊ ထိုဖြစ်ပေါ်ရာ တမျိုးလုံးသည်။ သုခံ၊
ချမ်းချမ်းသာသာ၊ ဧတိ၊ အမျိုးမျိုးသော ကြီးပွားခြင်း
ဖြင့် အလျဉ်းကြီးပွားလေတော့၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကံ၌
နိသန္ဓအကျိုး

ပစ္စုပ္ပန်ကံအရာ၌ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာ
ပြဦးအံ့။ ။စွမ်းအားနှင့် ပြည့်စုံသော
ယောက်ျား တယောက်သည် လက်
ရုံးအားဖြင့်သော်၎င်း။ ဥစ္စာအားဖြင့်သော်၎င်း။ ဉာဏ်
အားဖြင့်သော်၎င်း။ ခိုင်ခန့် ကောင်းမွန်စွာ ပြုပြင်၍ထား
အပ်ကုန်သော လယ်ယာ ဥယျာဉ်၊ ရေကန်၊ ရေတွင်း
တို့သည်လည်း ရှိကုန်၏။ ကြီးလှစွာသော တဘက်
ဆည်ကန်ကြီး သည်၎င်း။ ကြီးမား ခိုင်လုံစွာသော
တူးမြောင်း၊ ချောင်း၊ မြစ်တို့သည်၎င်း။ ခိုင်ခန့်လှစွာသော
ပေတရာ လမ်းကြီးတို့သည်၎င်း ရှိကုန်၏။ ထိုဆိုပြီး
အဆောက်အဦတို့သည် ကမ္ဘာ ပတ်လုံးလောက်ပင်
လျှင် သူတပါးတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ရွက်ဆောင်၍
အများချမ်းသာတို့ရန် တည်နေကုန်၏။ ထိုအဆောက်
အဦကြီးတို့ကိုမှီ၍ များလှစွာသော သတ္တဝါတို့သည်
ချမ်းသာအမျိုးမျိုးကို ရကြကုန်၏။

အတိတ်ကံ၌
နိသန္ဓအကျိုး

ဤသို့ ဖြစ်နေပုံသည် ပစ္စုပ္ပန် မျက်မြင်
အားဖြင့် ဤလောက၌ ထင်ရှားသိ
သကဲ့သို့ ထိုအတူ အတိတ်ကံ၏
အရာဌာနတို့၌လည်း တဦးသော ဘုန်းကံရှိသူသတ္တဝါ
၏ ဘုန်းကံရှိစေအံ့အာနုဘော်ကိုတပါးသောသတ္တဝါ
တို့သည်လည်း မှီခိုခံစားကြကုန်၏။ ရှေးကံကြမ္မာ
ဆိုးညစ်လှစွာသော သတ္တဝါတယောက်၏ အကုသိုလ်
ကံ အကျိုးဆက်ကြောင့် တပါးသော သတ္တဝါအများ

တို့သည်လည်း အမျိုးမျိုးသော ဆင်းရဲဒုက္ခကို ခံစားကြရကုန်၏။

ဤသို့လျှင် ပစ္စုပ္ပန်ကံ၊ အတိတ်ကံနှစ်ပါးတို့၏ မချအကျိုး၊ နိသန္ဓအကျိုး ကိုယ်စီရှိပုံကို ကောင်းမွန်စွာ ပညာရှိတို့ ယုံကြည်ကြကုန်၏။

ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား ပစ္စုပ္ပန်ကံ၊ အတိတ်ကံနှစ်ပါးတို့၏ အကျိုးပေး ထူးထွေဆန်းပြားဟန်ကိုအမြဲ မှ ပြဆိုခြင်းတည်း။

ကမ္မဿကာဝါဒပြီး၏။

အတ္တဒိဋ္ဌိကိုပြဆိုခြင်း

အတ္တကြောင့်
အယုတ်အမြတ်
ကျင်လည်ရပုံ။

အနုမတဂ္ဂ သံသရာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက်တို့၌ ကျင်လည် ကျက်စားသွားလာ လှည့်ပတ်၍ နေကြရကုန်သော သတ္တဝါ အပေါင်း တို့၏ အတ္တတ္တသန္တာန်တို့၌ ယုတ်မာလှစွာကုန်သော ဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးတို့သည်၎င်း။ ယုတ်မာလှစွာကုန်သော တရားအမျိုးမျိုးတို့သည်၎င်း။ ယုတ်မာလှစွာကုန်သော ကံအမျိုးမျိုးတို့သည်၎င်း။ အစဉ်တည်စွဲလျက် အမြဲကိန်းအောင်းကာ အနုသယဓာတ် အနေအားဖြင့် လိုက်ပါ၍နေကုန်၏။ ထိုယုတ်မာလှစွာသော တရားတို့၏အတွက်ကြောင့် ဤလောက၌ အပါယ်လေးဘုံတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ရကုန်၏။ ယုတ်မာသောသူ အမျိုးမျိုး တို့သည်လည်း ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အလုံးစုံသော

သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည် အယုတ်သဖြင့် ခွေး၊ ဝက် စသော အပါယ်သတ္တဝါတို့ပင်သော်လည်း။ ရံခါရံဘန် မဟာဗြဟ္မာအဖြစ်ကိုလည်း ရကြကုန်၏။ ထို့အထက် အဘဿရ မဟာဗြဟ္မာအဖြစ်ကိုလည်း ရကြကုန် ၏။ ထို့အထက် သုဘကိဏ္ဍ မဟာဗြဟ္မာ အဖြစ်ကို လည်း ရကြကုန်၏။ ထို့အထက် ဝေဟပ္ပိလ် ဗြဟ္မာ အဖြစ်ကိုလည်း ရကြကုန်၏။ ထို့အထက် အရူပဗြဟ္မာ အဖြစ်ကိုလည်း ရကြကုန်၏။ ထိုသို့ပင် အထက်အထက် ဗြဟ္မာတို့ကို ရကြကုန်သော်လည်း တဘန်ပင် အပါယ် ရှေ့သို့ တယစ်ဝဲဝဲ ကျရောက်ကြရ ပြန်ကုန်၏။

ထိုကြောင့် ဝိဘင်းပါဠိတော်၌—

ဥက္ခိတ္တာ ပုညတေဇေန၊
 ကာမရူပဂတိံ ဂတာ။
 ဘဝဂ္ဂတံပိ သမ္ပတ္တာ၊
 ပုန ဂစ္ဆတိ ဒုဂ္ဂတိံ။ ။
 ဟူ၍ဟောတော်မူ၏။

ပုညတေဇေန၊ ကောင်းမှုရှိန်စော် အာနုဘော်သည်။ ဥက္ခိတ္တာ၊ ပင့်မြှောက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ကာမရူပ ဂတိံ၊ ကောင်းသော ကာမဂတိ၊ ရူပဂတိသို့။ ဂတာ၊ သွားရောက် ခံစားကြရကုန်၏။ ဘဝဂ္ဂတံ၊ ဘဝဂ်ဖြစ် သော နေဝသညာနာ သညာယတနာတို့သို့။ သမ္ပတ္တာပိ စ၊ ရောက်ကြရကုန်သော်လည်း။ ပုန၊ တဘန်။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်ကြရပြန်ကုန်၏။

ထိုသို့ယုတ်မာသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မနှင့်
 ပြည့်စုံလျက်ရှိကြသော သတ္တဝါတို့သည်။ မဟာဗြဟ္မာ
 ကြီးပင် ဖြစ်ကြကုန်သော်လည်း ပုထုဇ္ဇန် ဘုံ၌သာ
 အကျုံးဝင်ကုန်၍ ပုထုဇ္ဇန်တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ လောကီ
 ဘုံ၌ အကျုံးဝင်ကြကုန်၍ လောကီ ဘုံသားတို့သာ
 ဖြစ်ကုန်၏။ ကောင်းကင်သို့ ပစ်မြှောက်အပ်ကုန်သော
 ကျောက်ခဲလှံတန်တို့သည် အောက်သို့သာ လျှောကျ
 လိမ့်သောအတို့သာ ရှိကုန်သကဲ့သို့ ဆိုပြီးသော သတ္တ
 ဝါတို့သည်လည်း အပါယ်ဇရေသို့သာ လျှောကျ လိမ့်
 သော အတို့ရှိကုန်၏။ အပါယ်သို့ ကျရောက်ရန် အပါယ်
 ဂါမိတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည် ဖြစ်၍ အပါယ်သို့
 ကျရောက်လိမ့်သော အပါယ်ဇာတ်သမား တို့သာဖြစ်
 ကုန်၏။ ယုတ်မာသော ဟိနတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်
 သည်ဖြစ်၏။ အယုတ်တမာ ဖြစ်တို့ရန် အယုတ်တမာ
 သမားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ မည်းနက်သော ကဏ္ဍဘုံ၌
 တည်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကဏ္ဍ ဇာတ်သမားတို့သာ ဖြစ်
 ကုန်၏။ မိုက်ကန်းသော အန္ဓဗာလဘုံ၌ တည်ကုန်သည်
 ဖြစ်၍ အမိုက်သမားအကန်းသမားတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ ။
 ကဏ္ဍဘုံ၊ အန္ဓဗာလဘုံဟူသည် အဘယ်နည်းဟူမူ။ ။
 ထို ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့
 သာလျှင်တည်း။ ။ အဘယ်ကြောင့် မဟာဗြဟ္မာကြီး
 ဖြစ်ပါကုန်လျက် ကဏ္ဍဘုံ၊ အန္ဓဗာလဘုံ၌ တည်ကုန်
 သနည်းဟူမူ။ ။ ငါငါဟူ၍ မှတ်မှားသော အတ္တဒိဋ္ဌိ
 အတွက်ကြောင့်ဟုဖြေ။

အတ္တမျိုးစေ့၏
အစွမ်း

အလုံးစုံသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ အမြစ်မူလ မျိုးစေ့စီသည် အတ္တဒိဋ္ဌိသာဖြစ်၏။ ။ ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ရှိခဲ့လျှင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ထိုပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့ရှိလျှင် အပါယ်ဇာတ်သမား၊ ဟိနဇာတ်သမား၊ ကဏ္ဍဘုံသား၊ အန္ဓဗာလဘုံသားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်း၍ ဇာတ်သိမ်းပျောက်ကွယ်ခဲ့လျှင် ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့လည်း ချုပ်ငြိမ်းကုန်၏။ ထိုပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့ ချုပ်ငြိမ်းလျှင် အလုံးစုံသော အယုတ်တမာခပ်သိမ်းတို့သည် ချုပ်ငြိမ်းပျောက်ကွယ်ကုန်၏။

အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ အတ္တဒိဋ္ဌိကို မပယ်ကြရကုန်သေး။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် အလုံးစုံသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏အမွေကို ခံကြရကုန်၏။ ။ အဘယ်သို့ ခံကြရကုန်သနည်းဟူမူ။ ။ ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိတင်းလင်းရှိကြကုန်သောသတ္တဝါသည်။ အတိတ်သံသရာတွင် အနန္တဘဝများစွာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက်တို့က လေ့ကျက် ပြုလုပ်အပ် ကုန်သော အဆုံးအမရှိအနန္တအပ္ပမေဃျဖြစ်သော ထိုပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့မှ မလွတ်မထွက်နိုင်ကြကုန်။

ထိုယုတ်မာသော ပါပဒိဋ္ဌိ စသော တရား တို့သည် အတ္တဒိဋ္ဌိတင်းလင်းရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို ဘဝင်္ဂဘုံ

၌တည်နေကုန်သော်လည်း မချွတ်မလွဲ အပါယ်ငရဲသို့ ဆွဲ၍ ပစ်ချကြကုန်လတ္တံ့။

အကြင် မျှလောက် ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို မပယ်မသတ်ရကုန်သေး။ ထိုမျှလောက်ကာလပတ်လုံး အနာဂတ်သံသရာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် ဘဝအဆက်ဆက်တို့၌လည်း ယုတ်မာသော ပါပဒိဋ္ဌိစသော တရားတို့မှ မလွတ်မထွက် နိုင်ကုန်လိမ့်သည်သာလျှင် တည်း။

ဖြစ်လေရာရာ အနာဂတ်ဘဝတို့၌ ငွေတိုင်း ငွေတိုင်းသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူတို့ကို စွဲယူကြကုန်လတ္တံ့။ ငွေတိုင်း ငွေတိုင်းသော အယုတ်တရားအမျိုးမျိုးကို လည်း ကျင့်ကြကုန်လတ္တံ့။ အမိကိုသတ်ခြင်း စသော ယုတ်မာသောကံအမျိုးမျိုးကိုလည်း ပြုကြကုန်လတ္တံ့။

ယခုပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌လည်း ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိတင်းလင်းရှိသော သတ္တဝါတို့သည် များသောအားဖြင့် ယုတ်မာသောအယူမျိုး၊ ယုတ်မာသောတရားမျိုး၊ ယုတ်မာသော အမှုမျိုးတို့၌သာ မွေ့လျော်ကြကုန်သည်သာလျှင်ဖြစ်၏။

အတ္တကြောင့်
ညဿရနိဗ္ဗာန်
ဖြစ်လာပုံ

ထိုစကားမှန်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိ ရှိလေပါမူ အထက်မဟာ ဗြဟ္မာကြီးတို့ သော်လည်း အလွန်တရာ အသက် ၅၂၀ ကြာလေသောကြောင့် မိမိတို့၏ဗြဟ္မာဘုံ

၌ ဖြစ်ရင်းအစ၊ ဗြဟ္မာဘုံမှ စုတိလတ္တံ့သော အဆုံးကို မမြင်နိုင်ကြကုန်သဖြင့် မိမိကိုယ်သည် ဖြစ်၏ဟူ၍ ထင်

မြင်သော နိစ္စဒိဋ္ဌိ အယူကို စွဲယူကြကုန်၏။ ငါသည်
 ကေန္တချမ်းသာ၏။ ငါသည် အလိုသို့လိုက်စေနိုင်၏။
 ငါသည် စင်စစ်မြင်နိုင်၏။ ငါသည် အလုံးစုံကိုသိနိုင်၏။
 ငါသည် အလုံးစုံကိုမြင်နိုင်၏။ ငါသည်ဘုရားပင်တည်း။
 ဤသို့ဘုရားဟူသောအယူကိုပင်စွဲယူလေ၏။ ဤလောက
 ကြီးသည် ငါ၏တန်ခိုးကြောင့်ဖြစ်၏။ ဤလောကကြီး
 ကို ငါတန်ဆင်း၏။ ငါ့မှာတန်ဆင်းနိုင်သော တန်ခိုးရှိ၏။
 ဤသို့ထင်မြင်မှတ်ယူလေ၏။ ရံခါရံဘန် ထိုမဟာဗြဟ္မာ
 ကြီးသည် မိမိလောက် အသက် မရှည်ကုန်သော
 အောက်အောက် ဗြဟ္မာငယ်တို့၏ အလယ်၌ မိမိကိုယ်
 ကို ထင်စွာပြု၍ ငါသည် စင်စစ်မြဲ၏။ ငါသည် ဘုရား
 ဖြစ်၏။ သင်တို့ကို ငါတန်ဆင်း၍ထား၏။ ဤသို့ စသည်
 ဖြင့် ဒိဋ္ဌိအယူတို့ကို ပြောကြားလေ၏။ ထိုပြောကြား
 သောအတိုင်းလည်း ဗြဟ္မာငယ်တို့က ယုံကြည်မှတ်
 သားကြကုန်၏။ ထိုမဟာဗြဟ္မာ၏ စကားကို ယုံကြည်
 သော ဗြဟ္မာတို့သည် ဣဿရနိမ္မာနဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့
 ဖြစ်ကုန်၏။ အောက်ဖြစ်သော ကာမာဝစရ နတ်ပြည်၊
 လူ့ပြည်တို့၌ကား ဆိုဘွယ်မရှိပြီ။ မဟာဗြဟ္မာ၏
 စကားကို စွဲမြဲစွာယုံကြည်ကြကုန်၏။

(ဤသို့သော မဟာဗြဟ္မာမျိုးကို ဣဿရနိမ္မာနဝါဒီ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဘုရားဟူ၍ မှတ်ထင်လေသည်။ ထိုမဟာ
 ဗြဟ္မာ၏ ပြောသောစကားကိုစွဲ၍ တဆင့်တဆင့် ပွား
 များပြီးလျှင် ယခုလောက၌ ဣဿရနိမ္မာန အယူကြီး
 တခုဖြစ်နေသတည်း။)

အတ္တကြောင့် ထိုကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိကိုမသတ်မဖြတ်
 စိတ်ချခွင့်မရှိရပုံ ကြရသေးလျှင် ဘုရားဟု ဝန်ခံနေ
 သော မဟာဗြဟ္မာကြီးတို့ပင် သော်
 လည်း အတိတ်၊အနာဂတ်၊ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော ပါပဒိဋ္ဌိ၊
 ပါပဓမ္မ၊ပါပကမ္မတို့မှမလွတ်မထွက်နိုင်ကြလေကုန်။

ထိုသို့ အတ္တဒိဋ္ဌိကို မသတ်မဖြတ် ရသေးသည်
 အတွက် ဘုရားဟုသမုတ်နေသော မဟာဗြဟ္မာကြီးတို့
 သော်လည်း နောင်တဘန် အပါယ်ငရဲတို့၌ မြုပ်မြီ
 မြုပ် မျောမြီမျော နေကြရကုန်လတ္တံ့။

မဟာ သမုဒ္ဒရာ အလယ်၌ တည်နေကြရကုန်သော
 ငါးလိပ် သတ္တဝါတို့ကဲ့သို့ ကဏ္ဍတံ၌ တည်ကုန်သော
 ကဏ္ဍ ဇာတ်သမားတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ သစ္စာလေးတန်
 တရားမှန်ကို ကေန့်မြင်စွမ်းနိုင်သော ပညာမျက်စိ မရှိ
 ကြလေသောကြောင့် အန္ဓဗာလတံ၌ တည်ကုန်သော
 အန္ဓဇာတ်သမား၊ဗာလဇာတ်သမားတို့သာဖြစ်ကုန်၏။

ယခုအခါ ကုသိုလ်ကံ အခွင့်မသင့်၍ အပါယ်တံ၌
 တိရစ္ဆာန်ဖြစ်နေကြရကုန်သောသတ္တဝါတို့သည်လည်း
 နောင်ကုသိုလ်ကံအခွင့်သင့်လျှင် ဘုရားဟု သမုတ်နေ
 သော မဟာဗြဟ္မာကြီးတို့ပင် ဖြစ်ပြန်ကြရကုန်၏။
 ထိုမဟာဗြဟ္မာကြီးတို့သည်လည်း တဘန် အပါယ်တံ၌
 တိရစ္ဆာန်တို့ဖြစ်ရပြန်ကုန်၏။ "ဤသို့လျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိ
 တင်းလင်းရှိခဲ့လျှင် တစုံတရာမျှ သံသရာ၌ အေးအေး
 သံသာနေခွင့်၊စိတ်ချလက်ချ နေခွင့်ဟူ၍မရှိလေ။ ။

အတ္တဒိဋ္ဌိလွှင့်တိုင်းလိုက်ပါ၍ သံသရာနခမ်း မသတ်နိုင်
ဘဲ အထပ်ထပ်ကျင်လည် ပြေးသွားကြရကုန်သတည်း။

အတ္တဒိဋ္ဌိကိုပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

အတ္တဒိဋ္ဌိကွာရာ၌ အကျိုးကိုပြဆိုခြင်း

အပါယ်တံခါး
ဝိတ်ခြင်း

အကြင် သတ္တဝါတို့အား ယုတ်မာထွ
စွာသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မ
တို့၏ အမြစ်မူလ ဖိစုမျိုးစေ့ဖြစ်သော
အတ္တဒိဋ္ဌိကိုပယ်ရှားသတ်ဖြတ်နိုင်ကြကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါ
တို့အား ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်သောအခါ၌ အတိတ်၊
အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပ
ကမ္မတို့သည် အကြွင်းမဲ့ချုပ်ဆုံးပျက်စီးကုန်၏။

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်းရှင်း ပြီးသော သူတို့သည် အတိတ်
ဖြစ်သော ပါပဒိဋ္ဌိစသည်တို့မှလည်းကင်းလွတ်ကြကုန်
၏။ အနာဂတ်ဖြစ်သော ပါပဒိဋ္ဌိစသည်တို့မှလည်းကင်း
လွတ်ကြကုန်၏။ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ပါပဒိဋ္ဌိ စသည်တို့မှ
လည်းကင်းလွတ်ကြကုန်၏။

ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ် ဖြစ်သော ကောင်းမွန်
မြင့်မြတ်သော ကုသိုလ် ကံတရားတို့၏ အမွေခံတို့သာ
လျှင်ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ။ အဘယ်သို့ ကုသိုလ်ကံတို့၏
အမွေခံ ဖြစ်ကြရကုန်သနည်းဟူမူ။ ။ အကြင်အခါ၌
အတ္တဒိဋ္ဌိလည်းချုပ်ဆုံးလေ၏။ ထိုအခါ၌ အလုံးစုံသော
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသမျှတို့သည်၎င်း။ အပါယ်သို့ သွားတို့ရန်

ယုတ်မာသောအတို့သို့ သွားတို့ရန် ဖြစ်သော ပါပဓမ္မ၊
 ပါပကမ္မဟူသမျှသည်၎င်း။ ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် တပြိုင်နက်
 ချုပ်ဆုံးကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် နောင် အပါယ်သို့
 သွားရန်စခန်းမရှိပြီဖြစ်၍ အပါယ်ဇာတ်မှလည်း အချင်း
 ခပ်သိမ်းကင်းလွတ်ကြကုန်၏။ ယုတ်မာသော အတို့သို့
 သွားရန်စခန်းမရှိပြီဖြစ်၍ ဟိနပက္ခဇာတ်မှလည်းအချင်း
 ခပ်သိမ်းကင်းလွတ်ကြကုန်၏။

နိဗ္ဗာန်ရောက်ခြင်း ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏အ
 ကြွင်းမဲ့ချုပ်ဆုံးမှုကို၎င်း။ နောင် အ
 ပါယ်သို့သွားရန် အပါယ်ဇာတ်၊ နောင်ယုတ်မာသော
 အတို့သို့သွားရန် ဟိနပက္ခဇာတ်တို့မှ အချင်းခပ်သိမ်း
 ကင်းလွတ်မှုကို၎င်း။ သဥပါဒိသေသမဟာနိဗ္ဗာနဇာတ်
 ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ လောကုတ္တရာ အဝတ္ထာ ဘုံကြီးဟူ၍
 လည်း ဆိုအပ်၏။ လောကီဘုံသားတို့တည်ရာမယုတ်
 လောကုတ္တရာဘုံသား အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တည်ရာ
 သာဖြစ်၍ အရိယာဘုံကြီး ဟူ၍လည်းဆိုအပ်၏။

သေခြင်းကင်းပုံ ထိုပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏
 အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ဆုံးခြင်း၊ အပါယ်
 ဇာတ်၊ ဟိနပက္ခဇာတ်တို့မှ အချင်းခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်
 ခြင်းများသည် အနုမတဂ္ဂသံသရာကမ္ဘာ အဆက်ဆက်
 တို့၌ ပျက်စီးသည်ဟူ၍မရှိ နိစ္စရပ်ဖြစ်လေ၏။ ဘောက်
 ပြန်ခြင်းမရှိဘဲ အမြဲတည်လေ၏။ အိုမင်း ဆွေးမြေ့ခြင်း
 ဇရာဟူ၍မရှိ သေဆုံးပျက်စီးခြင်း မရဏဟူ၍မရှိမပျက်

မပြား မကွပ်မပျောက်နိုင်ပြီ။ ထိုချုပ်ဆုံးမှု၊ လွတ်ကင်းမှု၏ အဆုံးစွန်သော အစွန်းသည်လည်းမရှိ။ ထိုကြောင့် အမတဓာတ်ဟူ၍လည်းဆိုအပ်၏။

မြဲမြံရခြင်း
ကင်းပုံ ဤသို့ အမြစ်မူလ ဗီဇမျိုးစေ့နှင့်တကွ ချုပ်ဆုံး လွတ်ကင်းခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားရှည်မြင့်

စွာသော ကာလပတ်လုံး ထိုချုပ်ဆုံးမှု၊ လွတ်ကင်းမှုများသည် ပျက်စီးယိုယွင်းသည် ဟူ၍မရှိပြီ။ တဘန်ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မ တို့သည်ဖြစ်ပေါ်လာပြန်သည် ဟူ၍လည်းမရှိပြီ။ အပါယ်ဇာတ် ဟိနပက္ခဇာတ်တို့မှ ကျွတ်လွတ်ခြင်း သည့်လည်း ပျက်စီးယိုယွင်းအိုမင်းသည်ဟူ၍မရှိ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တဘန်အပါယ်ဘုံသို့ ကျရောက်ကုန်သည်ဟူ၍မရှိ။ ယုတ်မာသောအဘို့သို့ကျရောက်ကုန်သည်ဟူ၍မရှိ။

ထိုချုပ်ဆုံးမှု ပျက်စီးမှုများသည် အမတဓာတ်ဖြစ်လေသောကြောင့်တဘန်ပြုပြင်စီရင်ဘွယ်မရှိ။ ထိုကြောင့် အသင်္ခတဓာတ် ဟူ၍လည်းဆိုအပ်၏။

သောတာပန်၏
လားရာဘုံ ထိုပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် မိမိတို့၏ စိတ်၌ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ဆုံးသော အခါကာလမှစ၍ ပုထုဇ္ဇန်ဇာတ်၊

ပုထုဇ္ဇန်ဘုံကို လွန်မြောက် ကြကုန်၏။ အရိယာဘုံ၌ တည်ကုန်သဖြင့် အရိယာဘုံသားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ လောကီဇာတ်၊ လောကီဘုံကိုလည်း လွန်မြောက်ကြ

ကုန်၏။ လောကုတ္တရာဘုံ၌တည်ကုန်သဖြင့်လောကုတ္တရာဘုံသားတို့သာဖြစ်ကုန်၏။

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းပြီးသောသူတို့သည် ကာမဘုံ၌ ခုနစ်ကြိမ်သာပဋိသန္ဓေနေကြရကုန်၏။ ။(သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရည်၍ဆိုသည်။)

ဗြဟ္မာဘုံ၌ကား ဘယ်မျှလောက် ပဋိသန္ဓေတည်နေရ၏ဟူ၍ အကြိမ်ဝီရ အရေအတွက်မရှိ။ အထက်အထက်ဘုံသို့သာ တက်လိမ့်သော ဥဒ္ဓင်္ဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့သာဖြစ်ကုန်၏။

ဘဝအရာ၊ ဘဝအထောင်၊ ဘဝအသိန်း ကာလပတ်လုံးတို့၎င်း။ ကမ္ဘာအရာ၊ ကမ္ဘာအထောင်၊ ကမ္ဘာအသိန်း ကာလပတ်လုံးတို့၎င်း။ သံသရာဘဝ၌ ကျင်လည်ကြရကုန်သော်လည်း တရံတခါမျှ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိသို့မလားမရောက်ကြရကုန်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အတိတ်ဖြစ်သော ကံကောင်းကံမြတ်တို့၏ အကျိုးကို၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောကံကောင်းကံမြတ်တို့၏ အကျိုးကို၎င်း။ ကောင်းမွန်စွာ ခံစားစံစားကြရကုန်လျက်။ ကောင်းမြတ် ကြီးကျယ် တင့်တယ် ခမ်းနား လှစွာသော သုဂတိ ဘုံဘဝတို့၌ သာလျှင် ချမ်းချမ်းသာသာ ကျင်လည်ခံစားကြရကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နောင်အနာဂတ်ကာလ၌လည်း။ ကောင်းမြတ်သော ကံတို့ကိုသာလျှင် ပြုကျင့်ကြကုန် လတ္တံ့။ ယုတ်မာသော ဒုစ္စရိုက်ကံတို့ကိုပြုရန် အချက်ကိုမူကား အိပ်မက်တွင်ပင် မမြင်မမက်ကြလေကုန်။ ထိုသူတို့မှာ

ဒုတ္တရိုက်ကိုပြုနိုင်ရန် မူလဗီဇဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိအနည်းငယ်မျှမရှိလေ။

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်းရှင်းပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ကံကောင်း ကံမြတ်တို့၏ အမွေခံတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ သုဂတိဘုံသို့ သွားရန် တရားနှင့်ပြည့်စုံကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ သုဂတိဘုံသို့ သွားလတ္တံ့သော သုဂတိနယ်သားတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ မွန်မြတ်သော တရားထူးတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်ဖြစ်၍ မွန်မြတ်သောအဘို့သို့သွားလတ္တံ့သော ပဏီတနယ်သားတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဖြူစင်သန့်ရှင်းသော ဇာတ်ရှိသောဘုံ၌ တည်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဖြူစင်သန့်ရှင်းသောဇာတ်ရှိသော သူတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်းသိမြင်နိုင်သော ပညာမျက်စိနှင့် ပြည့်စုံ ကြကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ပညာမျက်စိရှိသော သူတို့သာဖြစ်ကြကုန်၏။ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်ပြီးသော အရိယာပညာနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် စင်စစ်ပညာရှိသော ပဏ္ဍိတဇာတ် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သာဖြစ်ကြကုန်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိတင်းလင်းရှိသော ပုထုဇွန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ တည်ရာ လောကီဘုံသား အဖြစ်မှ လွန်မြောက်၍ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ စံပျော်ရာ လောကုတ္တရာဘုံ၌ တည်သော အရိယာဇာတ် လောကုတ္တရာပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သာဖြစ်ကြကုန်၏။

ငါတို့မြတ်စွာဘုရားသခင်၏ လက်ထက်တော်အခါ သာဝတ္ထိ၊ ဗာရာဏသီ၊ ဝေသာလီ၊ ရာဇဂြိုဟ် စသော ထိုထိုဇုနြွယ် တိုင်းနိုင်ငံတို့၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ဂုဏ်နှင့်

ပြည့်စုံသော အင်္ဂါရိုက်က လူ သောတာပန်တို့သည်လည်း အသင်္ချေယျအပ္ပမေယျပင်ရှိကုန်၏။

သနင်္ကမာရ ဗြဟ္မာမင်းသည်လည်း ထိုကဲ့သို့သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မရေမတွက်နိုင်ရှိကုန်၏ဟု ဆိုသောစကားလည်းရှိ၏။

ထိုပြဆိုခဲ့ပြီးသော လက်ထက်တော်အခါ ရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယခုအခါနတ်ပြည်ခြောက် ထပ်နှင့် အပြည့်ပင် ထင်ရှား တည်ရှိကြကုန်၏။ ထို သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အထက်သို့သာ တဆင့် တဆင့် မြင့်၍ မြင့်၍ တက်လတ္တံ့သော ဘုံစဉ်စံ ဥဒ္ဓိ သောတပုဂ္ဂိုလ်တို့သာဖြစ်ကုန်၏။ အောက်သို့တာဝန် စုန် လတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတို့မဟုတ်ကြပေကုန်။

ဇာတိခေတ်ဟု ဆိုအပ်သော စကြဝဠာ တိုက် တသောင်း၌သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်ကြကုန်သော စာတုမဟာရာဇိကနတ်တို့သည်အသင်္ချေယျအပ္ပမေယျ ပင်ရှိကုန်၏။ ထိုအတူ တာဝတိံသာ စသော အထက် နတ်ပြည် တို့၌လည်း သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အသင်္ချေယျ အပ္ပမေယျပင်ရှိကုန်၏။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ စသော ဗြဟ္မာဘုံ တို့၌လည်း သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည် အသင်္ချေယျ အပ္ပမေယျပင် ရှိကုန်၏။ ထို သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အထက်အထက်ဘုံသို့ ဆန်တက်ကုန်လတ္တံ့သော ဥဒ္ဓိဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ ဖြစ် ကုန်၏။ အောက်သို့တာဝန် စုန်ဆင်းလတ္တံ့သော အဓော ဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့မဟုတ်ကြပေကုန်။

ဤဆိုအပ်ပြီးသည့်ကား၊ လောကုတ္တရာဘုံသား ဖြစ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အောက်ထပ် အညံ့စား ဖြစ်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂတိကို ပြဆိုသော စကားရပ်ပေတည်း။

အတ္တကြောင့်
ယုတ်မာရပုံ

အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ အတ္တဒိဋ္ဌိ တင်းလင်းရှိနေကြကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ယုတ်ညံ့သောအဖို့၌ တည်ကုန်လျက် စုန်ဆန်မျောပါး ကျက်စားကျင်လည်ကြရကုန်၏။ အကြင်အခါ၌ အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်ရှားနိုင်၏။ ထိုအခါမှ ဖြူစင်မြင့်မြတ်သောအဖို့၌တည်ကုန်၍။ အလုံးစုံသော ဘေးရန်တို့မှလွတ်ကင်း၍ သန့်ရှင်းချမ်းသာစွာ ကျင်လည်ရကုန်၏။

အဘယ့်ကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိတရားသည် အလုံးစုံသော ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ မူလဗီဇဖြစ်ပါသနည်း။ ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် ဆိုအပ်ပြီးသော ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရန် မူလဗီဇဖြစ်ပါသနည်း။ ။ ဤကား-အမေးပုစ္ဆာတည်း။

အဖြေကိုဆိုအံ့။ ။တပါးသောမင်းသည် မိမိ၏ မင်းစည်းစိမ်၌ လွန်စွာတပ်မက်မောသတတ်။ ထိုမက်မောအပ်သော မင်းစည်းစိမ်သည်လည်း အကြင်မျှလောက် ယုတ်မာညစ်ညမ်းလှစွာသော ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့ကို ပြုလုပ်၍ စောင့်ရှောက်မှသာ တည်တံ့မြဲသောဘောရှိ၏။ မင်းစည်းစိမ်၌သာ မက်မောသော

ပြည့်ရှင်မင်း သည်လည်း ထိုမျှလောက် ယုတ်မာ ဆိုးညစ်လှစွာသော ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့ကို တခုမျှ မရှောင်ဘဲ အဓမ္မပြုလုပ်၍ မိမိ၏မင်းစည်းစိမ်ကို စောင့်ရှောက်ရ၏။

တရံရောအခါ ထိုပြည့်ရှင်မင်းသည် မိမိ၏မင်းစည်းစိမ်၌ အပြစ်ဒေါသ အာဒိနဝကြီးတွေကို သိမြင်၍ မိမိ၏ မင်းစည်းစိမ်၌ တပ်မက်ခြင်း ကင်းလေ၏။ လွန်စွာ ကြောက်လန့် တုန်လှုပ်သောစိတ်လည်း ရှိလေ၏။ ထိုအခါမှ—ထိုကြပ်တည်းစွာ စောင့်ရှောက်အပ်သော မင်းစည်းစိမ်ကို ပယ်ရှား၍ တောတောင် ထွက်ခွာပြီးလျှင် သူတော်သူမြတ် ပြုလုပ်လိုသော ဆန္ဒဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါမှစ၍ မင်းစည်းစိမ်အတွက် စောင့်ရှောက်အပ်သော ယုတ်မာသော အမှုအမျိုးမျိုးတို့၌ အလေးမမူ လျစ်လျူရှုသောစိတ် ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုအခါ ယုတ်မာသော အမှုအမျိုးမျိုးတို့ကို တစုံတရာမျှ မပြုလေ။

တပါးသောအခါ ထိုပြည့်ရှင် မင်းသည် တောတောင်ထွက်ခွာပြီးလျှင် ရသေ့ရဟန်း ပြုလုပ်လေ၏။ ထိုသို့ပင် ရသေ့ရဟန်း ပြုလုပ်ပါသော်လည်း မိမိအတ္တတ္တသန္တာန် မိမိကိုယ်ဟုပြုလုပ်ထားသော ရူပက္ခန္ဓာငါးပါးတရားတို့ကို ငါ၏အနှစ်သာရအတ္တ ကိုယ်ပိုင်ပင်တည်းဟု မှတ်ထင်စွဲမြဲ၏။ လွန်စွာလည်း ခန္ဓာငါးပါးတရားတို့ကို မိမိကိုယ်အတ္တပြု၍ ချစ်ခင်မြတ်နိုး၏။ ထိုသို့ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ကိုယ်အတ္တပြု၍ ချစ်ခင်စွဲလမ်းနေသမျှ

ကာလပတ်လုံး ထိုရသေ့ ရဟန်းသည် အကြင်မျှ
လောက်ယုတ်မာသောတရားနှင့်ယုတ်မာသောအမှုမျိုး
တို့ကို ပြုလုပ်၍ မိမိအတ္တကို စောင့်ရှောက်သင့် စောင့်
ရှောက်ထိုက် စောင့်ရှောက်ရ၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ထိုမျှ
လောက် ယုတ်မာသောတရားနှင့် ယုတ်မာသောအမှုမျိုး
တို့ကိုပြုလုပ်၍ မချွတ်မိမိအတ္တကို စောင့်ရှောက်လတ္တံ့
သည်သာလျှင်ဖြစ်၏။

တရံရောအခါ၌ ထိုရသေ့ရဟန်းသည် ဝိပဿနာ
ဉာဏ်အားဖြင့် မိမိ၏ အန္တက္ကသန္တာန်၌ရှိသော ခန္ဓာ
ငါးပါး တရားတို့၌ အပြစ်ဒေါသ အာဒိနဝကို ကောင်း
စွာသိမြင်၍ ထိုခန္ဓာငါးပါးသည် အနှစ်သာရအတ္တဟူ၍
ထင်မြင်စွဲလမ်းခြင်းမရှိ၊ လွန်စွာ စုံမက်မြတ်နိုးခြင်း မရှိ
လေ။ ထိုအခါမှစ၍ မိမိ၏အတ္တအတွက် စောင့်ရှောက်ရ
သော ယုတ်မာသော အမှုအမျိုးမျိုးတို့ကို အလေးမမူ
လျှစ်လျူရှုတော့သည်သာဖြစ်၏။ ယုတ်မာသော အမှု
အမျိုးမျိုးကိုပြုလုပ်၍ မိမိအတ္တကို မစောင့်ရှောက်ပြီ။
ကောင်းမြတ်သော အမှုမျိုးဖြင့်သာ စောင့်ရှောက်
တော့လတ္တံ့။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အတ္တကိုစောင့်ရှောက်ရန်အတွက်
ကြောင့် ကောင်းမြတ်သော အမှုမျိုးကို မစွန့်မပစ်
တော့လတ္တံ့။ စင်စစ်မူကား ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကောင်း
မြတ်သော ကလျာဏကမ္မကိုစောင့်ရှောက်ရန်သာလျှင်
မိမိအတ္တကို မညှာမတွန့် ဝံ့ဝံ့စားစား စွန့်ပေလတ္တံ့
သည်သာဖြစ်၏။

ဤပြဆိုခဲ့သောဥပမာကိုထောက်၍ အတ္တဒိဋ္ဌိသည် အလုံးစုံသော ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ မူလဗီဇဖြစ်ကြောင်း အတ္တဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရန် မူလဗီဇဖြစ်ကြောင်းကို နှိုးနှော၍ သိအပ်သတည်း။

အတ္တဒိဋ္ဌိကွာရာ၌အကျိုးကို
ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

အတ္တနှင့်အနတ္တကိုပြဆိုခြင်း

ကာယ-ကိုယ်
အသုံး

အတ္တာ၊ ကိုင်။ အနတ္တာ၊ ကိုင်မဟုတ်။ ။
(ဤအရာ၌-ကိုယ်-ကိုင်-ဟူသော
ဝေါဟာရသည် ကာယသဒ္ဓါမှ နာမ
သတ် အနက်ပေး၍ထွက်သော ဝေါဟာရ။ အတ္တသဒ္ဓါမှ
ထွက်သော ဝေါဟာရဟူ၍ နှစ်ပါးရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့
တွင် ကာယသဒ္ဓါမှ ထွက်သော ကိုယ်-ဟူသော
ဝေါဟာရသည်ကား ခန္ဓသဒ္ဓါ၊ သမုဒယသဒ္ဓါ၊ သမူဟ
သဒ္ဓါတို့နှင့်အတူ ပရမတ္ထဓမ္မဉ္စယကိုပြသော ဝေါဟာ
ရဖြစ်၍ စင်စစ်ကောင်းမြတ် မှန်ကန်သော ဝေါဟာရ
ဖြစ်၏။ ဖိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဖိစ္ဆာသညာကို အားပေးသော
ဝေါဟာရမျိုးမဟုတ် ကာယပ္ပဿဒ္ဓိ၊ ကာယ လဟု
တာ။ “ကာယေ ကာယာနူပဿီ” ဝိဟာရတိ၊ ရူပကာ
ယော၊ နာမကာယော” စသည်ဖြင့် ပရမတ္ထဝေါဟာရ
အရာ၌ အသုံးတွင်ကျယ်သော ဝေါဟာရပေတည်း။

အတ္တ-ကိုယ်
အသုံး

အတ္တသဒ္ဓါမှ ထွက်သော ကိုယ်-ဟူသော ဝေါဟာရသည်ကား။ သတ္တ၊ ပုဂ္ဂလ၊ ဇီဝသဒ္ဓါတို့နှင့်အတူ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူသော အနက်ကို ပြသောကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာသညာကို အားပေးသော ဝေါဟာရဖြစ်၏။ ပရမတ္ထအရာ၌ လွန်စွာနှောင့်ရှက်တတ်သော ဝေါဟာရဖြစ်၏။ ပရမတ္ထဓမ္မနှင့် ကန့်လန့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဝေါဟာရပေတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဣပံအနတ္တာ၊ ဝေဒနာအနတ္တာ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏။

အဘိဓာန်၌ “သောကာယေပရမတ္တနိ” ဟူ၍ ပုလ္လိင်အတ္တသဒ္ဓါသည် ကာယ၊ ကိုယ်-ဟူသော အနက်၌ ဖြစ်၏ဟုဆိုသော်လည်း၊ အတ္တဝါဒပါဒါနံ ဟူသောပုဒ်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိဟူသောပုဒ်၊ အနတ္တာဟူသောပုဒ်တို့၌ အတ္တသဒ္ဓါသည်-ကာယ၊ ကိုယ်-ဟူသော အနက်၌ ဖြစ်သည်မဟုတ်။

“အတ္တာနံ ဝဓိတွာ ဝဓိတွာ ရောဒတိ” စသောပုဒ်များ၌ အတ္တသဒ္ဓါသည်သာ ကာယ-အနက်၌ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာသညာတို့၏ မှီတွယ်ရာဖြစ်သောအတ္တသဒ္ဓါအနက်-ကိုယ်-ဟူသောဝေါဟာရကို-ယ-သတ်၍မဆိုနှင့်-ဝ-သတ်သော ဝေါဟာရဖြင့်သာ-အတ္တာ-ကိုယ်။ အနတ္တာ-ကိုယ်မဟုတ် ဆိုလေ။ ငါတို့ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်လည်း ဤ-ကိုယ်-ကိုယ် နှစ်ခုအကြောင်းကို ကောင်းစွာ ခွဲခြမ်း၍ မိန့်ဆိုတော်မူလေ။ ရေးသားတော်မူလေ့ရှိ၏။)

အနတ္တနက်
သုံးချက်

အသာရကဋ္ဌေန၊ အနှစ်သာရမဟုတ်
သော အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊
အနတ္တမည်၏။ ။ အသာပိကဋ္ဌေန၊
အစိုးရသူအရှင်သခင်မရှိသောအနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊
အနတ္တမည်၏။ ။ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန၊ အလိုသို့မလိုက်
တတ်သောအနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမည်၏။

အသာရကဋ္ဌအနတ္တ

ဤသို့ ကျမ်းဂန်တို့၌ ပြဆိုအပ်သောအနတ္တ၏အနက်
သုံးချက်တို့တွင်။ “အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ” ဟူ
သော စကားကို ထင်ရှားစွာ ပြဆိုအံ့။

ခန္ဓာငါးပါးကို
အတ္တစင်ပုံ

ဤလောက၌ အလွန်အကဲဆုံးသော
အနှစ်သာရကို အတ္တ ဟူ၍၎င်း။
အထည်ကိုင်ဟူ၍၎င်း ဆိုကြကုန်၏။
အကြင်သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်
တရားတို့၏ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဖြစ်ပွားချုပ် ဖြစ်
ပွားချုပ်ဆုံး၍ နေသည်ကို မသိမမြင်ကြကုန်။ ထိုသို့
အနိစ္စသဘောကို မသိမမြင်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့
သည် ဤသို့မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ ရူပက္ခန္ဓာ တရားသည်
သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ ကိုင်အတ္တကြီးပေတည်း။
အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားတတ်သော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ
တရားသည်သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ ကိုင်အတ္တကြီးပေ
တည်း။ အာရုံအမျိုးမျိုးကို မှတ်တတ်သောသညာက္ခန္ဓာ

သည် သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ ကိုင်အတ္တကြီးပေ
တည်း။ အမှုအမျိုးမျိုးကို စေ့ဆော် စီရင်တတ်သော
သင်္ခါရက္ခန္ဓာသည် သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ ကိုင်
အတ္တကြီးပေတည်း။ အာရုံအမျိုးမျိုးကို သိတတ်သော
ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည် သတ္တဝါတို့၏အနှစ်သာရ ကိုင်
အတ္တကြီးပေတည်း။ ဤသို့ခန္ဓာငါးပါးကို သတ္တဝါတို့၏
အနှစ်သာရ ကိုင်အတ္တဟူ၍ ထင်မြင်ကြကုန်၏။ ဤသို့
ထင်မြင်မှတ်ယူမှုသည်ပင်လျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိမည်၏။

ဥပမာဖြင့် ထင်စွာ ပြဆိုဦးအံ့။ ။
ခွက်ဥပမာ ဤလောက၌ သစ်သားခွက်၊ မြေခွက်၊
သံခွက်၊ ကြေးခွက်၊ ငွေခွက်၊ ရွှေခွက်များသည်ရှိ၏။
ထိုစကား၌ သစ်သားဖြင့်ပြီးသော သစ်သားလျှင်အနှစ်
အသား အထည်ကိုင်ရှိသော ခွက်ကို သစ်သားခွက်
ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထိုအတူ မြေဖြင့်ပြီးသော မြေလျှင်
အနှစ်အသား အထည်ကိုင်ရှိသော ခွက်ကို မြေခွက်
ဟူ၍ဆိုအပ်၏။ သံဖြင့်ပြီးသောသံလျှင် အနှစ်အသား
အထည်ကိုင်ရှိသော ခွက်ကို သံခွက်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။
ကြေးဖြင့်ပြီးသော ကြေးလျှင် အနှစ်အသား အထည်
ကိုင်ရှိသောခွက်ကို ကြေးခွက်ဟူ၍ဆိုအပ်၏။ ငွေဖြင့်
ပြီးသောငွေလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုင်ရှိသော
ခွက်ကို ငွေခွက်ဟူ၍ဆိုအပ်၏။ ရွှေဖြင့်ပြီးသော ရွှေလျှင်
အနှစ်အသား အထည်ကိုင်ရှိသောခွက်ကို ရွှေခွက်ဟူ
၍ဆိုအပ်၏။

ထိုစကားရပ်၌ ခွက်ဟူသော ဝေါဟာရသည် ခွက်
၏ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်မျှကိုသာပြ၏။ အသားရင်း အထည်
ကိုယ်ရင်းကိုမူကား ထိုခွက်ဟူသော ဝေါဟာရက မပြ
နိုင်။ သစ်သား၊ မြေ၊ ရွှေ စသော ဝေါဟာရသည်
သာလျှင် ခွက်၏အသားရင်းအထည်ရင်းကို ပြနိုင်၏။ ။
ပြနိုင်ပုံကား။ ။ခွက်ဟူသောသဒ္ဒါကို ကြားလျှင် ခွက်
၏ပုံပန်းသဏ္ဌာန် အထူးကိုသာ သိ၏။ ခွက်၏ အနှစ်
အသား အထည်ကိုယ်ရင်း ဝတ္ထုကိုမူကား ထိုခွက်
သဒ္ဒါကိုကြားကာမျှနှင့် မသိနိုင်။ သစ်သား၊ မြေ၊
ရွှေစသော ဝေါဟာရကို ကြားမှသာလျှင် ထိုခွက်၏
အထည်ကိုယ်ဝတ္ထု အသားကို သိနိုင်ကုန်၏။

အဘယ်ကြောင့် သစ်သား၊ မြေ၊ ရွှေ စသည်တို့
သည် ခွက်၏ အနှစ်အသား အထည်ကိုယ်ဝတ္ထု ဖြစ်ပါ
သနည်းဟူမူ။

ထင်စွာပြဆိုအံ့။ ။သစ်သားခွက်၌ သစ်သား
သည် ထိုခွက်ဟူသော ပုံပန်းသဏ္ဌာန်အထူး၏အထည်
ကိုယ် အသားဖြစ်၏။အတ္တဖြစ်၏။ထိုသစ်သားခွက်သည်
ခွက်၏ဖြစ်ရာ တည်ရာ ဝတ္ထုရင်းဖြစ်၏။ သစ်သားကို
ထား၍ အသီးအခြားခွက်ဟူ၍ မရှိလေ။ ခွက်ပုံပန်း
သဏ္ဌာန်ဖြင့်တည်သော သစ်သားကိုသာလျှင် ခွက်
ဟူ၍ဆိုအပ်၏။ အကြင်မျှလောက် သစ်သားသည်
ခိုင်ခံ့၏။ထိုမျှလောက် ခွက်သည်လည်း ခိုင်ခံ့၏။ထိုခွက်
သည် သစ်သားအားလျော်စွာ အဘိုး ထိုက်တန်၏။
ကျွန်းသားခွက်ဖြစ်လျှင် ကျွန်းသားလောက် အဘိုး

ထိုက်တန်၏။ နံ့သာသားခွက်ဖြစ်လျှင် နံ့သာသား
 လောက်အဘိုးထိုက်တန်၏။ ကရမက်သားခွက်ဖြစ်လျှင်
 ကရမက်သားလောက် အဘိုးထိုက်တန်၏။ သရက္ခန်
 စန္ဒကူးသားခွက် ဖြစ်လျှင် သရက္ခန် စန္ဒကူးသား
 လောက် အဘိုးထိုက်တန်၏။ သစ်သားအားလျော်စွာ
 အသုံးဝင်၏။ ကျွန်းသားခွက်ဖြစ်လျှင် ကျွန်းသားခွက်
 နေရာတွင် အသုံးကျ၏။ သရက္ခန် စန္ဒကူးသားခွက်ဖြစ်
 လျှင် သရက္ခန်စန္ဒကူးသားခွက်နေရာတွင် အသုံးဝင်၏။
 သစ်သားအားလျော်စွာ ထိုခွက်သည် ဂုဏ်ရှိလေ၏။
 ကျွန်းသားခွက်ဖြစ်လျှင် ကျွန်းသားလောက် ဂုဏ်ရှိလေ
 ၏။ သရက္ခန်စန္ဒကူးသားခွက် ဖြစ်လျှင် သရက္ခန်စန္ဒကူး
 သားလောက် ဂုဏ်ရှိလေ၏။ ဤသို့လျှင် သစ်သားခွက်
 ဟူရာ၌ သစ်သားသည်သာ ထိုခွက်၏ အသားရင်းအ
 ထည်ကိုယ် ဝတ္ထုရင်းဖြစ်လေသတည်း။ မြေခွက်၊ ရွှေ
 ခွက်စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းတူသိလေ။

ဥပမာ ဥပမေယျ ဤဥပမာနှင့်အတူ သတ္တဝါမည်သည်
 ဟပ်ပြပုံ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်ပြီး၏။ ရူပက္ခန္ဓာလျှင်
 အနှစ်အသား အထည်ကိုယ် ဝတ္ထု
 ရှိ၏။ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်ပြီးသော ရူပက္ခန္ဓာလျှင် အနှစ် အ
 သား အထည်ကိုယ်ဝတ္ထု ရှိသည်ကို သတ္တဝါဟူ၍ဆို
 အပ်၏။

သတ္တဝါမည်သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြင့်ပြီး၏။ ဝေဒ
 နာက္ခန္ဓာလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုယ် ဝတ္ထုရင်း
 ရှိ၏။

သတ္တဝါမည်သည် သညာက္ခန္ဓာဖြင့် ပြီး၏။
သညာက္ခန္ဓာလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုပ် ဝတ္ထုရင်း
ရှိ၏။

သတ္တဝါမည်သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာဖြင့်ပြီး၏။ သင်္ခါ
ရက္ခန္ဓာလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုပ် ဝတ္ထုရင်း
ရှိ၏။

သတ္တဝါမည်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြင့် ပြီး၏။ ဝိညာ
ဏက္ခန္ဓာလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုပ် ဝတ္ထုရင်း
ရှိ၏။

အကျဉ်းချုပ် အားဖြင့် သတ္တဝါ ဟူသမျှသည်။
ခန္ဓာငါးပါးဖြင့် ပြီး၏။ ခန္ဓာငါးပါးလျှင် အနှစ်အသား
အထည်ကိုပ် ဝတ္ထုရင်းရှိ၏။

သစ်သားခွက်ဥပမာ၌ ခွက်ဟူသော ဝေါဟာရ
နှင့်သတ္တဝါဟူသော ဝေါဟာရ တူ၏။ ခွက်၏အသား
ဝတ္ထုရင်းနှင့် သတ္တဝါ၏ အသားဝတ္ထုရင်း ဖြစ်သော
ခန္ဓာငါးပါးတူ၏။

အတ္တဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံ အကြင်မျှလောက် ရူပက္ခန္ဓာစသော
ခန္ဓာငါးပါးတရားတို့သည် ခိုင်ခံ့ကုန်
၏။ မအိုမင်း မရင့်ရော်ကုန်သေး။ မပျက်မစီး မချုပ်
မပျောက်ကုန်သေး။ ထိုမျှလောက် သတ္တဝါလည်းခိုင်ခံ့
၏။ မအိုမင်း မရင့်ရော် မသေမငဲ့ပျောက် မပျက်မစီး။
သတ္တဝါသည် အနှစ်တရာပတ်လုံး တည်၏။ အနှစ်
တထောင်ပတ်လုံးတည်၏။ မအိုမင်း မရင့်ရော် မသေ

မပျောက် မပျက် မစီး။ ထိုမျှလောက် သတ္တဝါတို့၏ အသားရင်း ဝတ္ထုရင်းဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး တရားတို့သည် အိုမင်းချုပ်ပျောက်ခြင်းသို့ မရောက်ကုန်။ ဤသို့ ထင်မြင်မှုကား အတ္တဒိဋ္ဌိပင်တည်း။

သာမန်သိပုံ အကြင်သူတို့သည် သစ်သားခွက်၌ ခွက်၏ အသားရင်း ဝတ္ထုရင်း ဖြစ်သော သစ်သားကိုမူကား သိကြကုန်၏။ သစ်သား၏ အထည်ကိုပင်ဖြစ်သော အဋ္ဌကလာပ် ရုပ်ဓာတ်တရားတို့ကိုမူကား မသိမမြင်နိုင် မထိုးထွင်းနိုင်ကြကုန်။ ထိုသူတို့သည် ခွက်၏အသားရင်း ဝတ္ထုရင်းကား သစ်သားပင်တည်းဟူ၍ သာမညအားဖြင့်သာ သိနိုင်ကြကုန်၏။

ဓာတ်သဘောကို သိပုံ အကြင်သူတို့သည်မူကား သစ်သား၏ အထည်ကိုပင် အသားရင်း ဖြစ်သော အဋ္ဌကလာပ် ရုပ်ဓာတ်တရားတို့ကို ထင်ရှားကောင်းမွန်စွာ သိမြင် ထိုးထွင်းနိုင်ကြကုန်၏။ ထိုအဋ္ဌကလာပ်ရုပ်ဓာတ်တရားတို့၏ ရင့်ရော်ခြင်း ဓာတုဇရာ၊ ချုပ်ပျက်ခြင်း ဓာတုမရဏ တို့ကိုလည်း သိမြင်ထိုးထွင်းနိုင်ကြကုန်၏။

သိမြင်ထိုးထွင်းပုံကား။ ။ ထိုခွက်သဏ္ဌာန်ဖြစ်၍နေသော သစ်သား၌ ခက်မာသော အမူအရာတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ထိုခက်မာသော အမူအရာတို့သည် ဆတ်ဆတ် ပထဝီဓာတ်တို့သာမည်ကုန်၏။ သစ်သားမဟုတ်ကုန်။ ထိုအတူ ထိုသစ်သား၌ ဘွဲ့စေးသော အမူ

အရာတို့သည် ဆတ်ဆတ် အာပေါဓာတ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ ပူခြင်း၊ အေးခြင်း အမှုအရာတို့သည် ဆတ်ဆတ် တေဇာဓာတ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ ထောက်ခံခြင်း၊ လှုပ်ရှားခြင်း အမှုအရာတို့သည် ဆတ်ဆတ်ဝါယောဓာတ်တို့သာမည်ကုန်၏။ ဤကား မဟာဘုတ်ခေါ်သော ဓာတ်ကြီးလေးပါးတည်း။

ထိုအတူ ထိုသစ်တုံး၌ အဆင်းသည် ဝဏ္ဏဓာတ်မည်၏။ အနံ့သည် ဂန္ဓဓာတ်မည်၏။ အရသာသည် ရသဓာတ်မည်၏။ ဓာတ်ဆီစုသည် ဩဇာဓာတ်မည်၏။ ဤကား သိမြင်ထိုးထွင်းကြပုံတည်း။

ဤသို့ သိနိုင် မြင်နိုင် ထိုးထွင်းနိုင် ကုန်သည် ရှိသော် စင်စစ် ဓာတ်သက်သက်တို့သာရှိကုန်၏။ သစ်သားဟူ၍ အသီးအခြား တစုံတရာမျှမရှိ။ ထိုသို့သစ်သားမရှိခဲ့ပါလျှင်။ အဘယ်မှာ သစ်သားခွက် ရှိနိုင်ပါတော့မည်နည်း ဟု ထင်ရှားသိမြင်လေ၏။

ခွက်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ် သမုတ်နေသော သစ်သားကို သီတလေအေး တိုက်ခတ်အပ်သည်ရှိသော်၎င်း။ ဥဏ္ဍလေပူ တိုက်ခတ်အပ်သည်ရှိသော်၎င်း။ တခုခုသော တုတ်လှံ ဒဏ်ဖြင့် ရိုက်ခတ် အပ်သည် ရှိသော်၎င်း။ အထက်သို့ ပင့်မြှောက်ခြင်း။ အောက်သို့ ပစ်ချခြင်း စသည်ကိုပြုအပ်သည်ရှိသော်၎င်း။ ထိုသစ်သား၌တည် ရှိကုန်သော ပထဝီစသော ဓာတ်တို့သည် ရှေ့အမှုအရာ အစဉ်တမျိုးမှပြောင်းလဲ။ အမှုအရာတမျိုး ပေါ်လာကုန်

၏။ ခဏချက်ခြင်းပင် ဘောက်ပြန်ကုန်၏။ အချို့သော
 ဓာတ်တို့သည်။ ဓာတုဇရာဖြင့် အိုမင်း ရင့်ရော်ကုန်၏။
 အချို့သောဓာတ်တို့သည် ဓာတုမရဏဖြင့်ချုပ်ပျောက်
 ကုန်၏။ အချို့သော ဓာတ်တို့သည် ဓာတုဇာတ်ဖြင့်
 ဖြစ်ပေါ်ဥပါဒ်ကုန်၏။ အချို့သော ဓာတ်တို့သည် တိုးပွား
 ကုန်၏။ အချို့သောဓာတ်တို့သည် ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။
 အချို့သောဓာတ်တို့သည် မတိုးမဆုတ်ရှိကုန်၏။

ဤသို့သိမြင် ထိုးထွင်းကြကုန်သည်ရှိသော်။ စင်စစ်
 အားဖြင့် သစ်သားဟူ၍ အသီးအခြားမရှိသည်၏ အဖြစ်
 ကို ကောင်းမွန်ထင်ရှားစွာသိလေ၏။ မိမိနုရိရပကတိ
 ကမ္မမရှိသော သစ်သားသည်။ အဘယ်မှာ ခွက်၏
 အသားဝတ္ထုအထည်ကိုယ်အတ္တဖြစ်နိုင်တော့မည်နည်း။
 ခဏတိုင်းခဏတိုင်း ချုပ်ပျက်ဖြစ်ပွား၍နေသော ပထဝီ
 အစရှိသော အဋ္ဌကလာပ် ရုပ်ဓာတ် တရားတို့သည်
 အဘယ်မှာ သစ်သား၏ အနှစ်အသား အထည်ကိုယ်
 ဝတ္ထုရင်းဖြစ်နိုင်တော့မည်နည်း။ ဤသို့ သိမြင် ထိုးထွင်း
 ကြကုန်၏။

ထိုစကား၌ ခွက်ဟူသော ဝေါဟာရနှင့် သတ္တဝါ
 ဟူသော ဝေါဟာရတူ၏။ သစ်သားနှင့် သတ္တဝါ၏
 ကိုယ်သဏ္ဌာန်တူ၏။ သစ်သား၌ အကျုံးဝင်သော
 အဋ္ဌကလာပ် ရုပ်ဓာတ်တရားတို့နှင့် သတ္တဝါ၏ ကိုယ်
 သဏ္ဌာန်၌ အကျုံးဝင်သော ရူပက္ခန္ဓာတရားတူ၏။
 ဤသို့ နှိုးနှောလေ။

(နာမက္ခန္ဓာတို့မှာမူကား သဏ္ဌာန်မရှိ၊ ကိုယ်အလုံး
 ၌ အကြင်နေရာမှာ အာရုံတရားတို့ ထိခိုက် လာကုန်၏။
 ထိုအာရုံထိခိုက်ရာဌာန၌သာ ဖြစ်ပေါ်ဥပါဒ်၍ ခဏချက်
 မြင်းပျက်စီးကုန်၏။ ဘဝင်ဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာတို့သည်
 ကား။ ဟဒယဝတ္ထုအတွင်း၌ မပြတ်မစဲ အမြဲဖြစ်ပေါ်
 ဥပါဒ်၍ မပြတ်မစဲအမြဲချုပ်ပျက်ကုန်၏။ အာရုံသစ်ထိ
 ခိုက်လာမှသာ ထိုဘဝင်အယဉ် ပြတ်ခွင့်ရှိချေသည်။)

သဏ္ဌာန်နှင့် သန္တတိ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ဆိုသည်ကား။ လက်
 သဏ္ဌာန်၊ ခြေသဏ္ဌာန်၊ မျက်နှာ
 သဏ္ဌာန်၊ ရင်၊ ဝမ်း၊ ပေါင်၊ ခါး
 သဏ္ဌာန်စသော အမျိုးမျိုးသောသဏ္ဌာန်တို့ကို ဆိုပေ
 သတည်း။

နာမ်ခန္ဓာတို့မှာကား ပုံသဏ္ဌာန်မရှိ အစဉ်သန္တတိ
 သာရှိ၏။ မြင်မှုအစဉ်သည် ဒဿနသန္တတိမည်၏။
 ကြားမှုအစဉ်သည် သုဝနသန္တတိမည်၏။ နံမှုအစဉ်
 သည် ဃာယနသန္တတိမည်၏။ လျှက်မှုအစဉ်သည်
 သာယနသန္တတိမည်၏။ တွေ့ထိမှုအစဉ်သည် ဖုသန
 သန္တတိမည်၏။ ကြံစည်မှုအစဉ်သည်စိန္တနသန္တတိမည်
 ၏။ဤသို့စသည်ဆိုလေ။

သဏ္ဌာန်သန္တတိကို အကြင် သူတို့သည် ထိုထို ကိုယ်
 သဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးနှင့် ထိုထိုနာမ်အစဉ်
 သန္တတိအမျိုးမျိုးကိုသိသာကြကုန်၏
 ထိုသဏ္ဌာန်၊သန္တတိတို့၏ အထည်ကိုပင် ဝတ္ထုရင်းမြစ်

သော အထူးထူးသောရုပ်ဓာတ်တရား၊ နာမ်ဓာတ်တရား
တို့ကိုမသိမမြင်ကြကုန်။ ထိုရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်တို့၏
ဓဇာတိုင်း၊ ဓဇာတိုင်း အိုမင်းပျက်စီး၍ နေသော ဓာတု
ဇရာ၊ ဓာတုမရဏတို့ကိုလည်း မသိမြင် မထိုးထွင်းနိုင်
ကြကုန်။ ထိုသူတို့သည် ထိုရုပ်သဏ္ဌာန်နှင့် နာမ်သန္တတိ
တို့ကိုသာလျှင် သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ အသားရင်း
ဝတ္ထုဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ ထိုသဏ္ဌာန်၊ သန္တတိ
တို့ကို သတ္တဝါတို့၏ အတ္တဟူ၍ မှတ်ထင်ကြကုန်၏။

အတ္တပျောက်ပုံ ထိုထိုရုပ်သဏ္ဌာန်၊ နာမ်သန္တတိတို့၏
အထည်ကိုင် ဝတ္ထုရင်း ဖြစ်သော
ခန္ဓာငါးပါး တရားတို့၏ ခက်မာမှုပထဝီ၊ မြင်မှုဒဿန
စသော အသီးအသီးသော သဘောရင်းတို့ကို၎င်း။ ထို
ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ ဓဇာတိုင်း၊ ဓဇာတိုင်း
ဓာတုဇရာဖြင့် အိုမင်းရင့်ရော်၍နေမှု၊ ဓာတုမရဏဖြင့်
ပျက်စီးချုပ်ဆုံး၍နေမှု၊ ဓာတုပဋိသန္ဓေဖြင့် ဓဇာတိုင်း
ဓဇာတိုင်း ဖြစ်ပေါ်ဥပါဒ်၍ နေမှုများကို၎င်း ထင်ရှားစွာ
သိမြင် ထိုးထွင်းနိုင်ကုန်သည်ရှိသော် ထိုဓဇာတိုင်း၊ ဓဇာ
တိုင်း အိုမင်းချုပ်ပျက်၍ နေသော ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်
တရားတို့သည် အဘယ်မှာရုပ်သဏ္ဌာန်၊ နာမ်သန္တတိ
တို့၏ အနှစ်သာရ အတ္တဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း။ သတ္တဝါတို့၏
အနှစ်သာရ အတ္တဖြစ်နိုင်ရန်မူကား စင်စစ်ကွာဝေးလှ
တော့သည်သာဖြစ်ချေ၏။ ဤသို့အသိညဉ်းဖြစ်ပေါ်လေ
၏။

ထင်စွာပြဆိုအံ့။ ။လောကီလူတို့ အထင်အားဖြင့် သတ္တဝါသည် တနေ့ပတ်လုံး အသက်ရှည်၏။ ဣလ ပတ်လုံးအသက်ရှည်၏။ တနှစ်ပတ်လုံးအသက်ရှည်၏။ အနှစ် တရာပတ်လုံး အသက်ရှည်၏။ အနှစ်တထောင် ပတ်လုံးအသက်ရှည်၏။အသက်ရှည်သမျှသော တသက် ပန်ကာလအတွင်း၌ သတ္တဝါမည်သည် ခဏခဏ အို သည်ဟူ၍မရှိ။ ခဏခဏသေသည်ဟူ၍မရှိ။ ခဏခဏ ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်ဟူ၍မရှိ။သတ္တဝါတို့အနှစ်သာရ အတ္တပြုလုပ်ထားသော ခန္ဓာငါးပါးဓာတ်တရားတို့သည် ကား မျက်တောင်တစတ် လျှပ်တပြက် အတွင်းမှာပင် အကြိမ်ပေါင်း ကုဋေတသိန်းမျှမက ဓာတုမရဏဖြင့် ချုပ်ဆုံးပျက်စီး၏။ကုဋေတသိန်းမျှမကဓာတုဇာတိဖြင့် ပဋိသန္ဓေတည်နေ၏။

ရှုပုံ အတ္တာ တေဿာတိ ရူပတ္တော။ ။တေဿ၊ ထိုသတ္တဝါအား။ ရှုပုံ၊ ရူပက္ခန္ဓာ သည်သာလျှင်။ အတ္တာ၊ အနှစ်သာရ ကိုင်အတ္တသည်။ အတ္တိ၊ရှိ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။သော၊ထိုသတ္တဝါသည်။ ရူပတ္တော၊ရူပက္ခန္ဓာ လျှင် အနှစ်သာရ အတ္တရှိသည်မည်၏။ ။(ဝေဒနတ္တော စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း ဝိဂြိုဟ်ပြုလေ။)

ဤသို့သော အနက်သဘောအားဖြင့် သတ္တဝါသည် ရူပက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏။ သညာက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟုဆိုအပ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏။
ဤသို့ဆိုခဲ့လျှင် သတ္တဝါမည်သည် ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း
အို၍နေ၏။ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း သေ၍နေ၏။ ခဏတိုင်း
ခဏတိုင်း ပဋိသန္ဓေ တည်၍ နေ၏ ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်
ရောက်လေ၏။ ။အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ။

ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း အိုမင်း ချုပ်ပျက် ဖြစ်ပွား၍နေ
သော ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့ကို အနှစ်အသား
ကိုပ်အတ္တပြုလုပ်၍ ထားသောကြောင့်တည်း။

စင်စစ် အားဖြင့် ခဏချက်ခြင်း ဖြစ်ပွား၍ ပျက်စီး
တတ်သော လျှပ်စစ်ရောင်တို့ကို အားကိုးတခု အနှစ်
အသားပြု၍ သုံးစွဲခြင်းငှါ တစုံတခုသော နေရာမှာမှ
မသင့် မလျော်လေသကဲ့သို့ ခဏခဏဖြစ်ပွားပျက်ဆုံး
၍နေသော ခန္ဓာငါးပါးဓာတ်တရားတို့ကိုလည်း အား
ကိုးတခု အနှစ်အသား ပြုလုပ်၍ အတ္တ ထင်မှတ်ရန်
သည် အလျှင်းပင်မလျော်လေ။ ထိုကြောင့် ခန္ဓာငါးပါး
ဓာတ်တရားတို့သည် အနတ္တစင်စစ် ဖြစ်လေသတည်း။

ဤကား အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာဟူသော ပုဒ်၏
အဓိပ္ပါယ်အမြောက်တည်း။

အသာမိကဋ္ဌအနတ္တ

အသာမိကဋ္ဌေန အနတ္တာဟူသော ပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်
ကား။ ။ ထိုလျှပ်ရောင်သည် အရှည်ခံနိုင် တည်တံ့ နိုင်
သော အနှစ်သာရ မရှိသောကြောင့်ပင်လျှင် လျှပ်ရောင်
ကို အစိုးရသူ အရှင်သခင်ဟူ၍ မရှိထိုက်၊ ထိုကြောင့်

ထိုလျှပ်ရောင်ကို ငါပိုင်ထိုက်သော လျှပ်ရောင်ဖြစ် သည်ဟူ၍ မိမိကိုက်ကို လျှပ်ရောင်၏ အရှင်သခင် အနေနှင့်မှတ်၍ ငါ့လျှပ်ရောင်ဟု အစိုးတရပြုခြင်းငှါ မထိုက်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့ ကိုလည်း ငါပိုင်ထိုက်သောတရားတို့ဟူ၍ မိမိကိုက်ကို အရှင်သခင် အနေနှင့်မှတ်၍ ငါ၏ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ် တရားတို့ဟူ၍ အစိုးတရပြုခြင်းငှါ မထိုက်ချေ။ ထို ကြောင့် အသာမိကဋ္ဌေန အနတ္တာဟူသော ပုဒ်အရ ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့သည် အနတ္တတို့သာ မည် ကုန်၏။

အဝသဝတ္တနဋ္ဌ အနတ္တ

အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန အနတ္တာဟူသောပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ် ကား။ ။ထိုလျှပ်ရောင်သည် အရှည်ခံ့ခိုင် တည်တံ့နိုင် သော အနှစ်သာရမရှိသောကြောင့်ပင်လျှင် ပုဂ္ဂိုလ် အလိုရှိရာသို့ လိုက်ပါနိုင်သည်မဟုတ်ချေ။ ထိုကြောင့် ထိုလျှပ်ရောင်ကို ငါ၏အလိုသို့ လိုက်ပါသော လျှပ် ရောင်ဟု မဆိုထိုက်သကဲ့သို့ ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရား တို့သည်လည်းခိုင်မြဲသောတရားမျိုးမဟုတ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုသို့ မလိုက်ချေ။ ထိုကြောင့် ထိုခန္ဓာငါးပါး ဓာတ် တရားတို့ကို ငါ၏အလိုသို့ လိုက်ပါ၏ဟု ထင်မြင်မှတ် ယူခြင်းငှါ မထိုက်ချေ။

တနည်းကား။ ။ထို လျှပ်ရောင်၏ ဖြစ်ပေါ်မှု သည် ထိုလျှပ်ရောင်ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သောအကြောင်း

စုနှင့်သာ ဆိုင်ပေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုနှင့် မဆိုင်ပေ။
 ထိုကြောင့် ထိုလျှပ်ရောင်သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုသို့
 လိုက်ခြင်းမရှိ။ ထိုသို့ အလိုသို့လိုက်ခြင်း မရှိလေသော
 ကြောင့်ပင်လျှင် ထိုလျှပ်ရောင်ကို ငါ၏အလိုသို့ လိုက်
 ၏ဟု ထင်မှတ်ခြင်းငှါ မသင့်လေသကဲ့သို့ ခန္ဓာငါးပါး
 တို့၏ ဖြစ်ပေါ်မှုသည်လည်း ထိုခန္ဓာငါးပါး တို့ကို
 ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သော အကြောင်းစုနှင့်သာ ဆိုင်၏။
 ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုနှင့်မဆိုင်ချေ။ ထိုကြောင့် ထိုခန္ဓာငါးပါး
 တို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုသို့ လိုက်ခြင်း မရှိကြကုန်၊
 ထိုသို့ အလိုလိုက်ခြင်း မရှိသောကြောင့်ပင်လျှင် ထို
 ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ငါ့အလိုသို့ လိုက်၏ဟူ၍ အတွင်း
 ထား၍ အားကိုးတခု အနှစ်သာရ အတ္တပြုခြင်းငှါ
 မထိုက်ချေ။ ထိုကြောင့် ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့
 သည် အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန အနတ္တာဟူသော ပုဒ်အရ
 အနတ္တတို့သာမည်ကုန်၏။

အတ္တနှင့်အနတ္တကို ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

အတ္တနိယကို အမြဲမျှဖြဆိုခြင်း

အတ္တဿ ဣဒံ အတ္တနိယံ။ ။ အတ္တဿ၊ အတ္တ၏။
 ဣဒံ၊ ဥစ္စာတည်း။ အတ္တနိယံ၊ အတ္တ၏ဥစ္စာ။

တနည်းကား။ ။ အတ္တနာ သမ္ပန္နန္တိ အတ္တနိယံ။ ။
 အတ္တနာ၊ အတ္တနှင့်။ သမ္ပန္နန္တိ၊ စပ်လျဉ်းသော ဝတ္ထုတည်း။
 ဣတိတဿ၊ ထိုကြောင့်။ အတ္တနိယံ၊ အတ္တနိယမည်၏။

အတ္တနိယဝတ္ထု၊ ဤသို့ ဝိပြိုဟ်ပြု၍ အတ္တနှင့် စပ်ဆိုင်
သမျှသော သဝိညာဏက၊ အဝိညာ
ဏက ဝတ္ထုစုသည် အတ္တနိယမည်၏၊ ထိုဝတ္ထုစု
သည်လည်း အကြင်အခါ တဏှာဖြင့် သာယာစွဲလမ်း၍
ငါ၏ဥစ္စာ ငါ၏ဥစ္စာဟု သိမ်းပိုက်မှသာလျှင် အတ္တနိယ
မည်၏။

အကြင်အခါ၌မူကား ထိုသဝိညာဏက၊ အဝိညာဏ
က အတ္တနိယဝတ္ထုစုကို သာယာစွဲလမ်း တပ်စွန်း
ငြိတွယ်ခြင်းမရှိ။ လွတ်လွတ်ကင်းကင်း ရှင်းရှင်းမင့်
မကွက်ဘဲ စွန့်လွှတ်နိုင်၏။ ထိုအခါ ထိုဝတ္ထုစုသည်
အတ္တနိယမဟုတ်ပြီ။

အကြင်ဝတ္ထုစုသည် နဂိုရုပ်ကတိရင်းကပင် တစုံ
တခုသော အတ္တနှင့် စပ်ဆိုင် အလွတ်သက်သက်
ဖြစ်၏။ တဏှာဖြင့် သာယာ စွဲလမ်းအပ်သည် မရှိ၊ ထို
ဝတ္ထုစုသည်လည်း အတ္တနိယဝတ္ထုမဟုတ်ပေ။

ထိုကြောင့် အတ္တနိယ ဟူသည် အတ္တနှင့် စပ်၍
တဏှာဖြင့်သိမ်းပိုက်အပ်သော ဝတ္ထုစုပင်တည်းဟု
သိသာထင်ရှားလှ၏။

သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် အကြင် လယ်ယာ မြွေရွှေ
ရွှေငွေ သားသမီး စသော ဝတ္ထုတို့၌ ငါ့ဟာ ငါ့ဟာ
ဟူ၍ အတ္တနိယသညာဖြင့် လွန်စွာသိမ်းပိုက်ကြကုန်၏။
ထိုအတ္တနိယသညာရှိသော ဝတ္ထုတို့၌သာလျှင် တဏှာ
အရင်းရှိသော ကာယကံဖြင့် ကြောင့်ကြ စိုက်ခြင်း၊

ဝစီကံဖြင့် ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း၊ မနောကံဖြင့် ကြောင့်
ကြစိုက်ခြင်းတည်းဟူသော အမျိုးမျိုးသော ကြောင့်
ကြစိုက်မှု ဗာလုဿုက္ကတို့ကို ပြုကြရကုန်၏။ ထိုအတ္တနိ
ယတို့အတွက် အမျိုးမျိုးသော အကုသိုလ်ပါပဓမ္မတို့ကို
ဆည်းပူးကြရကုန်၏။ ထိုအကုသိုလ် ပါပဓမ္မ ဖြစ်ဖြစ်
သမျှသည် ဗာလုဿုက္ကလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်၏။

(ဗာလုဿုက္က ဆိုသည်ကား။ ။ဗာလာနံ ဥဿုက္ကော
တိ ဗာလုဿုက္ကော။ ။ဗာလာနံ၊ ဘာမှန်းမသိသောသူ
တို့၏။ ဥဿုက္ကော၊ အကျိုးမမျှား အလကားယောင်၍
အစားထုတ်မှုတည်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဗာလု
ဿုက္ကော၊ ဗာလုဿုက္ကမည်၏။ ဤဝိဂြိုဟ်အတိုင်း အ
ဟုတ်အမှန်ကို မသိသောသူမိုက်တို့ အကျိုးမမျှား အလ
ကားပြုပြုသမျှသော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှု
တို့သည် ဗာလုဿုက္ကမည်ကုန်၏။)

ဝိပလ္လာသကြောင့် သညာဝိပလ္လာသ ရှိနေသည့်အတွက်
အတ္တနိယအထင် ရေမဟုတ်သော တံထွပ်ကို ရေထင်
၍ မသေမခြင်း အပြင်း လိုက်၍
နေသော သမင်ကဲ့သို့ ငါ့သားမဟုတ်သည်၌ ငါ့သား
ပင်ဟူ၍ မှတ်မှားသော သညာဝိပလ္လာသ၊ ငါ့သမီး
မဟုတ်သည်၌ ငါ့သမီးပင်ဟူ၍ မှတ်မှား၍ နေသော
သညာဝိပလ္လာသ၊ ငါ၏ ရွှေငွေဘဏ္ဍာ ရတနာမဟုတ်
ရာ၌ စင်စစ် ငါ၏ ရွှေငွေဘဏ္ဍာ ရတနာပင်ဟု မှတ်မှား
၍နေသော သညာဝိပလ္လာသတို့၏ အတွက်ကြောင့်

သာ အတ္တနိယမဟုတ်သော ဝတ္ထုတို့ကို အတ္တနိယ ဟူ၍ မှတ်ထင်ကြလေကုန်သည်။

အတ္တချုပ်စင်စစ်မှုမူကား မိမိ အတ္တသည်ပင် အတ္တနိယလည်း မြှောက်အလျှင်းမရှိလေ။ ထိုသို့ဖြစ်၍ အတ္တနိယမူကား အဘယ်မှာရှိနိုင်ပေချေတော့အံ့နည်း။ ။ထိုကြောင့် ဓမ္မပဒပါဠိတော်၌—

ပုတ္တာမတ္ထိ ခနာမတ္ထိ၊
 ဣတိဗာလောဝိဟညတိ။
 အတ္တာပိ အတ္တနော နတ္ထိ၊
 ကုတော ပုတ္တော ကုတောဓနံ။ ။
 ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

မေ၊ ငါ၏။ ပုတ္တာ၊ သားတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ မေ၊ ငါ၏။ ခနာ၊ ဥစ္စာတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အတ္တနိယသညာဖြင့် လွန်စွာမှတ်မှား စွဲလမ်း၍ နေမှုကြောင့်။ ဗာလော၊ သူမိုက်သည်။ ဝိဟညတိ၊ တံလှုပ်ရေထင် သမင်မိုက်ငြိမ်း ပင်ပန်း မောဟိုက်၍ နေကြကုန်၏။ အပိ၊ စင်စစ်မူကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အတ္တာ၊ ကိုယ်အတ္တသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပုတ္တော၊ သားသည်။ ကုတော အတ္ထိ၊ အဘယ်မှာရှိပါအံ့နည်း။ ဓနံ၊ ဥစ္စာသည်။ ကုတော အတ္ထိ၊ အဘယ်မှာရှိပေချေတော့အံ့နည်း။

အကြင် ဝတ္ထုတို့၌ မူကား ငါ့ဟာ ငါ့ဟာ ဟူ၍ အတ္တနိယ သညာမရှိ။ တစုံတရာငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိ။ ထိုသို့ အတ္တနိယသညာ ကင်းပြီးသော ဝတ္ထုတို့၌ တဏှာ

အရင်းရှိသော ကာယကံဖြင့် ကြောင့်ကြ စိုက်ခြင်း။
ဝစီကံဖြင့် ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း။မနောကံဖြင့်ကြောင့်ကြ
စိုက်ခြင်း တည်းဟူသော အမျိုးမျိုးသော ဗာလုဿုက္က
တို့ကိုမပြုကြကုန်။ အတ္တနိယအတွက် အကုသိုလ်ကံဖြစ်
ရန် အခွင့်မရှိ။ဤသို့ ဖြစ်နေမှုများသည် လောက၌ပစ္စက္ခ
ဒိဋ္ဌအားဖြင့် ထင်ရှား၏။

အကြင်သူတို့အား အတ္တဒိဋ္ဌိထင်ရှား၏။ ထိုသူတို့မှာ
သာလျှင် အတ္တနိယရှိ၏။ အကြင်သူတို့မှာကား အတ္တဒိဋ္ဌိ
မရှိလေ။ ထိုသူတို့မှာကား စင်စစ်အတ္တနိယမရှိလေပြီ။
ထိုသူတို့မှာ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ မဆိုထားဘိဦး။ အဏ္ဏတ္တ
သန္တာန်၌ ရှိသော စက္ခု၌သော်လည်း ငါ့စက္ခုဟူ၍
အတ္တနိယသညာမရှိပြီ။ထိုအတူ သောတာ၊ ဗာန၊ ဇိဝှါ၊
ကာယ၊မနတို့၌လည်း အတ္တနိယသညာမရှိပြီ။ ရူပ၊သဒ္ဓ
စသောတရားတို့၌လည်း အတ္တနိယသညာမရှိပြီ။

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်းရှင်းပြီးသော သူတို့သည် သား
မယားကို မွေးမြူကြကုန်သော်လည်း တဏှာမျှဖြင့်သာ
လျှင် ထိုသားမယား ဥစ္စာရတနာတို့ကို မိမိဥစ္စာပြု၍
သိမ်းဆည်း၍ သုံးဆောင်ကြကုန်၏။ အတ္တနိယသညာ
ကားမရှိကုန်ပြီ။

အရိယာ
ဘုံသားများ

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်းပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့
သည် အဏ္ဏတ္တဝတ္ထု၊ ဗဟိဒ္ဓဝတ္ထု၊
ဟူသော အကြောင်းကြောင့်အပါယ်
သို့သွားရန် အပါယဂါမိကံတို့ကို အိပ်မက်အတွင်းတွင်

မှသော်လည်းမပြုကြကုန်။ ယုတ်မာသောအဘို့သို့သွားရန် ဟိနပက္ခဂါမိကံ တို့ကိုလည်း အိပ်မက် အတွင်းတွင်မှသော်လည်း မပြုကြကုန်ပြီ။

ကမ္ဘာများစွာသော ဇာလတို့ပတ်လုံး လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာ့စည်းစိမ်တို့ကို တင်းတိမ်အောင် ခံစား စံစားကြကုန်လျက် သဥပါဒိသေသ အရိယာဘုံသားတို့သာဖြစ်ကြကုန်၏။

ပုထုဇ္ဇန်အနွယ်၊ ပုထုဇ္ဇန်ဇာတ်ဟု ဆိုအပ်သော လောကီဘုံသို့ တာဘန် ပြန်လာခွင့်မရှိကုန်ပြီ။ စင်စစ် အထက်မဂ်သို့ ကိုင်းရှိုင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။ (သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်၍ဆိုသည်။)

အကြင်အခါ၌ ဒုတိယ ဖြစ်သော သကဒါဂါမိမဂ်ဉာဏ်ကို အလိုရှိကြကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုဒုတိယဖြစ်သော သကဒါဂါမိမဂ်ကို ဖြစ်အောင်အားထုတ်၍ ဒုတိယဖြစ်သော လောကုတ္တရာဘုံသို့ရောက်ကြကုန်၏။

ထိုဒုတိယ လောကုတ္တရာဘုံ၌ တည်၍လည်းကမ္ဘာများစွာ ကာလပတ်လုံး ဗြဟ္မာမင်းကြီးတို့၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားစံစားကြကုန်၏။

အကြင်အခါ၌ တတိယဖြစ်သော အနာဂါမိမဂ်ကို အလိုရှိကြကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုတတိယအနာဂါမိမဂ်ကို ဖြစ်အောင်အားထုတ်၍ တတိယဖြစ်သော လောကုတ္တရာဘုံသို့ဆိုက်ရောက်ကြပြန်ကုန်၏။

ထိုတတိယ လောကုတ္တရာဘုံ၌တည်၍လည်းကမ္ဘာ
များစွာကာလပတ်လုံး ဗြဟ္မာမင်းကြီး၏ စည်းစိမ်ချမ်း
သာကို ခံစားစံစားကြပြန်ကုန်၏။

အကြင် အခါ၌မူကား ထိုခံစား၍နေရသော ဗြဟ္မာ
ချမ်းသာကြီးတို့ကိုပင်လျှင် တင်းတိမ်အားရ၍ သာယာ
ဘွယ်မရှိ တံတွေးပေါက်အတိကဲ့သို့ လွန်စွာစက်ဆုပ်
ကြကုန်၏။ ထိုအခါစတုတ္ထဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ကို
ဖြစ်စေ၍ အထွတ် အထိပ်ဆုံး ဖြစ်သော စတုတ္ထ
လောကုတ္တရာဘုံသို့ ရောက်ကြကုန်၏။ ထိုသို့စတုတ္ထ
လောကုတ္တရာဘုံသား ဖြစ်သောအခါ အထက်၌ တိုး၍
ပြုလုပ်ဘွယ် ကိစ္စမရှိတော့ပြီ။ စင်စစ် ကိစ္စတုံးပြီးသော
ခဏာသဝဒက္ခိဏေယျ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီး အဖြစ်ကို
ရကြလေကုန်၏။

ထိုစတုတ္ထ လောကုတ္တရာ ဘုံ၌လည်း ကမ္ဘာများစွာ
အငြိမ်းစားရဟန္တာအဖြစ်ဖြင့်တည်၍။ အသက်ကုန်ဆုံး
လေသော အခါ၌။ ခန္ဓာငါးပါးကို အကြွင်းမဲ့ ပစ်စွန့်ပြီး
လျှင် နောင်တဘံနိ ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းမရှိသော
အနုပါဒိသေသဒုတိယမဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့ ဆိုက်ရောက်
ကြလေကုန်၏။

ဤစကားရပ်၌ ဧှေးဦးစွာ အတ္တဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းမှုနှင့်
တပြိုင်နက် ရအပ်ရောက်အပ်သော အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်
သည်။ သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်မည်၏။

အဘယ်ကြောင့် သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်မည်သနည်း ဟူမူ။ ။ ဆိုခဲ့ပြီးသော မနုဿဘဝ မနုဿခန္ဓာ၊ ဒေဝဘဝ ဒေဝခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မဘဝ ဗြဟ္မခန္ဓာ တို့နှင့် အချို့သော ကိလေသာတို့၏ အကြွင်းအကျန် ရှိသေးစဉ် အခါ၌ ရောက်အပ် ရအပ်သော နိဗ္ဗာန်ဖြစ်လေ သောကြောင့်။ သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်မည်၏ဟူလို။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဘဝခန္ဓာ၊ ကိလေသာတို့၏ တစုံ တရာမျှ အကြွင်းအကျန်မရှိဘဲ။ အဆုံးစွန်၌ရောက်အပ် သော နိဗ္ဗာန်သည် အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်မည်၏။

ထိုနှစ်ပါးသည်လည်း သဘောအားဖြင့် အပြားမရှိ။ အသင်္ခတ အမတဓာတ်တခုတည်းသာဖြစ်၏။ ဥပါဒိ စွန်း၊ ဘင်စွန်း မရှိသဖြင့် ရှေ့နောက် အစွန်းအမြိတ် ကင်း သော အနိဗ္ဗိတ္တတရားသည် နှစ်ပါးဟူ၍မပြားသင့်ချေ။

အတ္တနိယကို အမြွက်မျှပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးငါးပါးကိုပြဆိုခြင်း

ယခုအခါ၌လည်း ပြဆိုခဲ့ပြီးသော လောကုတ္တရာဘုံ သို့ ရောက်လိုသော သူတော်ကောင်းတို့သည်။ ပြဆို လတ္တံ့သော သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီး ငါးပါးတို့ကို မိမိတို့၏ ကိုယ် သဏ္ဌာန်၌ ဖြစ်ပေါ်ရမိအောင် အားထုတ်ရာ၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ကြီးငါးပါးကား—

- (၁) ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ။
- (၂) နာမရူပပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ။

အကြင်သတ္တဝါတို့မှာ ထိုကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ
ဉာဏ်ရှိ၏။ ထိုသတ္တဝါတို့မှာ အလုံးစုံသော ဝိညာဒိဋ္ဌိ
ဟူသမျှတို့သည် ကင်းကွာကြကုန်၏။

ဤကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် လောကီဘုံကြီး
၏ မျက်စိကြီးဖြစ်၏။

ထိုသို့ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပင် ရှိကြကုန်သော်
လည်း။ အတ္တဒိဋ္ဌိမူကား ထိုသူတို့သန္တာန်၌ အနည်းငယ်မျှ
ကင်းရှင်းခြင်းမရှိ။ ပကတိအတိုင်းသာရှိသေး၏။

(အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဝါဒုပါ
ဒါန်ဟူသောအမည်စုသည် တရားကိုယ်တရတည်းသာ
ဖြစ်၏။ အမည်မျှသာကွဲလေသည်။)

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ သည်လည်း လေးပါး အပြားရှိပြန်၏။
လေးပါးကား—

- (၁) အတိဩဇ္ဇာရိကအတ္တဒိဋ္ဌိ။
- (၂) ဩဇ္ဇာရိကအတ္တဒိဋ္ဌိ။
- (၃) သုရမအတ္တဒိဋ္ဌိ။
- (၄) အတိသုရမအတ္တဒိဋ္ဌိ။

ထိုလေးပါးတို့တွင် အလွန် ရုန့်ရင်းသော အတ္တဒိဋ္ဌိ
သည်။ အတိဩဇ္ဇာရိကအတ္တဒိဋ္ဌိမည်၏။ အတန်ငယ်ရုန့်
ရင်းသော အတ္တဒိဋ္ဌိသည် ဩဇ္ဇာရိကအတ္တဒိဋ္ဌိ မည်၏။
သိမ်မွေ့သော အတ္တဒိဋ္ဌိသည် သုရမအတ္တဒိဋ္ဌိ မည်၏။
အလွန် သိမ်မွေ့သော အတ္တဒိဋ္ဌိသည် အတိသုရမ
အတ္တဒိဋ္ဌိမည်၏။

ထိုလေးမျိုးသော အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဟေတုပစ္စယပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဝိပဿနာဉာဏဒဿနသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ လောကုတ္တရ မဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း သတ်အပ်ကုန်၏။

သဘသနာတွင်း
သမ္မာဒိဋ္ဌိ ၄-ပါး ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိတို့တွင်ရုပ်နာမ်တရားတို့ ကို အသီးအသီး သဘော လက္ခဏာ အားဖြင့် ကောင်းစွာ ခွဲခြား၍သိသော

သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် နာမရူပပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ မည်၏။ ထို ရုပ်နာမ် တရားတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်ကို ကွက်ကွက်ထင်ထင် သိမြင်နိုင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ဟေတုပစ္စယပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိမည်၏။ ထိုရုပ် နာမ်တရားတို့၏ အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တ လက္ခဏာတို့ကို ကောင်းစွာထင်ထင် သိမြင်ရှုစားသော သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ဝိပဿနာဉာဏဒဿနသမ္မာဒိဋ္ဌိ မည်၏။ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်သည် လောကုတ္တရ မဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိမည်၏။

ဤလေးပါးသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးတို့ကို မြတ်စွာဘုရား သခင်တို့၏ သာသနာတော်တွင်းအခါ၌သာလျှင်ရထိုက် ၏။ သာသနာပအခါ၌ မရထိုက်ချေ။

အတိဩဋ္ဌာရိက
နှင့်
ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဉာဏ် အချို့သော သတ္တဝါ တို့သည် ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ကို အတ္တဟူ၍၎င်း၊ အသက် ရှိသော ဇီဝဟူ၍၎င်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ဟူ၍၎င်း မှတ်ထင် စွဲယူကြကုန်၏။

အချို့သောသူတို့သည် ခန္ဓာငါးပါးတို့မှတစ်ပါး။ ထိုခန္ဓာ

ငါးပါးကို ပိုင်ဆိုင်သော အစိုးရအရှင်သခင် အတ္တရှိ၏ ဟူ၍ မှတ်ထင်စွဲယူကြကုန်၏။ ဤသို့စွဲလမ်းခြင်းသည် အလွန်ရုန့်ရင်းသော အတိဩဇ္ဇာရိက အတ္တဒိဋ္ဌိ မည်၏။

အကြင်သူတို့မှာ နာမရူပပရိဂ္ဂဟ သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်ရှိ ၏။ ထိုသူတို့သည် ဆိုခဲ့ပြီးသော အတိဩဇ္ဇာရိကအတ္တ ဒိဋ္ဌိကိုပယ်ရှားသတ်ဖြတ်နိုင်၏။

(နာမရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ နာမရူပဝဝတ္ထာနဉာဏ်၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိသုဒ္ဓိဉာဏ် ဟူသော အမည်စုသည် သဘောအားဖြင့် တူ၏။ နာမရူပပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ၏အမည်စုပေတည်း။ ။ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိကိုရည်၍။ ။ လက္ခဏာနှင့်၊ ရသနှစ်ချ၊ ပစ္စ၊ ပဋ္ဌာန်၊ ပဒဋ္ဌာန်၊ သိမ်းရန်နာမ်နှင့်ရပ်။ ။ လေးချက်ပိုင်ပိုင်၊ ပိုင်းခြားနိုင်ကာ၊ သတ္တဇီဝ၊ အတ္တအယူ၊ ကင်းစင်ဖြူ၊ မှတ် ယူဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ။ ။ ဟူ၍ ပရမတ္ထ သံခိပ်၌ စပ်ဆိုလေ သည်။)

အချို့သော သူတို့သည် ပြုလုပ်တတ် သော ကာရကသဘောရှိ၏။ ခံစား တတ်သော ဝေဒကသဘောရှိ၏ ဟူ၍ မှတ်ထင်စွဲယူကြကုန်၏။ ဤသို့စွဲလမ်း သော ကာရကဒိဋ္ဌိ။ ဝေဒကဒိဋ္ဌိများသည် အတန်ငယ် ရုန့်ရင်းသော ဩဇ္ဇာရိကအတ္တဒိဋ္ဌိမည်၏။ အကြင်သူတို့ မှာ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိတည်ရှိ၏။ ထိုသူတို့သည် ထို ဩဇ္ဇာရိကဖြစ်သော ကာရကဒိဋ္ဌိ။ ဝေဒကဒိဋ္ဌိတို့ကိုပယ် ရှားသတ်ဖြတ်နိုင်လေ၏။

ဩဇ္ဇာရိက
နှင့်
ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်

ထိုပစ္စယပရိဂ္ဂဟ သမ္မာဒိဋ္ဌိရှိလျှင် အဟောတုကဝါဒိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဟောတုကဒိဋ္ဌိ။ ဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒိပုဂ္ဂိုလ် တို့၏ ဝိသမဟောတုဒိဋ္ဌိ တို့သည် အလျှင်းပင် ကွာရှင်း ကုန်၏။ ယုံမှားခြင်းရှစ်ပါး၊ ယုံမှားခြင်းတဆဲ့ခြောက် ပါးတို့သည်လည်း ကွာရှင်းလေကုန်၏။

(ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ ကင်္ခါဝိတရဏာ ဝိသုဒ္ဓိဉာဏ် ဟူသော အမည်စုသည် သဘောအားဖြင့်တူ၏။ ဟောတု ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ အမည်စုပေတည်း။ ။ ဤ သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုရည်၍။ ။ ပဋိစ္စဓာတ်၊ သမုပ္ပါဒ်ကို၊ အတတ် ထင်ထင်၊ ယိုင်ယိုင်မြင်က၊ ကင်္ခါယုံမှား၊ ဆဲ့ခြောက်ပါးနှင့်၊ ရှစ်ပါးဝိစိ၊ ဒိဋ္ဌိဖြာဖြာ၊ ကင်းစင်ကွာ၊ ကင်္ခါဝိတရဏာ ဝိသုဒ္ဓိ။ ။ ဟူ၍ ပရမတ္ထသံဝိပဋ္ဌိ စပ်ဆိုလေသည်။)

ပြဆိုအပ်ပြီးသော နာမရူပပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ဟောတု ပစ္စယပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိနှစ်ပါးသည်။ စိတ်သန္တာန်နှစ် ဖြစ်ပေါ်ဥပါဒ်နေသော ပရိယုဋ္ဌာနဩဇ္ဇာရိကအတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို သာလျှင် ခွဲခြင်း သတ်ဖြတ်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်ကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်ဥပါဒ်ခြင်းသို့ မရောက်သေးဘဲ စိတ်သန္တာန်နှစ် အမြဲ ကိန်းဝပ်၍နေသော အနုသယသုရမအတ္တဒိဋ္ဌိကိုမူ ကား၊ သတ်ဖြတ်ခြင်းငှါ မတတ်စွမ်းနိုင်ကုန်၊ ဝိစိက္ခန္ဓာ နုသယကိုလည်း မပယ်ရှားနိုင်ကုန်သေး။

ထိုအနုသယဖြစ်သော သုရမအတ္တဒိဋ္ဌိသည်အလုံးစုံ သော ဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးတို့၏ ပေါ်ပေါက်ရာ အမြစ်မူလဗီဇ မျိုးစေ့ကြီးတစ်ခုဖြစ်၏။

သုခုမဒိဋ္ဌိ
နှင့်
ဝိပဿနာဉာဏ်

အကြင်အခါ၌ အနိစ္စဝိဇ္ဇာဉာဏ်၊
ဒုက္ခဝိဇ္ဇာဉာဏ်၊ အနတ္တဝိဇ္ဇာဉာဏ်
ဟု ဆိုအပ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်
ဒဿနသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထို
အခါ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော အနုသယသုခုမအတ္တဒိဋ္ဌိနှင့်
ဝိစိကိစ္ဆာနုသယတို့သည်၊ ချုပ်ငြိမ်းကွယ်ပျောက်ကုန်
၏။ အလွန်သိမ်မွေ့နူးညံ့လှစွာသော အတိသုခုမဖြစ်သော
အတ္တဒိဋ္ဌိ။ ဝိစိကိစ္ဆာတို့မူကား ပြကတော့အတိုင်းပင်ရှိ
ကုန်သေး၏။ မချုပ်ငြိမ်းကုန်သေး။

အတိသုခုမဒိဋ္ဌိ
နှင့်
မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်

အကြင်အခါ၌မူကား လောကုတ္တရာ
သမ္မာဒိဋ္ဌိလေးပါးတို့တွင် ပထမဖြစ်
သော သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဗလ သမ္မာ
ဒိဋ္ဌိစခန်းသို့ပေါက်ရောက်ကြကုန်၏။
ထိုအခါ၌ အလွန် သိမ်မွေ့လှစွာသော အတိသုခုမအတ္တ
ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာတို့သည် ကင်းကွာ ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်
၏။

ထိုသို့အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာတို့ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်း
သောအခါ၌ ရှေးကပြဆိုအပ်ပြီးသော အပါယ်သို့ သွား
ကြောင်း အပါယဂါမိကံ၊ ယုတ်မာသောအတို့သို့သွား
ကြောင်း ဟိနပက္ခဂါမိကံတို့သည်လည်း အကြွင်း
အကျန်မရှိချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။

ထိုအခါကာလတွင်မှ ထိုသူတို့အား မပျက်မစီးနိုင်
တည်ခိုင် ဖြစ်သော စတုသစ္စဉာဏဒဿနဓမ္မစက္ခုတို့

သည် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ မပျက်မစီးနိုင် တည်ခိုင်မြဲမြဲ
 သော နိယတဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့ သည်လည်း
 ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ သံသရာထဲ၌ကျင်လည်ကြရ
 ကုန်သော်လည်း မပျက်မစီးနိုင် တည်ခိုင် မြဲမြဲသော
 နိယတသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ နိယတသီလ၊ နိယတသမာဓိ၊ နိယတ
 ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မွန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သာ ဖြစ်ကြကုန်
 ၏။ အမျိုးကောင်း အနွယ်ကောင်း အဖြစ်ကိုရ၍
 များစွာသော ဥစ္စာစည်းစိမ် ဂုဏ်သိမ်အခြွေအရံတို့
 နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်မွန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သာ ဖြစ်ကြကုန်
 ၏။ မြဲမြဲခိုင်ခံ့သော နိယတအရိယာဇာတ် လောကုတ္တရာ
 သူတော်သူမြတ်တို့သာ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ သစ္စာလေး
 ပါးကို သိမြင်ထိုးထွင်းနိုင်သော စတုသစ္စဉာဏီ မဟာ
 ဂန္ဓာဓိဝိဇ္ဇာမိရ်ကြီးတို့သာ ဖြစ်ကြရကုန်၏။

(ဤကား ပထမ လောကုတ္တရာဘုံသို့ ရောက်ကုန်
 သော အညံ့စားသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရအပ် ခံစား
 အပ်သော သာသနာတော်၏ အကျိုးကျေးဇူးကြီးပေ
 တည်း။)

သိဒ္ဓ္ဌိလမ်းသံခွက် ဥပမာဖြင့် ထင်စွာ ပြဦးအံ့။ ။ တ
 ယောက်သော ယောက်ျားသည် အ
 နှစ်များစွာ ကာလပတ်လုံးသံချေးတို့
 ဖြင့် လိမ်းကျံထူထပ်၍နေသော အနှစ်သာရနှင့် ပြည့်စုံ
 သော သံခွက်တစ်ခုကို ရလေသတတ်။ ထိုယောက်ျား
 သည် ဂွေးဦးစွာ တခဲနက် ထူထပ်လှစွာသော သံချေးတို့
 ကို ဆောက်ဖြင့် ထိုးခွါလျက် သုတ်သင်လေ၏။ ထိုအခါ

မည်းနက်သော အဆင်းရှိသော သံသားကို မြင်လေ၏။
 ထိုနောက်နှစ်ကြိမ်မြောက်တွင်။ မည်းနက်သော အဆင်း
 ရှိသော အပေါ်ရံ အညစ်အကြေးတို့ကို ကျောက်မှုန့်
 အုဋ်မှုန့်တို့ဖြင့် ပွတ်တိုက်၍ သုတ်သင် ဆေးကျောပြန်
 ၏။ ထိုအခါ ပြူသော အရောင်အဆင်းရှိသော သံသား
 ကို မြင်လေ၏။ ထိုနောက် တဘန် သိမ်မွေ့သော
 အပေါ်ရံ အညစ်အကြေးတို့ကို သိမ်မွေ့ နူးညံ့လှစွာ
 သော ကျောက်မှုန့်တို့ဖြင့် ပွတ်တိုက်သုတ်သင်လျက်
 အထူးစင်ကြယ် ဖွေးပြူအောင် ပြုလေ၏။ ထိုအခါ၌ သံ
 ခွက်၌ သောင်းကျန်းထကြွ၍ နေသော ပရိယုဋ္ဌာန အ
 ညစ်အကြေး တို့သည် ကင်းဝေး စင်ကြယ်လေကုန်၏။

ထိုသို့ ပြင်ဘက်တွင် ထကြွ ဖြစ်ပေါ်ကာ နေ
 သော ပရိယုဋ္ဌာန အညစ်အကြေးတို့ ကင်းစင်လေကုန်
 သော်လည်း သံ၏အတွင်း၌ အနုသယဓာတ်အနေအား
 ဖြင့် ကိန်းဝပ်၍ နေကုန်သော သုခုမ အညစ်အကြေး၊
 အတိသုခုမ အညစ်အကြေးတို့သည် မူကား နဂိုရ်ပြက
 တေ့အတိုင်းသာ ရှိကုန်သေး၏။ စင်ကြယ် ခြင်းသို့
 မရောက်ကုန်သေး။ ထိုအနုသယဓာတ် အနေအား
 ဖြင့် ကိန်းအောင်း၍ နေကုန်သော သုခုမ အညစ်
 အကြေး၊ အတိသုခုမ အညစ်အကြေးတို့ မည်သည်
 ကြမ်းတမ်းရုန့်ရင်းသော ပရိယုဋ္ဌာန အညစ်အကြေး
 တို့ ပေါ်ပေါက်ရန် အမြစ်မူလ ဗီဇမျိုးစေ့တို့သာ ဖြစ်
 ကုန်၏။ တရံတခါ ရေဖြင့် စိုစွတ်အပ်သည် ရှိသော်၎င်း။
 ချဉ်ရေ၊ ဆားရေစသော အညစ်အကြေး ဖြစ်ရန်အ

ကြောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဆုံတွေ့ထိအပ်သည် ရှိသော်၎င်း။
ထိုသုခုမ အညစ်အကြေး၊ အတိသုခုမအညစ်အကြေးတို့
မှ သန့်စွမ်း ပေါ်ပေါက်ကြ ကုန်သော ထူထပ်လှစွာ
သော ဩဇာရိက၊ အတိဩဇာရိက အညစ်အကြေးတို့
ဖြင့် ပြည့်၍ အလုံးစုံမည်းနက်သော သံခွက်ကြီးတဘန်
ဖြစ်၍ လာလတ္တံ့။

ခွက်ရှင် ယောက်ျားသည် ထိုအပေါ်ရံ အညစ်
အကြေး စင်ကြယ်ပြီးသော သံခွက်ကို အဘန်ဘန်
အထပ်ထပ်ရုန့်ရင်းလှစွာသော ဆေးရည်။ ဓာတ်ရည်
တို့၌ စိမ်ထုံ၍ လုံ့လညှိပြီးလျှင် မီးပြင်းတိုက်၍ ဘုတ်
လေ၏။ ထိုအခါ သံ၏အတွင်း၌ တည်ရှိ ကုန်သော
အတော်အတန် နူးညံ့သော သုခုမ အညစ်အကြေးတို့
သည် ကင်းစင် ပျောက်ကင်းကြကုန်၏။ အလွန်တရာ
သိမ်မွေ့လှစွာကုန်သော အတိသုခုမ အညစ်အကြေး
တို့သည်မူကား နဂိုရပြကတော့အတိုင်းပင် ရှိကုန်သေး
၏။ မကင်းမရှင်းသေး အညစ်အကြေး ဖြစ်ပေါ်ရန်
အကြောင်းနှင့် ပေါင်းဆုံမိပြန်လျှင် တဘန် အညစ်
အကြေး ပေါ်ပေါက်အောင် ပြုကုန်လတ္တံ့ သည်သာ
ဖြစ်၏။

စင်စစ်မူကား ထိုခွက်ရှင်ယောက်ျားသည် သုခုမ
အညစ်အကြေး ကင်းစင်ပြီးသော သံခွက်ကို အလွန်
ထက်မြက်သော တန်ခိုးအာနုဘော်ရှိသော ဆေးရည်၊
ဓာတ်ရည်တို့၌ ခုနစ်ရက် ခုနစ်ည၌တို့ပတ်လုံး စိမ်ထုံ၍
ကြီးလှစွာသော မီးကျိုးစု၌ ခုနစ်ရက် ခုနစ်ည၌တို့ပတ်

လုံး အပြင်းအထန်ဘုတ်လေ၏။ ထိုအခါ၌မူကား အလုံး
 စုံသော အတိသုရမ အညစ်အကြေးတို့သည် အကြွင်းမဲ့
 ကုန်ဆုံးပျောက်ကင်းကြလေကုန်၏။ ထိုအခါမှစ၍ ထို
 သံခွက်မှာ အညစ်အကြေး ပေါ်ပေါက်ဘွယ်မရှိပြီ။ နိစ္စ
 ထာဝရ ပြောင်ပြောင်ဝင်းဝင်း ထွန်းလင်း တောက်ပ
 သော သံသေခွက်အဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။ လရောင်
 ကြယ်တာရာရောင်ကဲ့သို့ ရှုချင်စဘွယ် တင့်တယ်သော
 ခွက်အဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။

ထိုသံသေခွက်၌ ထောပတ်ပျားသကာတို့ကို ထည့်
 ပြီးလျှင် သံသေခတ်ဖြင့်ထုံ၍ သုံးဆောင် စားသောက်
 လျှင် အနာရောဂါကင်းရှင်းလေ၏။ အိုမင်းသည်ဟူ၍
 မရှိ။ အသက်ရှည်ကြာစွာ တည်နေ၍ အာယုသိဒ္ဓိလမ်း
 ကို ပေါက်ရောက်လေ၏။ အားခွန်ဗလ ကြီးမား၏။
 ထိုသံသေကိုဆောင်လျှင် အလိုရှိသမျှ ပြီးစီးနိုင်၏။

ဥပမာ-ဥပမေယျ ဤဥပမာ စကားရပ်၌ ရှည်မြင့်စွာ
 ဟင်ပြပုံ သော ကာလတို့ပတ်လုံး တခဲနက်
 ထူထပ်လှစွာသော အညစ်အကြေး
 ရှိသော သံ ခွက်ကဲ့သို့ အနုမတဂ္ဂ သံသရာ၌ အတ္တဒိဋ္ဌိ
 ကြီးတန်းလမ်းရှိနေသော ပကတိ ပုထုဇ္ဇန် သတ္တဝါကို
 မှတ်အပ်၏။

ထူထပ်လှစွာသော အညစ်အကြေးတို့ကို ဆောက်
 ဖြင့်ထိုးခွါ၍ စင်ကြယ်သော သံခွက်ကဲ့သို့ ပုဗ္ဗေကတ
 ဟေတုဒိဋ္ဌိ၊ ဣဿရနိမ္မာနဟေတုဒိဋ္ဌိ၊ အဟေတုက

ဒိဋ္ဌိကြီးတို့ကို ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ခွါဖျက်၍ တည်နေသော ပုထုဇ္ဇန်သတ္တဝါကို မှတ်အပ်၏။

တဘန် မည်းနက်သော အပေါ်ရံ အညစ်အကြေး တို့ကို ကျောက်မှုန့် အုဋ်မှုန့်တို့ဖြင့် ပွတ်တိုက်၍ စင်ကြယ်သော သံခွက်ကဲ့သို့ အတိဩဋ္ဌာရိက ဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ခွါဖျက်၍ တည်နေသော ပုထုဇ္ဇန်သတ္တဝါတို့ကို မှတ်အပ်၏။

တဘန် သိမ်မွေ့သော အပေါ်ရံ အညစ်အကြေး တို့ကို သိမ်မွေ့ နူးညံ့လှစွာသော ကျောက်မှုန့်ဖြင့် ပွတ်တိုက်၍ စင်ကြယ်သော သံခွက်ကဲ့သို့ အတန်ငယ် ရုန့်ရင်းသော ဩဋ္ဌာရိက ပရိယုဋ္ဌာန အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို ဟေတုပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ခွါဖျက်၍ တည်နေသော ပုထုဇ္ဇန်သတ္တဝါကို မှတ်အပ်၏။

အဘန်ဘန်ရုန့်ရင်းသော ဆေးရည်၊ ဓာတ်ရည်တို့၌ စိမ်ထုံ၍ မီး၌ဘုတ်ပြီး၍ သံ၏အတွင်း၌ အနုသယဓာတ် အနေအားဖြင့် ကိန်းအောင်းနေသော သုရမ အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းစင်သော သံခွက်ကဲ့သို့ သုရမ ဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို ဝိပဿနာဉာဏ ဒဿနသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ခွါဖျက်၍ တည်နေသောသူကို မှတ်အပ်၏။

တဘန် ထက်မြက်သော တန်ခိုးအာနုဘော်ရှိသော ဆေးရည်၊ ဓာတ်ရည်တို့၌ ခုနစ်ရက် ခုနစ်ည၌တို့ ပတ်လုံး ကြီးစွာသော မီးကျိုးစု၌ဘုတ်၍ အလွန်သိမ်မွေ့လှစွာသော အတိသုရမ အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းစင်သော သံသေခွက်ကဲ့သို့ အလွန် သိမ်မွေ့လှစွာသော

အတိသုခုမ အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို လောကုတ္တရမဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ခွါဖျက်၍ လောကုတ္တရာဘုံ၌ တည်နေသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကို မှတ်အပ်၏။

ဤကား သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီး ငါးပါးကို အစဉ်အတိုင်း ပြဆိုသော စကားအမြွက်တည်း။

တိုက်တွန်းချက် ၎င်း၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သာသနာအကျိုးစီးပွားတို့ကို လိုလား တောင့်တသော အမျိုးကောင်းသားတို့သည် ဤငါးပါးသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးတို့ကို ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌိ ရမိအောင် အားထုတ်ကြကုန်ရာ၏။

ငါးပါးသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးတို့တွင် ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစီအရင်ကို ရှေးက ထင်ရှားစွာ ပြဆိုခဲ့ပြီ။

နာမရူပပရိဂ္ဂဟ နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟ သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုပြုလုပ်
ဉာဏ် အစီအရင် အားထုတ်လိုသော သူသည် များစွာသော နာမ်တရား တို့တွင် အကြင်အကြင် နာမ်တရားသည်ထင်ရှား၏။ ပခာနုဖြစ်၏။ နာမ်တရား အလုံးစုံတို့နှင့် ဆက်ဆံသော သဗ္ဗသာဓာရဏ နာမ်လည်းဖြစ်၏။ ထိုထင်ရှားသော ပခာနု သဗ္ဗသာဓာရဏ နာမ်တရားကိုသာလျှင် ကောင်းစွာမှတ်သား၍ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ထိုသို့ ပခာနုပါကုဋ သဗ္ဗသာဓာရဏ နာမ်တရားကို သိမ်းဆည်းလိုက်သည်ရှိသော် ကြွင်းသောနာမ်တရားတို့သည်လည်း အန္တောဂမ ဖြစ်လေကုန်တော့၏။ အသီးအခြား သိမ်းဆည်းဘွယ်မရှိပြီ။

ထိုစကားမှန်၏။ နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ် ပါဠိတော်၌ ဗဿ အာဟာရ တလုံးကို ပိုင်နိုင်စွာ ထင်မြင်လျှင် ဝေဒနာ သုံးပါးကို ပိုင်နိုင်၍ ကိစ္စ ပြီးစီးကြောင်းကို ဟောတော်မူ၏။

မနောသဋ္ဌေတနာ ဟာရ တလုံးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ထင်မြင်နိုင်လျှင် တဏှာသုံးပါးကို ပိုင်နိုင်၍ ကိစ္စပြီး မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟောတော်မူ၏။

ဝိညာဏာဟာရ တလုံးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ထင်မြင် နိုင်လျှင် နာမ်၊ ရုပ်နှစ်ပါးကို ပိုင်နိုင်၍ ကိစ္စပြီးစီးကြောင်း ကိုလည်း ဟောတော်မူ၏။

(ဤအာဟာရသုံးပါး အစီအရင်ကို ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး ရေးသားတော်မူအပ်သော အာဟာရ ဒီပနီမှာ ကြည့်၍ သိလေ။)

မဟာ တဏှာ သင်္ခယသုတ် ပါဠိတော်မြတ်၌လည်း ဝေဒနာတရ ပိုင်နိုင်လျှင် ကိစ္စ ပြီးမြောက်ကြောင်းကို သိကြားမင်းအား ဘုရားဟောတော်မူ၏။

(ဝေဒနာအကြောင်းကို ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ၊ အနတ္တဒီပနီကျမ်းတို့၌ ယူလေ။)

ဤသို့လျှင် နှလုံးသွင်းရန် နာမ်တရား တခုတည်းကို မူတည်၍ ဟောကြားညွှန်ပြတော်မူရာသုတ္တန်ပါဠိတော် တို့လည်း များစွာပင်ရှိကုန်၏။

ရုပ်တရားကို နှလုံးသွင်းရာ၌လည်း ထင်ရှားသော ဓာတ်လေးပါးတို့ကို နှလုံးသွင်းလျှင် ကြွင်းသော ရုပ်

ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဟောတုပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
 အစိအရင် အစိအရင် အစိအရင် အစိအရင်
 ဒယာ ရူပသမုဒယော”အစရှိသော
 သုတ္တန် ပါဠိတော်တို့နှင့်အညီ အာဟာရ ဖြစ်ပွားမှု
 ကြောင့် ရုပ်တရား ဖြစ်ပွားရ၏။ ။ဗဿဖြစ်ပွားမှု
 ကြောင့် ဝေဒနာ ဖြစ်ပွားရ၏။ ။နာမ်ရုပ်တရားတို့ ဖြစ်
 ပွားမှုကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်ပွားရ၏ ဟူ၍၎င်း။ ။စက္ခု၊
 ရူပါရုံနှစ်ပါးတို့ကိုစွဲ၍ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်၏စသည်
 ဖြင့်၎င်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာ နည်းအားဖြင့်၎င်း ရုပ်
 နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ရင်းအကြောင်းတို့ကို သိမ်း
 ဆည်းရာ၏။

ဝိပဿနာဉာဏ် အစိအရင်
 ဝိပဿနာဉာဏ်ဒဿန အစိ အရင်၌
 လည်း အာဟာရချုပ်မှုကြောင့် ရုပ်
 တရားတို့လည်း အနိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်ရ
 ၏။ ဗဿချုပ်မှုကြောင့် ဝေဒနာချုပ်ရ၏။ သင်္ခါရချုပ်
 မှုကြောင့် ဝိညာဏ်ချုပ်ရ၏။ ဝိညာဏ် ချုပ်မှုကြောင့်
 နာမ်ရုပ်တရားတို့ ချုပ်ရကုန်၏။ နာမ်ရုပ် တရားတို့၏
 ချုပ်မှုကြောင့် သဗ္ဗာဿတနချုပ်ရ၏။ သဗ္ဗာဿတနချုပ်
 မှုကြောင့် ဗဿချုပ်ရ၏။ ဗဿချုပ်မှုကြောင့် ဝေဒနာ
 ချုပ်ရ၏။ ဝေဒနာချုပ်မှုကြောင့် တဏှာချုပ်ရ၏။ ဤသို့
 စသည်ဖြင့် အကြောင်းတရားတို့ ချုပ်ပျက်တိုင်း ချုပ်
 ပျက်တိုင်း အကျိုးတရား တို့၏အနိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်ပျက်
 ပုံကို သိလေ။

ယဒနိစ္စံ၊ တံဒုက္ခံ ဟူသည်နှင့်အညီ အကြင်တရားသည် စင်စစ်အနိစ္စဖြစ်၏။ ထိုအနိစ္စဖြစ်သော တရားသည် သုခဟူ၍ တစုံတရာမျှမရှိ၊ စင်စစ်ဒုက္ခအတိသ္မာ ဖြစ်၏။

ယံဒုက္ခံ၊ တဒနုတ္တာ ဟူသည်နှင့်အညီ အကြင်တရားသည် စင်စစ် ဒုက္ခအတိသ္မာ ဖြစ်၏။ ထိုဒုက္ခအတိဖြစ်သော တရားသည် မိမိ၏ အနှစ်သာရကို အတ္တဟူ၍ အားကိုးအားထား ပြုသင့်ပြုထိုက်သော တရားမဟုတ်ချေ။ ထိုဒုက္ခအတိသ္မာဖြစ်သော တရားသည် မိမိအလိုသို့ လိုက်သော တရားဟူ၍ အားကိုးအားထား ပြုသင့်ပြုထိုက်သော တရားမဟုတ်ချေ။ ထိုကြောင့် အနုတ္တ စင်စစ်သာဖြစ်ချေ၏။

ဝိပဿနာဥာဏဒဿန သမ္မာဒိဋ္ဌိအစီအရင်သည် ကျေးဇူးရှင်
ဘုရားကြီး ရေးသားတော်မူအပ်သော ကျမ်းဂန်
အရပ်ရပ်တို့၌ များစွာပင်ရှိလေပြီ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးငါးပါးကို
ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

နိဂုံးဂါထာများ

- (၁) တောယေနာလိမ္ပနံ ပဋ္ဌိ၊
 သေလော ဝါတေသ္မ ဗန္ဓိနော။
 သဒ္ဓေသ္မသန္တသော သီဟော၊
 လယ်တိထေရောဟိ ဝိတိမာ။ ။
- (၂) ဓမ္မနာဒံ ဥန္နာဒေန္တော၊
 သသိဿော သော တဟိတဟိ။
 သဉ္ဇရံ သမ္ပက္ခော ဒါနိ၊
 သုဝဏ္ဏဘူမိနာမကံ။ ။
- (၃) သတ္တန္တန္တောသင်္ကေတော၊
 ဟာယနောဇ္ဇ ခယင်္ဂိတော။
 အယဉ္ဇ နိဋ္ဌိတာ တမ္ပိ၊
 ဝိတ္တကာဠုမိအဋ္ဌမေ။ ။
- (၄) သင်္ခါရာ မမ သင်္ကန္တာ၊
 ဝယောဝုဒ္ဓိဂတာ ပုန။
 ပုရေမရာမိ ပုညံ တံ၊
 သုလဒ္ဓိံ ပသုတံ ဝတ။ ။
- (၅) ပုညေနေတေန ထေရော နော၊
 စန္ဒော ဇနောဠုသေဝိတော။
 တမော ဘေတွာ ပဘာသေတု၊
 သီတသဒ္ဓမ္မရံသိမာ။ ။

(၁) တောယေန၊ အာရုံငါးပါး တည်းဟူသောရေ
ဖြင့်။ အလိမ္မနံ၊ လိမ်းကျံကပ်ငြိခြင်းမရှိသော။ ပဇ္ဇိ၊ ပဒုမာ
ကြာပန်း ဟူသည်။ ဓိတိမာ၊ တည်ကြည် ခိုင်ခံ့သော
သမာဓိ ရှိတော် မူပေသော၊ လယ်တီထေရောဟိ၊
လယ်တီ မဟာထေရ် မြတ်ကြီးပေတကား။ ဝါတေသု၊
လောကဓံ တရားရှစ်ပါး တည်းဟူသော လေပြင်းမုန်
တိုင်းတို့ကြောင့်။ အဗန္ဓုနော၊ ယိမ်းယိုင် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ
သော။ သေလော၊ ကျောက်တောင်ကြီးဟူသည်။ ဓိတိမာ၊
တည်ကြည်ခိုင်ခံ့သောသမာဓိရှိတော်မူသော။ လယ်တီ
ထေရောဟိ၊ လယ်တီမဟာထေရ်မြတ်ကြီးပေတကား။
သန္ဓေသု၊ သူတပါးတို့၏ ပြောဆိုကြဟန် စကားသံတို့
ကြောင့်။ အသန္တသော၊ တုန်ရွံ့လန့်ထိတ်ကြောက်စိတ်
ကြောက်သွေးမရှိသော။ သီဟော၊ ကေသရီဇာတ်ခြင်္သေ့
မြတ်ကြီးဟူသည်။ ဓိတိမာ၊ တည်ကြည် ခိုင်ခံ့သော
သမာဓိရှိတော်မူသော။ လယ်တီထေရောဟိ၊ လယ်တီ
မဟာထေရ်မြတ်ကြီးပေတကား။

(ဤဂါထာကိုကား)

သီဟောဝ သန္ဓေသု အသန္တသန္တော၊
ဝါတောဝ ဇာလမ္ပိ အသန္တမာနော။
ပဒံဝ တောယေန အလိမ္မမာနော၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ။ ။

ဟူသော သုတ္တနိပါတ် ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ်ပါဠိတော်။

သေလောယထာ ဇေယျနော၊

ဝါတေန န သမီရတိ။

ဇေ နိန္ဒာပသံသာသု၊

န သမိဇ္ဇန္တိ ပဏ္ဍိတာ။ ။

ဟူသော ဓမ္မပဒပါဠိတော်တို့ကိုမှီ၍ ရေးသားပေသတည်း။

(၂) သသိဿော၊ နောက်လိုက် နောက်ပါ သံဃာတပည့်အပေါင်းနှင့် တကွ ဖြစ်တော်မူသော။ သော၊ ထိုခြင်္သေ့မင်းကြီးသဘွယ်၊ လယ်တီမဟာထေရ်မြတ်သည်။ ဓမ္မနာဒံ၊ တရားတည်းဟူသော ဟောက်ဟိန်းကျူးရင့်သံကို။ ဥန္ဒာဒေန္တာ၊ နယ်အရပ်ရပ် ပဲ့တင်ထပ်မျှ နှံ့စပ်အောင် ကြိမ်းဟိန်းရင့်ရှုတော်မူလျက်။ တဟိံ၊ တဟိံ၊ ထိုထိုမြို့ရွာနိဂုမ်းများသို့။ သဗ္ဗရံ—သဗ္ဗရန္တာ၊ လှည့်လည်ကြွမြန်းတော်မူစဉ်။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ သုဝဏ္ဏဘူမိနာမကံ၊ သုဝဏ္ဏဘူမိ မည်သော သထုံပြည်သို့။ သမ္ပတ္တော၊ ကောင်းစွာဆိုက်ရောက်တော်မူ၏။

(၁၂၆၇—ခုနှစ်တွင်။ နောက်ပါတပည့်သံဃာ အပေါင်းတို့နှင့်တကွ၊ ထိုထိုမြို့ရွာနိဂုမ်းတို့သို့ လှည့်လည်ကြွရောက်တော်မူလျက်၊ ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ဘုရားကြီး တရားဓမ္မ ပြသဟောပြောတော်မူကြောင်း အမြွက်ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိဒိပနီ နိဿယနိဂုံးတွင်လည်း ရေးသားအပ်ပြီ။

၁၂၆၇—ခု၊ တပေါင်းလဆုတ် ၆—ရက်နေ့တွင်။ ရန်ကုန်မြို့မှ ပင်လယ်လမ်းခရီးဖြင့်၊ မီးသင်္ဘောစီးနင်း

တော်မူ၍။ မော်လမြိုင်မြို့သို့ကြွတော်မူပြီးလျှင်။ တရားဓမ္မ
ပြဿဟောပြောတော်မူ၏။

၁၂၆၇-ခု၊ နှောင်းတန်ခူးလဆုတ် ၂-ရက်နေ့တွင်
မီးသင်္ဘောဖြင့် သထုံမြို့သို့ ကြွရောက်၍ တရားဟော
တော်မူ၏။

ထိုသထုံမြို့သည်။ မဏ္ဍိမဒေသပါဠိလိပုတ်နေပြည်
တော်ကြီး၌။ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး စိုးစံတော်မူစဉ်။
အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ အမှူးရှိသောတထောင်သော
ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့နှင့်တကွ၊ တတိယသင်္ဂါယနာ
တင်ပြီး၍။ အရှင်မဟာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ မထေရ်
အရှင်မြတ်သည်၊ ကိုးတိုင်း ကိုးဌာနသို့ သာသနာပြု
စေလွှတ်ရာ။ တိုင်းပြည်တို့တွင် တခုအဝင်အပါ အရှင်
သောဏ၊ အရှင်ဥတ္တရမထေရ် ၂-ပါးတို့ ကြွရောက်၍။
သာသနာပြုရာ သုဝဏ္ဏဘူမိ တိုင်းကြီးပင် တည်းဟူ၍
ပြောဆိုစမှတ် ပေါရာဏစကားထင်ရှားရှိ၏။

ဤသထုံမြို့၌ ရှေးမင်းတို့ ပြုလုပ်တည်ထားခဲ့သော
ကျုံးဟောင်း မြို့ရိုးဟောင်း များလည်း ယခုတိုင်တည်
ရှိသေး၏။ ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့ နေရာ ကျောင်း
တိုက်တာဟောင်းများကိုလည်း တွေ့မြင်ရသေး၏။

သုဝဏ္ဏဘူမိဟူသော အမည်သည်၊ ပါရာဇိကဏ်
အဋ္ဌကထာမှလာသော အမည်ဖြစ်၏။

မြန်မာရာဇဝင် ကျမ်းတို့၌ကား။ ၎င်းသထုံမြို့ကို
သုဓမ္မပူရဟူ၍ခေါ်ဆိုရေးသား၏။

သုဓမ္မဟူသော ပါဠိဘာသာ စကားသည်၊ မြန်မာ
ဘာသာအားဖြင့် သုရုမ်ဟုဖြစ်၏။ ရှေးစာဟောင်းတို့၌
သုရုမ်မြို့ဟူ၍ပင် ခေးစမှတ်ပြုကြ၏။

နောက် ကာလရှည်လျားသဖြင့်၊ သုရုမ်ဝေါဟာရ
မှပြောင်း၍ သထုံဖြစ်လေသည်။)

(၃) စိတ္တကာဠမိအဋ္ဌမေ၊ တန်ခူး လဆုတ် ၈-
ရက်မြောက်ဖြစ်သော။ အဇ္ဈ၊ ယခုနေ့၌မူကား။ သတ္တန္တ
နွေကသင်္ကေတော၊ မြန်မာ ဝေါဟာဝေါဟာဝေါဟာသက္ကရာဇ်
၁၂၆၇-ခုနှစ်ဟူ၍ - သမုတ်မှတ်သားအပ်သော။ ဟာ
ယနော၊ နှစ်သည်။ ခယာဂ်တော၊ ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်
ခဲ့ချေပြီ။ အယဉ္ဇ၊ ဤ သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီကျမ်းသည်လည်း။
တမ္ပိ၊ ထို ၁၂၆၇-ခုနှစ် အကုန် သထုံမြို့တွင် ရှိဆဲ
အခါ၌။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးဆုံးအောင်မြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

(တန်ခူး လဆုတ် ၈-ရက်နေ့သည် ၁၂၆၇-ခုနှစ် ကုန်သောနေ့
လည်းဖြစ်၏။ ။ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီကျမ်းပြီးစီးသော နေ့လည်းဖြစ်၏။
ဤနေ့သည်-ကျေးဇူးရှင် ဘုရားကြီးနှင့်တကွ၊ ငါတို့ ခေတ္တတည်ရှိနေ
ထိုင်ဆဲအခါလည်းဖြစ်၏။)

(၄) မမ၊ လယ်တီပဏ္ဍိတဟူ၍ ပညတ်သမုတ်
အပ်သောငါ၏။ သင်္ခါရာ၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရ တို့
သည်။ သင်္ကန္တာ၊ သင်္ကြန်ပြောင်း၍၊ အဟောင်းချုပ်စဲ၊
အသစ်လဲကြပြန်ကုန်ပြီ။ သင်္ခါရာ၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရ
တို့သည်။ ပုန၊ တဖန်။ ဝယောရဒ္ဓိဂတာ၊ နှစ်ဟောင်း
ကွယ်လင့်၊ အရွယ်ရင့်၍၊ ကြီးမြင့် အိုမင်းခြင်း သို့

ရောက်ခဲ့ကြပြန်ကုန်ပြီ။ ။ပုရေ မရာမိ၊ စုတိသို့ဆင်း
၍ သေခြင်းသို့ငါမရောက်မီ။ တံပုညံ၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပ
နိကျမ်းကို ကြိုးပမ်းရေးသားရခြင်း တည်းဟူသော
ကုသိုလ်အထူးကို။ ပသုတံ၊ ဆည်းပူးအားထုတ်ရပြီ။
သုလန္တံဝတ၊ အရတော်ကြီးတော်လေစွတကာ။

(၅) ဇေတနပုညေန၊ ဤ သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနိကျမ်း
ကို ကြိုးပမ်းအားထုတ်ရသော ကောင်းမှုကြောင့်။ ဇ
နောဋ္ဌုသေဝိတော၊ လူပေါင်းများစွာ ကြယ်တာရာတို့
၏ ကောင်းစွာမှီဝဲအပ်ထသော။ သိတသဒ္ဓမ္မရံသိမာ၊
ချမ်းကြည်အေးမြစွာသော သူတော်ကောင်းတို့၏တရား
တည်းဟူသော ရောင်ခြည်လည်း ရှိပေ ထသော။
စန္ဒော၊ ပုဏ္ဏိန္ဒုစန်း လနန်း လရထားကြီးသဘွယ် ဖြစ်
တော်မူသော။ နော၊ ငါတို့၏။ ထေရော၊ ကျေးဇူးတော်
ရှင်မဟာထေရ်မြတ်သည်။ တမော၊ လောကဘောင်
ဝယ် မိုက်အောင်ပြုတတ်သော အဝိဇ္ဇာ မှောင်တိုက်
ကြီးကို။ ဘေတွာ၊ ဖျက်ဆီးတော်မူ၍။ ပဘာသေတု၊
ထွန်းလင်းတောက်ပတော်မူပါစေလို။

လယ်တိပဏ္ဍိတေန ရစိတာယံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
ဒီပနိ သမ္ပုဏ္ဏာ။

